

Podobenství Ježíše Krista

Motto: "Šťastní ti, kteří jsou chudí duchem, protože jejich je království nebeské."
[1]

Kdo jsou ti chudí duchem?

Napřed je třeba ptát se, o jakém duchu Ježíš Kristus hovořil.

Určitě neměl na mysli svatého ducha, to by bylo evidentně absurdní. Musel mít na mysli buď některého z těch duchů, jejichž minimální "množství" je pro křesťana svrchovaně žádoucí, nebo ducha v takové době (konce staré smlouvy) nejobvyklejšího.

Mezi jeho posluchači se prakticky nevyskytovali lidé s nějakým zlým duchem nebo duchem světským. Většinou (možná všichni) to byli lidé věřící v Boha a uznávající mojžíšskou smlouvu včetně Zákona. Tito lidé se nepochybně považovali za duchovní či alespoň duchovně uvažující. Jinak by totiž nebyli jeho posluchači, protože Ježíš učil právě jen duchovním věcem.

Ježíš Kristus proto musel mít na mysli ducha tradice. Měl tedy na mysli lidi nezaujaté. [2]

Aktualizované motto: Šťastní jsou ti, kteří netrpí zaujatostí ...

Proč šťastní?

Šťěstí je nezasloužený úspěch či zdar. [3] Nezaujatí lidé nemusí při zkoumání nových myšlenek vést vnitřní citové spory s těmi starými.

Náhoda nebo úmysl?

Když Ježíš Kristus hovořil o nejdůležitějších věcech nebeského respektive Božího království, [4] použil vždy podobenství či přirovnání. Několikrát řekl přímo:

Lukáš 13:18	Marek 4:30	Lukáš 13:20
Řekl: "Čemu se podobá Boží království a k čemu je přirovnám?"	Také řekl: "K čemu přirovnáme Boží království nebo jakým podobenstvím je znázorníme?"	A dále řekl: "K čemu přirovnám Boží království?"

Proč se Ježíš Kristus ptal, k čemu má Boží království přirovnat (napřed on učedníkům [Lukáš 13:18,20] a potom oni ostatním [Marek 4:30])? Zřejmě proto, že jak jeho apoštolové tak i ostatní učedníci o onom království neměli ani zdaleka správnou představu.

Jakou však asi měli?

Z historie víme, že všeobecnou představou tehdy bylo, že Kristus (= Pomazaný král)

bud' shromáždí co největší vojsko a v nějaké významné bitvě nebo řadě bitev porazí Římskou okupační armádu (precedentem takového osvobození byla na příklad 1.S. 17. kapitola; ...)

nebo na jeho žádost bude Římské vojsko či dokonce celá Římská říše poražena zázrakem či zásahem Boha samého (precedentem opět na příklad 1.S.7:10; ...)

a nastolí izraelské království podle tradičních představ.

Proč podobenství?

Podobenství znamenalo v té době totéž co dnes - podobnost či analogii - a obvykle sloužilo k objasnění předkládaných myšlenek. Ježíš Kristus ho však použil k jejich skrytí. Jedním z důvodů bylo, že se snažil své učedníky opatrně upozornit, že všechno bude jinak. Nesprávné představy byly totiž hluboce zakořeněny i v nich a proto jim to přímo říci nemohl. [5]

Hlavně však: Nemohl jim říci, že jim přinesl v té době úplně novou zbraň, s jejíž pomocí oni nastolí nové Boží království na zemi: Zbraň, kterou později nazvali *duchem* [6] a které dnes říkáme *propaganda*. [7] Samozřejmě nemohl tuto zbraň dát do rukou i pokryteckým farizeům nebo dokonce vyznavačům falešných bohů.

Proč však při jeho popisu používal podobenství? Proč apoštolů neřekl rovnou, jaké to království má být a jak ho má být dosaženo? Vždyť jim ta podobenství stejně vysvětloval, tak k čemu ta komplikace?

Jeho učedníci se ho na to zeptali přímo:

Mt.13:10-15,34,35	Mk.4:10-12,33,34	L.8:9,10
<i>Tu přistoupili učedníci a řekli mu: "Proč k nim mluvíš a používáš podobenství?"</i>	<i>Když byl o samotě, vyptávali se ho ti, kdo byli s ním spolu s Dvanácti, co znamenají podobenství.</i>	<i>Jeho učedníci se ho ptali, co to podobenství má znamenat.</i>

Odpověď je zřejmá: Ježíš Kristus to ani jim otevřeně říci nechtěl a i vysvětlení, která jim pak podal, měla určitou úroveň utajení. Řekl přece, že dosažení nebeského království i království samo je tajemstvím, které ti, kteří do něj vejítí nemohou, znát nesmějí. Jeho učedníci však prokázali, že jejich srdce (pohnutky) je uspokojivé, a proto se Ježíš naopak snažil, aby mu porozuměli alespoň částečně. [8]

<i>Odpověděl a řekl: "Vám je dáno porozumět posvátným tajemstvím nebeského království</i>	<i>Řekl jim: "Vám je dáno znát tajemství Božího království;</i>	<i>On řekl: "Vám je dáno znáti tajemství Božího království,</i>
---	---	---

		,
<i>ale těm lidem to není dáno. Proto k nim mluvím a používám podobenství, protože hledí a hledí marně, slyší a slyší marně, ani smysl toho nechápou;</i>	<i>ale těm, kdo jsou vně, je to všechno hádankou, aby hleděli a hleděli, ale neviděli, poslouchali a poslouchali, ale nechápali,</i>	<i>ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali.</i>
<i>a plní se na nich Izajášovo proroctví, které říká: 'Slyšením uslyšíte, ale smysl toho rozhodně nepochopíte; a pohledíte a budete hledět, ale rozhodně neuvidíte.</i>		
<i>Vždyť srdce těchto lidí se stalo nevnímavým a poslouchali ušima bez odezvy a zavírali oči, aby nikdy očima neviděli a ušima neslyšeli a aby smysl toho nepochopili svým srdcem a neobrátili se zpět, a já je neuzdravil.'</i>	<i>aby se snad neobrátili a nebylo jim odpuštěno. '"</i>	
<i>To vše Ježíš mluvil k zástupu v podobenstvích. Nemluvil k nim vsutku bez podobenství,</i>	<i>V mnoha takových podobenstvích k nim mluvil, tak jak mohli rozumět.</i>	
<i>aby se splnilo, co bylo řečeno prostřednictvím proroka, který řekl: "Chci otevřít ústa v podobenstvích, chci zvěstovat věci utajené od založení."</i>	<i>Bez podobenství k nim nemluvil, ale v soukromí svým učedníkům všechno vykládal.</i>	

Ježíš Kristus zde jasně říká, že lidem se špatnými sklony pomoci nechce, a podobenství používá hlavně z tohoto důvodu. Plní tak příkaz svého Otce, řečený již proroku Izajášovi:

Iz.6:9-10	<i>"Jdi a řekni tomuto lidu: Poslouchejte a poslouchejte, nic nepochopíte, dívejte se, dívejte, nic nepoznáte. Srdce toho lidu obal tukem, zacpi mu uši, zalep mu oči, aby očima neviděl, ušima neslyšel, srdcem nepochopil, neobrátil se a nebyl uzdraven."</i>
-----------	--

Poznámka 1: Nejde o to, že by tento lid byl Bohem zatracen předem - bylo vysoce pravděpodobné, že jeho "obrácení" by bylo pouze předstírané a proto falešné. Falešné obrácení by však mohlo oklamat pravé učedníky, kteří by si (po potrestání těch nehodných) mohli myslet, že Bůh bezdůvodně nepřijal "pokání" těch falešných.

Poznámka 2: Některé církve říkají, že Ježíš hovořil v podobenstvích kvůli znázornění. To však je omyl, což právě dokazují jeho citovaná slova.

Proč veřejně?

Tím však otázky nekončí. Na místě je zeptat se, proč to tedy Ježíš neříkal jen apoštolům? Proč hovořil o království - byť v podobenstvích - i veřejně?

Ježíš tím jednak dával šanci i těm ostatním, protože někteří z nich mohli být vedeni zvědavostí a potřebou porozumět a touto cestou mohli dojít k poznání, že by měli věnovat

poselství Ježíše Krista přece jen větší pozornost. Současně však používáním podobenství odvedl pozornost těch, kteří slídili po jeho slovech, aby ho mohli obžalovat z vyvolávání nepokojů a vydat Římanům. O tom, že Ježíš svá podobenství apoštolům vysvětloval, se na veřejnosti nevědělo (Ježíš jim to vykládal jen "v soukromí" - Mk.4:34). Obecně se mělo zato, že Ježíš takto hovoří ke svým učedníkům i tehdy, když jsou sami - podobenství totiž opravdu vypadala tak, jako když mají sloužit k vysvětlení a nikoli k utajení. [9] Nikoho nenapadlo, že za slovy Ježíše Krista se skrývají skutečné návody jak dosáhnout cíle - tedy vybudování Božího království, a římské ani jiné špiclové necítili potřebu Ježíše s jeho učedníky tajně sledovat. Musíme mít na mysli, že Římané od svých informátorů dobře věděli, že Židé dychtivě očekávají svého Mesiáše a že se chystají ho následovat v ozbrojené vzpouře proti nim. Celá tehdejší "policie" a "tajná služba" v Judeji byla zaměřena na zjištění jakýchkoli známek objevení se takového člověka, protože ho chtěli ihned umlčet a to jakýmkoli způsobem. Ježíš to dobře věděl a musel se tedy chovat tak, aby jim připadal jako neškodný náboženský poblouznělec, který je však užitečný tím, že židovské obyvatelstvo vede k poctivosti a pracovitosti, a co nejdůležitějšího - k řádnému placení daní Římu. [10]

Poznámka 1: Řím toto (především venkovské) obyvatelstvo tvrdě vykořisťoval a lidé byli sedřením těžkou a úmornou prací. Proto byl mezi nimi Mesiáš očekáván tak netrpělivě.

Poznámka 2: Bohužel i dnes některé církve a náboženské společnosti, které vůbec nechápou, že druhá (Ježíšova) smlouva je již u konce, výše uvedený Ježíšův příklad následují, a to se stejným úmyslem i cílem. Jejich snaha je však marná; nemají ani tu nejmenší naději. [11] Budou-li tvrdošíjní, mohou dosáhnout jen toho, že budou potrestáni.

Proč se Ježíš dovolával uší?

A co znamenala Ježíšova častá zvolání:

<i>Kdo má uši, ať naslouchá."</i>	<i>A řekl: "Kdo má uši k slyšení, slyš!"</i>	<i>To řekl a zvolal: "Kdo má uši k slyšení, slyš."</i>
-----------------------------------	--	--

Toto Ježíšem často uváděné upozornění mělo stejný smysl jako slova *Kdo můžeš pochopit, pochop.* [12] Ježíš svou formulací sledoval dva cíle:

- 1) Nehodní posluchači neměli pochopit nic (viz dále) a Ježíš Kristus si nepřál, aby po významu jeho slov začali pátrat (třeba tím, že by se dotazovali jeho učedníků).
- 2) U nechápavých avšak hodných učedníků nechtěl vyvolávat pocity méněcennosti. Ti sice jeho slovům nerozuměli, většinou však ani nepochopili, že mají nějaký hlubší smysl. Ježíš jim je potom vysvětloval dodatečně.

Konec tajemství

V dnešní době, kdy druhá smlouva je těsně před koncem a všechna její tajemství mohou a mají být odhalena, již není možné nic zakrývat. Proto můžeme slova Ježíše Krista analyzovat bez obav:

Začněme tím, že si upřesněme, co vlastně Ježíš Kristus nazýval nebeským respektive Božím královstvím.

Co je nebeské neboli Boží království - analýza

O jakých vlastnostech království Ježíš Kristus hovořil?

Nebeské království se přiblížilo

Jan Křtitel a později i Ježíš Kristus a jeho učedníci kázali o přibližujícím se nebeském království:

Mt.3:2	<i>"Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské."</i>		
Mt.10:7	<i>Jděte a kaďte, že se přiblížilo království nebeské.</i>	L.10:9	<i>uzdravujte tam nemocné a vyříd'te jim: „Přiblížilo se k vám království Boží.“</i>
Mt.4:17	<i>Od té chvíle začal Ježíš kázat: "Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské."</i>		
Mk.1:15	<i>" Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu."</i>		

Zpráva o přibližujícím se království (nebeském či Božím) byla nazývána dobrou zprávou - evangeliem - protože Židé velmi toužili osvobodit se od okupace Římanů.

Mt.4:23	<i>Ježíš chodil po celé Galileji, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu.</i>
---------	---

Slova Ježíše Krista, že království se jen přiblížilo, byla slova naděje, protože v tomto vyjádření není žádný slib o tom, kdy bude království nastoleno. Protože žádná vojenská moc, která by osvobodila Izraelity od Římanů, nebyla v dohledu, bylo jasné, že Ježíš mluvil o přiblížení se v čase.

Zpráva říkala, že nyní se teprve objevila reálná naděje na uskutečnění nebeského království.

Poznámka: Někteří vykladači se domnívají, že Ježíš Kristus měl na mysli přiblížení se nebeských vojsk, která ho během jeho činnosti provázela. To by však znamenalo, že po jeho odchodu by tato vojska odešla rovněž. Potom by však jeho učedníci museli ukončit i kázání evangelia. Tento výklad je tedy již na první pohled nelogický.

Podle znamení se pozná, že království je blízko

L.21:31	<i>Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, vězte, že je blízko království Boží.</i>
---------	--

Skutečné přiblížení království "na dohled" se mělo poznat podle znamení.

Blízkost království je zde opět v časovém významu.

Oba předchozí typy Ježíšových výroků se zjevně týkaly nastolení Boží vlády.

Království však není každému stejně blízko

Mk.12:34	<i>Když Ježíš viděl, že moudře odpověděl, řekl mu: "Nejsi daleko od Božího království." Potom se ho již nikdo otázat neodvážil.</i>
----------	---

Zde Ježíš Kristus zjevně mluví o něčem jiném.

Blízkostí v tomto výroku míní blízkost stanoviska či názoru.

Království je již přítomno

Mt.12:28	<i>Jestliže však vyháním demony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.</i>	L.11:20	<i>Jestliže však vyháním demony prstem Božím, pak už vás zastihlo Boží království.</i>
L.17:21	<i>ani se nedá říci: „Hle, je tu“ nebo „je tam“! Vždyť království Boží je mezi vámi!"</i>		

Zde může mluvit JK pouze o své přítomnosti nebo o přítomnosti svých pomocníků - andělů - případně obou.

Království je utajeno

Mt.13:11	Mk.4:11	L.8:10
<i>On jim odpověděl: "Protože vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno.</i>	<i>Řekl jim: "Vám je dáno znáti tajemství Božího království; ale těm, kdo jsou vně, je to všechno hádankou,</i>	<i>On řekl: "Vám je dáno znáti tajemství Božího království, ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali.</i>

Všechno kolem nebeského království je před nepovolanými utajeno pro jejich duchovní slepotu a hluchotu.

Království je možné vidět i nevidět

L.17:20	<i>Když se ho farizeové otázali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim: "Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypořadovat;</i>
Jan 3:3	<i>Ježíš mu odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže</i>

	<i>spatřit království Boží."</i>
--	----------------------------------

Poznámka: Pojem *znovunarození* je zejména v poslední době mezi mnohými křesťany velmi populární. Jeho základním významem je takový přerod mysli a citění, že člověk téměř úplně změní svůj náhled na celou oblast, o níž je řeč. Zkušenost však ukazuje, že taková změna může vést k náhledu nesprávnému, horšímu nebo dokonce velmi zlému. Na příklad lidé, kteří uvěřili demagogickým leč velmi působivým projevům Hitlera, také nezřídka zcela změnili svou osobnost. Ne každému je třeba známo, že mnozí velitelé krutých nacistických vyhlazovacích koncentračních táborů byli původně křesťané, a nepochybně měli po jeho slovech i oni pocit, že se znovu narodili. Přestali věřit v lásku k bližnímu a začali věřit v to, že třeba Židé nejsou lidmi, a proto je možné s nimi podle toho zacházet. V dnešní době dochází u mnoha křesťanů ke znovunarození v tom smyslu, že uvěřili nějakému novému učení a to bez kritického posouzení. Stali se tak dobrovolným nástrojem někoho jiného, a to samo ! o sobě je již špatné, protože každý člověk je za své chování před Bohem osobně odpovědný a nemá právo svěřovat své svědomí do rukou někoho jiného.

Příchod království není zjiřitelný a ti, kteří se znovu nenarodili v duchu svatém, ho vidět nemohou.

L.9:27	<i>Říkám vám po pravdě: Někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatri království Boží."</i>	Mk.9:1	<i>Řekl jim také: "Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatri Boží království, přicházející v moci."</i>
--------	---	--------	--

Rozlišuje se království a království mající moc. Někdo dokonce může vidět i jeho moc. Někdo přítomnou a někdo budoucí.

Kromě toho jedna věc je království vidět a druhá do něj vstoupit.

Království, které již s mocí přijde, bude až to třetí.

Království někdo očekává pasivně, ale do nebeského království bude třeba vejít

L.23:51	<i>který nesouhlasil s jejich rozhodnutím a činem. Pocházel z židovského města Arimatie a patřil k těm, kdo očekávali království Boží.</i>
L.19:11	<i>Těm, kteří to slyšeli, pověděl ještě podobenství, protože byl blízko Jeruzaléma, a oni se domnívali, že království Boží se má zjevit ihned.</i>

Vzdělání Izraelci věděli, že ozbrojené povstání proti Římu nemá naději na úspěch. Očekávali proto boží zázrak, kterým by byl Řím poražen.

Příchod nebeského království si mnozí Židé představovali tak, že buď prostě dostanou Božím zásahem židovského krále (nedosazeného a nepodporovaného okupanty), [13] nebo že si vybojují na Římu nezávislost a nového krále si zvolí sami.

Jenže Ježíš Kristus jim řekl, že problém bude někde úplně jinde: že do již existujícího království buď vejdou (tedy budou vpuštěni), nebo nikoli:

Mt.5:20	<i>Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.</i>
Mt.7:21	<i>Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.</i>

To muselo být pro Židovský národ zcela nepochopitelné, a není divu - mnohým křesťanům to není pochopitelné dodnes a proto umisťují toto království skutečně mimo tuto Zemi; obvykle do nebes, o nichž přirozeně nemají žádnou jasnější představu. Pro ně je to místo jakési neurčité věčné blaženosti a nepřetržitého andělského zpěvu donekonečna oslavujícího Boha. Tedy přinejmenším představa absolutní blažené stagnace. [14]

Skutečnému Božímu království snad není nic vzdálenějšího než taková představa.

Skutečné Boží království, o které usilujeme, je dalším vývojovým stupněm reálných Božích království dřívějších.

Boží království je taková lidská vláda, která usiluje o řízení lidského společenství na morálních principech co nejbližších principům Božím. V daném historickém kontextu je to vždycky vláda, která má být a většinou je pro ostatní lidské vlády vládou vzorovou. Nemůže nikdy být, nikdy nebyla a také nebude příliš vzdálená ostatním ve stejné době existujícím vládám, protože pak již by neměla funkci vzoru - byla by pro ty ostatní nenásledovatelnou, nenapodobitelnou; byla by od nich svou kvalitou příliš vzdálena.

Poznámka: Nadcházející Boží království bude takovou vládou, kterou je možné uskutečnit z dnešních byt' těch nejlepších (z božího etického pohledu) lidí. Bude optimální možnou vládou, kterou lze z celého lidského společenství na této planetě v současné etapě vytvořit, protože bude principiálně vybudována z lidí morálně nejvyspělejších.

Na království nelze čekat - do království musí každý vejít sám.

Mt.7:21	<i>Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.</i>
---------	--

Každý osobně se musí řídit Božími etickými principy, chce-li vejít do nebeského království.

Vejít do Božího království podle Ježíšových slov znamená ujmout se v něm nějakého úřadu výkonné moci. Boží království totiž bude vládnout celému světu včetně nekřesťanů a pohanů, [15] kteří budou podrobeni výchovnému procesu až pod jeho vládou v období následujících 1 000 let.

Najít cestu vedoucí do království a vejít do něho je velmi těžké

Mk.10:24	Ježíš jim ještě jednou řekl: "Dítky, jak těžké je vejít do království Božího!
...	
L.13:24	"Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni.

Slova Ježíše Krista o úzkých dveřích hovoří jasně o tom, že existují i dveře široké. Ježíš Kristus to říká ještě slovy:

Mt.7:13	<i>Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. [16]</i>
Mt.7:14	<i>Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá.</i>

Obě brány musí vést do nebeského království, protože o žádném jiném objektu Ježíš nemluvil, a navíc by podobné srovnání nemělo jinak smysl. Nebeské království má tedy:

1) *Široké dveře*, zjevně totožné s *prostornou branou* k níž vede *cesta široká*. Tudy vstupuje většina těch, kteří do království vstoupit chtějí. Na cestě je ještě možné se obrátit, vrátit se a hledat *cestu úzkou*, ale vstoupit tudy znamená jít do záhuby. Je to proto, že lidé, kteří tudy vstoupí budou souzeni a odsouzeni za troufalost. Lidé, kteří jsou sobečtí nebo mají jiné nepřijatelné vlastnosti, by se proto neměli vůbec snažit se ucházet o úřednické funkce v tomto království.

2) *Úzké dveře*, které jsou zjevně totožné s *těsnou branou*, k nimž vede *úzká cesta*. Cestu nalézá málokdo a když po ní dojde k úzkým dveřím (bráně) může se ještě stát, že nebude schopen vejít.

Co to všechno znamená?

a) Existují lidé, kteří do nebeského království nechtějí. O těch Ježíš Kristus vůbec nemluví.

b) Existují lidé, kteří jednak sami do nebeského království nechtějí, ještě se však snaží v tom bránit jiným. Tito lidé nemají správné poznání nechtějí si to však připustit.

Mt.23:13	<i>Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít.</i>
----------	--

c) Existují lidé, kteří sice do nebeského království chtějí, mají však zato, že oni pro to nemusí nic udělat. Chtějí se jen přiživit na práci těch spravedlivých a pak se ujmout moci jako dříve - to jsou ti, kteří jdou po široké cestě. Riskují, že budou shledáni vinnými a zavrženi. Do království sice budou širokou branou vpuštěni, ale tam budou odsouzeni. Na počátku druhé smlouvy budou jen vyhoštěni:

Mt.25:26,30	<i>Jeho pán mu odpověděl: „Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem</i>
-------------	--

	<i>nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal ... A toho neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů."</i>
--	--

Na počátku třetí smlouvy budou však již odsouzeni do Geheny.

d) Existují lidé, kteří sice do nebeského království chtějí, ale na úzké cestě se málo snaží a zůstávají stát. Buď proto, že se nechávají brzdit citovými vztahy

L.9:60	<i>Řekl mu: "Nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a všude zvěstuj království Boží."</i>
--------	---

nebo proto, že se nostalgicky ohlížejí po tom, co kvůli království opustili

L.9:62	<i>Ježíš mu řekl: "Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží."</i>
--------	---

e) Existují lidé, kteří po úzké cestě dojdou až k úzké bráně, nebudou však schopni vejít. Buď proto, že se "znovu nenarodí" tj. nebudou ochotni činit pokání, nebo nebudou schopni přijmout nové věci, anebo obojí

Jan 3:5	<i>Ježíš odpověděl: "Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího."</i>
---------	--

nebo nebudou schopni vzdát se starých představ, požitků či přátel

Mt.18:8	<i>Jestliže tě tvá ruka nebo noha svádí k hříchu, utni ji a odhod' pryč; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačený nebo chromý, než abys byl s oběma rukama či nohama uvržen do věčného ohně.</i>	Mk.9:43	<i>Svádí-li tě k hříchu tvá ruka, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačen, než abys šel s oběma rukama do pekla, do ohně neuhasitelného.</i>
		Mk.9:45	<i>A svádí-li tě k hříchu noha, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života chromý, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla.</i>
Mt.18:9	<i>Jestliže tě tvé oko svádí k hříchu, vyrví je a odhod' pryč; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života jednooký, než abys byl s oběma</i>	Mk.9:47	<i>A jestliže tě svádí oko, vyloupni je; lépe je pro tebe, vejdeš-li do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do</i>

	<i>očima uvržen do ohnivého pekla.</i>		<i>pekla,</i>		
Mt.18:3	<i>a řekl: "Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejde do království nebeského.</i>	Mk.10:15	<i>Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde."</i>	L.18:17	<i>Amen, pravím vám, kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde."</i>

nebo nebudou schopni vzdát se svého majetku, který by jinak museli ponechat chudým [17]

Mt.19:23	<i>Ježíš řekl svým učedníkům: "Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského.</i>	Mk.10:23	<i>Ježíš se rozhlédl po svých učednících a řekl jim: "Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!"</i>	L.18:24	<i>Když Ježíš viděl, jak se zarmoutil, řekl: "Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!"</i>
Mt.19:24	<i>Znovu vám říkám, snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království."</i>	Mk.10:25	<i>Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království."</i>	L.18:25	<i>Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království."</i>

nebo nebudou schopni vzdát se svých starých představ o spravedlnosti

Mt.5:20	<i>Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejde do království nebeského.</i>
---------	---

f) Existují lidé, kteří sice po úzké cestě dojdou až k úzké bráně, nebudou však schopni vejít, a aby mohli vejít, pokusí se bránu "rozšířit násilím" tj. pokusí se nebeskému království vnutit svá vlastní měřítka.

Mt.11:12	<i>Ode dnů Jana Křtitele až podnes království nebeské trpí násilí a násilníci po něm sahají.</i>
L.16:16	<i>Zákon a Proroci až do Jana; od té chvíle se zvěstuje království Boží a každý si do něho vynucuje vstup.</i>

Takoví lidé sice budou vpuštěni, budou však vyhlášeni za "malé" či dokonce "nejmenší".

Mt.5:19	<i>Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království</i>
---------	--

	<i>nebeském vyhlášen velkým.</i>		
Mt.11:11	<i>Amen, pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nevystoupil nikdo větší než Jan Křtitel; avšak i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on.</i>	L.7:28	<i>Pravím vám, mezi těmi, kdo se narodili z ženy, nikdo není větší než Jan; avšak i ten nejmenší v království Božím jest větší nežli on.</i>

Kdo však se dokáže pokořit a přijmout Boží měřítka a jednat podle nich, bude shledán největším, protože takové kroky jsou mimořádně obtížné.

Mt.18:4	<i>Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském.</i>
---------	--

Ke vstupu do království je nutné mít povolení

Jan 10:9	<i>Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu.</i>
Mt.16:19	<i>Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi."</i>

O vstupu bude rozhodovat soud, který bude zkoumat, jak člověk napodobil svými skutky cestu Ježíše Krista.

Království bude někomu patřit

Ti, kteří do království vejdou bez problémů, v něm však nebudou mít stejné postavení, jak by se mohlo zdát. Nová měřítka spravedlnosti budou klást velké nároky na změnu myšlení. Nejlépe na tom budou buď lidé bez předsudků,

Mt.5:3	<i>"Šťastní chudí duchem, neboť jejich je království nebeské.</i>			
Mt.19:14	<i>Ježíš však řekl: "Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně; neboť takovým patří království nebeské ."</i>	Mk.10:14	<i>Když to Ježíš uviděl, rozhněval se a řekl jim: "Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží.</i>	L.18:16 <i>Ježíš si je zavolal k sobě a řekl: "Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží.</i>

nebo lidé, kteří si svým pronásledováním vytříbili smysl pro spravedlnost

Mt.5:10	<i>Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.</i>
---------	---

a nebo konečně ti, kteří nedbali na hmotný majetek a soustředili se na "poklad v nebi" (srovnej Mt.19:21; Mk.10:21; L.18:22; 12:33).

L.6:20	<i>Ježíš pohlédl na učedníky a řekl: "Blaze vám, chudí, neboť vaše je království Boží."</i>
--------	---

Je pozoruhodné, že nadcházející Boží království ještě nebude mít zcela pluralistický charakter, bude však někomu patřit. Kvalifikací pro jeho vlastnictví jsou tyto požadavky:

- Musí jít o lidi bez předsudků
- Musí jít o lidi, kteří sami zakusili pronásledování pro spravedlnost
- Tito lidé musí prokázat, že nedbali na hmotný majetek a soustředili se na poklad v nebi.

Tito lidé budou za celé Boží království odpovědní.

Království bylo minulé, současné a budoucí a souviselo i bude souviset s národem

Lidi, kteří (pod vlivem východních náboženství) touží především po individuálním vztahu k Bohu, upozorňuje Ježíš Kristus na skutečnost, že Boží království bylo a bude dáno nikoli jednotlivcům, ale celému národu - samozřejmě proto, aby se tento národ stal vzorem celému lidstvu, protože cílem je Boží království na celé zemi.

Mt.21:43	<i>Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.</i>
----------	--

Boží království podle první smlouvy bude dáno novému národu - tedy duchovnímu společenství.

Plné království přijde až s třetí smlouvou

Mk.14:25	<i>Amen, pravím vám, že nebudu již pít z plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu pít nový kalich v Božím království."</i>	L.22:18	<i>Neboť vám pravím, že od této chvíle nebudu pít z plodu vinné révy, dokud nepřijde království Boží."</i>
L.22:16	<i>Neboť vám pravím, že ho již nebudu jíst, dokud vše nedojde naplnění v království Božím."</i>		

Království, v němž dojde k naplnění všech dosavadních zaslíbení, je teprve až to třetí.

Nezapomeňme, že ve druhé smlouvě se boží lid vzdává nároků na postavení duchovně dospělých lidí [18] a tudíž může mít nanejvýše postavení královských synů.

Shrnutí

1) Ježíš Kristus hovořil o Božím či nebeském království ve třech úrovních smlouvy s božím lidem:

a) O království podle první smlouvy (u Mt.21:43).

b) Většinou ve smyslu Duchovního Izraele druhé smlouvy, tedy

- o sobě jakožto o králi

- a o královských synech a dcerách - tedy Božích dětech.

c) O království "v moci" hovořil jen ve smyslu království podle třetí smlouvy.

2) Když hovořil Ježíš Kristus o blízkosti království, potom šlo o

a) jeho osobní blízkost

b) významovou blízkost - blízkost poznání zásad Božího království nějakého Izraelity

c) časovou blízkost

- Božího království 2. smlouvy - znamení časů a znamení Jonášovo (Mt.12:39; 16:3,4; Mk.8:12; L.11:29)

- Božího království 3. smlouvy - informace o znamení na Olivové hoře (Mt.24:3-30; Mk.13:3-29; L.21:7-30). Ježíš svým učedníkům řekl, že to vše se stane v "tomto pokolení", a oni samozřejmě mysleli, že to bude pokolení jejich. Avšak Ježíš Kristus také řekl, že jejich generace žádné jiné znamení nedostane kromě znamení Jonáše (Mt.12:39; 16:4; L.11:29). Hovořil tedy o jiném pokolení.

Nicméně znamení se v obou smlouvách do jisté míry podobala; ovšem pokud šlo o Ježíšovy učedníky, týkalo se to až čtvrté generace od něho jakožto zaslíbeného Syna (Iz.9:5; srovnej Gn.15:16 - tehdy byl zaslíbeným synem Izák).

3) Když Ježíš Kristus hovořil o "neviditelnosti království" týkalo se to přítomnosti (parousía) krále, který však nebyl většinou Izraelitů v této funkci poznán a uznán, a to i když se to o něm občas i říkalo a to zvláště při jeho soudu Pilátem Pontským (Mt.2:2; 27:11-37; Mk.15:2-26; L.23:3-38; Jan 18:33-19:21).

4) Když Ježíš Kristus hovořil o vstupu do Božího království, mínil tím vstup mezi Boží syny a dcery (kterým budou svěřeny úřady moci tohoto království). Řekl, že tento vstup bude velmi obtížný. Smysl těchto těžkostí je v tom, že ony slouží jako filtr proti lidem mocichtivým, ctižádostivým a sobeckým. Dal najevo, že i jeho učedníci jsou svými vlastnostmi ještě velmi vzdáleni jeho požadavkům (Mt.5:20). Ukázal jim také, že příslušnost k jakékoli skupině jim vstup do Božího království nezaručuje (na příklad Mt.7:21), a že každý bude posuzován individuálně.

5) Na spolupráci mezi členy Duchovního Izraele záleží tak moc, že bude nutné, aby měli mezi sebou co nejlepší osobní vztahy. To je jeden z důvodů, proč budou dány "klíče

království" do rukou těch členů, kteří budou Ježíšem Kristem uznáni jako první. Každý bude posuzován podle toho, jak ve svém vývoji napodobil cestu Ježíše Krista (Jan 10:9).

Vysvětlení podobenství

V podobenstvích Ježíš Kristus uvádí **metody, jakými mají jeho učedníci postupovat při budování Božího království:**

- jak mají čelit vlivu tradice
- jak mají šířit evangelium
- jak mají hledat nové učedníky
- jak mají budovat svou osobnost křesťana
- jak mají budovat vzájemné vztahy
- jak mají budovat sbory
- jak mají budovat duchovní chrám
- jak mají poznat čas konce

Všimněme si, že Ježíš Kristus klade největší důraz na kvalitu práce.

Vypořádat se s vlivem tradice

Podobenství o zlých vinařích

(= předpověď odmítnutí od Judejců)

Toto podobenství musel Ježíš Kristus vyprávět dvěma různým skupinám posluchačů, protože záznamy Matouše a Lukáše se v jednom podstatném bodu významně liší (viz dále).

Mt.21:33-46	L.20:9-19
<i>Poslyšte jiné podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval.</i>	<i>Pak začal vypravovat lidu toto podobenství: "Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval.</i>

Matouš nezapomněl zdůraznit, že vinice byla opatřena vším potřebným - ochrannou zdí, strážní věží a dokonce i lisem, čili zařízením na zpracování zralého vína. Vinařům - nájemcům - svěřil jak práci na vinici, tak i její ochranu a zpracování úrody.

<i>Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody.</i>	<i>V stanovený čas poslal k vinařům služebníka, aby mu odevzdali podíl z výnosu vinice. Ale vinaři ho zbili a poslali zpět s prázdnou.</i>
---	--

Nájemce platil za pronájem vinice podílem z úrody.

<i>Ale vinaři jeho služebníky chytli, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího ukamenovali.</i>	<i>Poslal k nim ještě jiného služebníka; oni i toho zbili, zneuctili a poslali zpět s prázdnou.</i>
<i>Znovu poslal jiné služebníky, a to více než</i>	<i>Poslal ještě třetího; i toho zbili do krve a</i>

<i>předtím, ale naložili s nimi právě tak.</i>	<i>vyhnali.</i>
--	-----------------

Vinaři (nájemci) se však začali k tomuto majetku chovat jako kdyby patřil jim a jednotlivé výběrčí podílu zbili, zneuctili a dle Matouše dokonce ukamenovali a zabili.

<i>Nakonec k nim poslal svého syna; řekl si: „Na mého syna budou mít přece ohled!“</i>	<i>Tu řekl pán vinice: „Co mám dělat? Pošlu svého milovaného syna, na něho snad budou mít ohled.“</i>
--	---

Nabízí se otázka: Jak si mohl hospodář myslet, že jeho syna ušetří? To byl tak naivní a nezodpovědný, že ještě riskoval život svého milovaného syna?

Podstata byla v tom, že hospodář miloval ony vinaře ještě více než svého syna (srovnej Jan 3:16).

<i>Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: „To je dědic. Pojdte, zabijme ho, a dědictví připadne nám!“</i>	<i>Když ho však vinaři spatřili, domlouvali se mezi sebou: „To je dědic. Zabijme ho, a dědictví bude naše.“</i>
<i>Chytili ho, vyvlekli ven z vinice a zabili.</i>	<i>A vyvlekli ho ven z vinice a zabili.</i>
<i>Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?“</i>	<i>Co tedy s nimi udělá pán vinice?</i>
<i>Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“</i>	<i>Přijde, zahubí ty vinaře a vinici dá jiným.“ Když to uslyšeli, řekli: „To přece ne!“</i>

Zde je v Matoušově a Lukášově podání podstatný rozdíl, svědčící o tom, že Ježíš Kristus musel toto podobenství říci nejméně dvakrát dvěma různým skupinám posluchačů:

Dle Matouše Ježíš hovořil k velekněžím, zákoníkům a starším lidu (Mt.21:23; L.20:1) a dostal na svou otázku očekávanou odpověď - posluchači nepochopili, že se to týká jich samých.

Podle Lukáše hovořil Ježíš toto podobenství k lidu (L.20:9) a posluchači ho naopak pochopili a neodpověděli, protože se lekli. Když to Ježíš řekl za ně, odpověděli ulekaně. Potvrdila se tak Ježíšova slova o tom, kdo mu rozuměl a kdo ne (Mt.11:25; L.10:21).

<i>Ježíš jim řekl: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: „Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích?“</i>	<i>On na ně pohleděl a řekl: „Co tedy znamená slovo Písma: „Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem úhelným?“</i>
---	---

Tady se Ježíš odvolal na proroctví Žalmu 118:22,23.

<i>Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.</i>	
--	--

Toto nemohl Ježíš říci lidu, protože tehdejší Boží království spravovali právě jen velekněží a kněží. To dále dokazuje, že záznam Matouše a Lukáše není ze stejné situace.

<i>Kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtí."</i>	<i>Každý, kdo padne na ten kámen, roztrhne se, a na koho on padne, toho rozdrtí."</i>
--	---

Tady se Ježíš odvolal na proroctví Daniele 2:44,45 a Izajáše 8:13-16.

<i>Když slyšeli velekněží a farizeové tato podobenství, poznali, že mluví o nich.</i>	<i>Zákoníci a velekněží ho chtěli v tu hodinu dostat do rukou, ale báli se lidu; poznali totiž, že to podobenství řekl proti nim.</i>
<i>Hleděli se ho zmocnit, ale báli se zástupů, protože ty ho měly za proroka.</i>	

Poslední verše ukazují na to, že Ježíš Kristus toto podobenství řekl během krátké doby (hodiny) za sebou dvakrát; napřed velekněžím, zákoníkům a starším, a o něco později lidu na nádvoří.

Smysl podobenství: Ježíš předpověděl závěrečný negativní postoj velekněží a zákoníků k nové smlouvě (tedy vlastní "porážku") a vítězství jeho nového postupu. Jeho následovníci měli o tomto dočasném neúspěchu vědět dopředu, aby je nepřipravil o naději.

Podobenství o hostině a svatebním šatu

(= pozvání odmítnou)

V tomto podobenství hovoří Ježíš Kristus o konci první a počátku druhé smlouvy. [19]

Mt.22:1	<i>A Ježíš k nim znovu mluvil v podobenstvích:</i>
Mt.22:2	<i>"S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden král vystrojil svatbu svému synu.</i>

S vystrojením svatby umožňoval král svému synu získat nějaký úřad, nejčastěji svůj vlastní. Toto podobenství hovoří o situaci, kdy se královský syn stane po svatbě novým králem.

Mt.22:3	<i>Poslal služebníky, aby přivedli pozvané na svatbu, ale oni nechtěli jít.</i>
---------	---

Který člověk by odmítl se zadarmo najíst u královské tabule? Jen ten, který si nového krále nepřeje.

Mt.22:4	<i>Poslal znovu jiné služebníky se slovy: „Řekněte pozvaným: Hle, hostinu jsem uchystal, býčci a krmný dobytek je poražen, všechno je připraveno; pojdte na svatbu!“</i>
---------	--

První služebníci zřejmě nevylicili pozvaným hostinu dostatečně přitažlivě a proto byli nahrazeni jinými. Druhá pozvánka zdůrazňuje, jak bude hostina bohatá.

Mt.22:5	<i>Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, druhý za svým obchodem.</i>
Mt.22:5	<i>Ale oni nedbali a odešli, ten do dvoru svého, a ten po kupectví svém; jiní ... [Frencl]</i>

Podle některých překladů hlavní pozvaní byli dva. Zdá se však, že správný překlad dává Frencl, když místo označení *jeden-druhý-ostatní* uvádí *ten-ten-jiní*. [20]

Mt.22:6	<i>Ostatní chytli jeho služebníky, potupně je ztýrali a zabili je.</i>
---------	--

V každém případě se násilí účastnila většina pozvaných.

Mt.22:7	<i>Tu se král rozhněval, poslal svá vojska, vrahy zahubil a jejich město vypálil.</i>
---------	---

Přímo předpovězené vypálení Jeruzaléma. Ježíš Kristus označuje římská vojska za boží nástroj trestu.

Mt.22:8	<i>Potom řekl svým služebníkům: „Svatba je připravena, ale pozvaní nebyli jí hodni;“</i>
---------	--

Král konstatuje, že pozvaní nebyli hodni (srovnej Mt.21:43).

Mt.22:9	<i>jděte tedy na rozcestí a koho najdete, pozvěte na svatbu. `</i>
---------	--

Další nabídka není cílená na konkrétní lid - pozván má být každý, který je na rozcestí, tj. který hledá jakou cestou má jít (srovnej Mt.6:33; L.12:31) nebo alespoň jen někam jde (nestojí na místě).

Mt.22:10	<i>Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky.</i>
----------	--

Přivedli i zlé - odpovídá Ježíšovu postoji (srovnej Mk.2:17).

Mt.22:11	<i>Když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu.</i>
----------	--

Člověk, který nebyl svátečně oblečen (to znamená, že ostatní byli; nejspíše jim slavnostní oděv byl nabídnut, protože na cestách ho nespíše s sebou neměli), dal najevo, že se přišel jen najíst, ale nového krále uctít nechtěl.

Mt.22:12	<i>Řekl mu: „Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?“ On se nezmohl ani na slovo.</i>
----------	--

Dotyčný byl překvapen. Na tuto situaci se nepřipravil, protože nečekal, že král půjde mezi hosty. Král ho napřed nazval přítelem, protože předpokládal, že dotyčný bude pro to mít vysvětlení.

Vysvětlení nedostal. Bylo zřejmé, že oblečení dotyčného odpovídalo jeho smýšlení.

Mt.22:13	<i>Tu řekl král sloužícím: „Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“</i>
----------	--

Toto ještě není uvržení do Geheny. V podobenství o deseti pannách přišel král v noci (zde v noci duchovní). I zde se uvádí, že venku je temnota. Dotyčný je vrácen zpět do duchovní tmy, tj. nedostane již žádné nové informace.

Pláč je ze sebelítosti a skřípění zubů z hněvu a vzteku.

Dotyčný však dosud odsouzen není a ještě může vejít s "další vlnou" příchozích.

Mt.22:14	<i>Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán."</i>
----------	--

Zde je nutné upozornit na pravý význam slov Ježíše Krista:

1. Poznáni byli všichni ti, kteří měli hledat Mesiáše (a také ho hledali). Když Mesiáš přišel, odmítli ho, protože nesplňoval jejich představy. Pozvaní tedy byli všichni Izraelité (srovnej Mt. 10:6; 15:24).
2. Protože z pozvaných naprostá většina odmítla, byli pozváni všichni hledající (míní se všichni ti, kteří toužili po skutečné spravedlnosti a hledali ji. Proto také reagovali na evangelium - srovnej Jan 10:16,27).
3. Jak se prováděl výběr? Ukázal snad král na ty, které vybral? Nikoli. Pozvaní se vybrali sami. Byli to ti, kteří reagovali kladně na pozvání. Ti, kteří byli ochotni přijmout Ježíše Krista za svého nového krále. [21]

Smysl podobenství: Opětné prorocství "neúspěchu" a toho, že Izrael přijde o své postavení vlastní vinou - pro své lpění na tradici a vlastních představách.

Podobenství o slepých vůdcích

(= vymanit se z vlivu církví)

Vliv učení farizeů byl značný a to i na učedníky. Ježíš je před nimi varoval:

Mk.8:15	<i>Domlouval jim: "Hled'te se varovat kvasu farizeů a kvasu Herodova!"</i>
---------	--

Kvasem Ježíš míní ty myšlenky, které byly přitažlivé jak pro apoštoly tak i pro další učedníky. Ježíš věděl, že jakkoli jsou pro získávání dalších učedníků efektivní, současně je svádějí na scestí. [22]

Farizeje přitom Ježíšovo učení velmi dráždilo.

Mt.15:12	<i>Potom přišli učedníci a řekli mu: "Viš, že farizeové klopýtli, když slyšeli, co jsi řekl?"</i>
Mt.15:13	<i>Odpověděl a řekl: "Každá rostlina, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna."</i>

Tato slova se nápadně podobají podobenství o rozsévači, který zasadil polní rostliny a jiný rozsévač přišel v noci a zasal mezi rostliny plevel (viz výklad k podobenství o plevelu). Semeno užitečné rostliny se může za doby svého růstu pokazit a plod z něj vyrůst nutně nemusí. Z plevelu však nemůže být nikdy užitečná plodina. Vždy to bude jen nepoužitelný plevel. Ježíš tím míní, že existují lidé, kteří se již narodili jako zlí a nemohou se změnit. [23]

Ježíš Kristus také neřekl nic o tom, že by jeho učedníci měli farizeje nenávidět. Vyzval je jen k tomu, aby je nenásledovali:

Mt.15:14	L.6:39
<i>Nechte je být. Jsou to slepí vůdci. Jestliže tedy vede slepý slepého, oba spadnou do jámy."</i>	<i>Potom k nim také pronesl podobenství: "Cožpak může slepec vést slepce? Nespadnou snad oba do jámy?"</i>

Většina členů všech církví je však přesvědčena, že musí poslouchat své vedení v každé situaci. Jsou přesvědčeni o tom, že není jiné nápravy a jiného pokroku, než skrze centrální vedení církve. Přesvědčení vyplývá z toho, že (právě jen) jejich církev je přímo řízena Bohem a proto je od zlé cesty chráněna. [24]

Rozeberme si význam slov Ježíše Krista podrobněji.

Hovořil o nebezpečí pádu do jámy dvou lidí - vůdce a vedeného. Jak tedy lze zabránit pádu do jámy?

Jsou dvě možnosti:

- 1) Ta obvyklá: Vůdce není slepý a jámě se dokáže vyhnout. Tahle představa vyhovuje všem církvím i většině věřících. [25] Každá církev se prezentuje jako ta jediná, která není slepá, a pro jejího věřícího je velmi pohodlné se na její vedení spolehnout. Nevyžaduje to totiž od něj přemýšlení. Není-li totiž vůdce slepý, žádné nebezpečí nehrozí.
- 2) Ta, na kterou chtěl upozornit Ježíš Kristus: Vůdce naopak slepý je. V tom případě nesmí být slepým ten vedený - nechce-li ovšem spadnout do jámy spolu se svým vůdcem. Vůdce si totiž svou slepotu obvykle přiznat nechce; zabrání mu tom jeho ješitnost.

Ježíš těmito slovy tedy míní ten fakt, že neštěstí se stane pouze v případě, kdy slepými jsou nejen ti vůdci, ale také ti vedení. A pokud je vůdce slepý a ti vedení ne, nemají jej ti vedení následovat. Proto dodává ve 14 verši - "nechte je být".

Smysl podobenství: Je-li vůdce slepý a nelze ho varovat, nechte ho být a nenásledujte jej, protože pak spadnete do jámy spolu s ním. Musí se prostě najít jiná cesta než říkají vůdcové církvi.

Ježíš nepoužil podobenství proto, že by chtěl vést své učedníky ke vzpurnosti ke svým církvím jaksi "z principu"; chtěl jen, aby čas od času přemýšleli o slovech a činech svých vůdců a ověřovali si, že nejsou vedeni nesprávným směrem. Zjistí-li, že ano, potom je třeba vůdce na jeho omyl upozornit, a v případě, že soustavně odmítá prohlédnout, ho opustit, a buď si zvolit jiného (který je "méně" slepý neboli aspoň trochu vidí), nebo hledat cestu samostatně (což je však velmi obtížné a většinou neúspěšné a jedinec nejčastěji zabloudí; to mohou činit jen ti skutečně pomazaní, těch však není mnoho).

Tak i dnes by měl každý křesťan čas od času zkoumat učení a jednání své církve, a zjistí-li, že se s ní nemůže ztotožnit, měl by hledat církev lepší. To není jen hraní si se slovy. Nezapomeňme, že některé křesťanské církve občas žehnaly i zbraním.

Poznámka: Proč si ještě i dnes alespoň některé církve myslí, že právě jen jim se to nemůže stát? Proto, že to jejich vůdci myslí dobře? [26] Což všechny ostatní církve jsou absolutně nechápavé nebo mají záměrně zlé úmysly?

Šíření evangelia - kázání

Podobenství o rozsévači

(= jak správně vyučovat)

Matouš 13:1-51	Marek 4:2-25	Lukáš 8:4-18
<i>Ten den, kdy Ježíš opustil dům, seděl u moře;</i>		
<i>a shromáždily se k němu velké zástupy, takže nastoupil do člunu a posadil se, a celý zástup stál na břehu.</i>		<i>Lidé se k němu scházeli ve velkých zástupech a přicházeli z mnoha měst.</i>

Poznámka: Lidé k němu přicházeli často spíše kvůli jeho uzdravování nebo jiným zázrakům [27] než aby slyšeli jeho řeč. Zdá se, že to často chápali jako jakousi nutnost vyslechnout toho podivného lékaře (i když ho většina z nich měla za proroka), který léčil zdarma, a chtěl za to jen, aby ho nějaký čas poslouchali. Hovořil k nim totiž v podobenstvích, což dokazovalo (jak si dále ukážeme), že většině z nich vlastně pomoci nechtěl. [28]

<i>Potom jim vyprávěl mnoho věcí v podobenstvích a řekl:</i>	<i>Učil je mnohému v podobenstvích. Ve svém učení jim řekl:</i>	<i>Mluvil k nim v podobenství:</i>
--	---	------------------------------------

<i>"Pohled'te, vyšel rozsěvač, aby rozsával;</i>	<i>"Slyšte! Vyšel rozsěvač rozsívat.</i>	<i>"Vyšel rozsěvač rozsívat semeno.</i>
<i>a když rozsával, některá [semena] padala podél cesty a přišli ptáci a sezobali je.</i>	<i>Když rozsíval, padlo některé zrna podél cesty, a přiletěli ptáci a sezobali je.</i>	<i>Když rozsíval, padlo některé zrna podél cesty, bylo pošlapáno a ptáci je sezobali.</i>

Rosěvač asi velmi spěchal, když mu některá zrna padala mimo pole vedle cesty.

<i>Jiná padla na skalnatá místa, kde neměla mnoho půdy, a hned vyrazila, protože neměla hlubokou půdu.</i>	<i>Jiné padlo na skalnatou půdu, kde nemělo dost země, a hned vzešlo, protože nebylo hluboko v zemi.</i>	<i>Jiné padlo na skálu, vzešlo</i>
--	--	------------------------------------

Jak asi hluboko bylo pole zoráno, [29] když rozsěvač nevěděl, že těsně pod povrchem je skála?

<i>Ale když vyšlo slunce, byla sežehnuta, a protože neměla kořeny, uschla.</i>	<i>Ale když vyšlo slunce, spálilo je; a protože nemělo kořen, uschlo.</i>	<i>a uschlo, protože nemělo vláhu.</i>
<i>Jiná zase padla mezi trní, a trní vzešlo a udusilo je.</i>	<i>Jiné zase padlo do trní; trní vzrostlo, udusilo je, a zrna nevydala úrodu.</i>	<i>Jiné padlo doprostřed trní; trní rostlo s ním a udusilo je.</i>

Ježíš hovoří o někom, kdo rozsívá velice nedbale. Některá semena *padají do trní*, některá *na skálu* - to je přece velké plýtvání. Ježíš tím dával najevo, že počítá i s tím, že kázání evangelia bude vykonáváno dosti nedbale. A nejen nedbale: Apoštol Pavel se zmiňuje dokonce o tom, že někteří křesťané kázali (a dodnes káží) z nesprávných pohnutek (Ep.1:15).

<i>Ještě jiná padla na znamenitou půdu a vydala ovoce, to stonásobně, ono šedesátinásobně, jiné třicetinásobně.</i>	<i>A jiná zrna padla do dobré země a vzcházela, rostla, dávala úrodu a přinášela užitek třicetinásobný i šedesátinásobný i stonásobný."</i>	<i>A jiné padlo do země dobré, vzrostlo a přineslo stonásobný užitek."</i>
---	---	--

Poznámky:

Matouš to zřejmě zapsal správně, protože obrácené stupňování znělo (a i dnes zní) nelogicky, a každá zdánlivě nelogická Ježíšova slova měla skrytý smysl.	Marek si stupňování upravil, aby nemusel posluchačům vysvětlovat co nepochopil sám.	Lukáš pro jistotu stupňování opustil zcela.
---	---	---

Ježíšův výklad podobenství

Ježíš přece řekl, že jeho učedníci mají vidící oči a slyšící uši - měli tedy by rozumět. Nerozumějí však, a proto jim to Ježíš musí vysvětlovat (úplné vysvětlení jim však stejně nepodal). Učedníci měli pochopit, že to se stavem jejich srdce není zas až tak dobré. Ježíš se dokonce nad tím podívil:

<i>Naslouchejte tedy podobenství o muži, který rozséval.</i>	<i>Řekl jim: "Nerozumíte tomuto podobenství? Jak porozumíte všem ostatním?"</i>	<i>Toto podobenství znamená:</i>
--	---	----------------------------------

Je pozoruhodné, jak odlišně apoštolové zaznamenali Ježíšův úvod.

<i>Matouš zdůrazňuje Ježíšovu výzvu k naslouchání - tedy ke zvýšené pozornosti.</i>	<i>Marek si zapamatoval Ježíšovu výtku.</i>	<i>Lukáš se pro jistotu opět oběma alternativám vyhnul.</i>
---	---	---

Ježíš Kristus pravděpodobně řekl obě myšlenky - jak výtku tak i výzvu k pozornosti.

Poznamenejme, že toto podobenství - snad proto, že je z nich nejdelší, nebo proto, že ho Ježíš svým učedníkům podrobně vyložil - je obecně pokládáno za nejobtížnější pokud jde o výklad. Citovaná Ježíšova slova (*"Nerozumíte tomuto podobenství? Jak porozumíte všem ostatním?"*) však svědčí o opaku.

	<i>Rosévač rosívá slovo.</i>	<i>Semenem je Boží slovo.</i>
<i>Kde někdo slyší slovo o království, ale nechápe jeho smysl, přichází ten ničemný a uchvacuje, co bylo zaseto do jeho srdce; to je ten zasetý podél cesty.</i>	<i>Toto jsou ti podél cesty, kde se rozsívá slovo: Když je uslyší, hned přichází satan a bere slovo od nich zaseté.</i>	<i>Podél cesty to jsou ti, kteří uslyší, ale pak přichází ďábel a bere slovo z jejich srdcí, aby neuvěřili a nebyli zachráněni.</i>

1) Zasetý "podél cesty" je člověk, který je svým způsobem extrémní - je na kraji "pole" tj. na kraji společnosti, nechápe smysl slov a je nejvíce vystaven útoku cizího zlého vlivu. S tím, že lidé se sklony k extrémnímu chování pravděpodobně brzy odpadnou, musí učedníci počítat.

2) Ježíš Kristus zde současně zdůrazňuje, že poznání srdcem nemá trvalou hodnotu. Je bezpodmínečně nutné postoupit informaci do mysli (intelektu), protože srdce je zrádné (Jr.17:9) a tomu "ničemnému" nedokáže odolat.

Ničemnému ďáblu však nahrávají i lidské duchovní nedostatky (často zděděné):

<i>Ten, kdo byl zaset na skalnatá místa, to je ten, kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá.</i>	<i>A podobně ti, u nichž je zaseto na skalnatou půdu: Ti slyší slovo a hned je s radostí přijímají.</i>	<i>Na skále to jsou ti, kteří s radostí přijímají slovo, když je uslyší;</i>
--	---	--

Opět platí, že dobrý rolník nebude házet (v té době obzvláště) zrno na skalnaté místo. Dobrý kazatel nebude ztrácet příliš mnoho času s povrchním člověkem.

<i>Přesto v sobě nemá kořen, ale pokračuje nějaký čas, a potom, co nastane soužení nebo pronásledování kvůli slovu, ihned klopýtá.</i>	<i>Nezakořenilo v nich však a jsou nestálí; když pak přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadají.</i>	<i>protože v nich však nezakořenilo, věří jen nějaký čas a v čas pokušení odpadají.</i>
--	--	---

Povrchní člověk, v němž není žádná filozofie nebo idea hlouběji zakořeněná, zřejmě nebude schopen přijmout zcela za své ani evangelium. Učedníci si od povrchních lidí rovněž nemají nic slibovat.

<i>Ten, kdo je zaset mezi trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale úzkost tohoto systému věcí a podvodná moc bohatství slovo dusí, a on se stává neplodným.</i>	<i>U jiných je zaseto do trní: Ti slyší slovo, ale časné starosti, vábivost majetku a chtivost ostatních věcí vnikají do nitra a dusí slovo, takže zůstane bez úrody.</i>	<i>Semeno padlé do trní jsou ti, kteří uslyší, ale potom je starosti, majetek a rozkoše života dusí, takže nepřinesou úrodu.</i>
--	---	--

I zde je zřejmé, že dobrý rolník nebude zasévat drahé osivo do místa špatně odpleveleného (trní). Ježíš však zde hovoří o lidech, kterým chybí statečnost, a kteří se mylně domnívají, že v bohatství je jistota. Takoví lidé jsou ochotni ze strachu nebo na základě naděje na bohatství, chtivosti nebo třeba i korupce vzdát se naděje evangelia. I tito lidé budou nepevní a jejich vyučování nepřinese kýžený úspěch.

<i>Ten, kdo byl zaset do znamenité půdy, to je ten, kdo slyší slovo a pochopí jeho smysl a kdo skutečně nese ovoce a vynáší ten stonásobně, onen šedesáti/násobně/, jiný třiceti/násobně/."</i>	<i>A pak jsou ti, u nichž je zaseto do dobré země: Ti slyší slovo, přijímají je a nesou úrodu třicetnásobnou i šedesátinásobnou i stonásobnou."</i>	<i>Semeno v dobré zemi jsou ti, kteří uslyší slovo, zachovávají je v dobrém a upřímném srdci a s vytrvalostí přinášejí úrodu.</i>
---	---	---

Zajímavé je opačné stupňování (100, 60, 30), které zřejmě souvisí s podobenstvím o talentech (Mt.25:14-30; L.19:12-27 - viz komentář k němu). V tomto případě bude zřejmě více těch, kteří přinesou užitek stonásobný, méně těch s užitekem šedesátinásobným, a nejméně těch třicetnásobných.

1) K slyšení (= pochopení srdcem) je zdůrazněno i pochopení rozumem. [30] Je zajímavé, že tuto myšlenku zaznamenává jen Matouš.

2) Nést ovoce znamená, že oslovený člověk bude až teprve za nějakou objektivně nutnou dobu (jako od zasetí stromu do první sklizně), v níž musí projít obdobím nemluvněte, dětství, dospívání až k dospělosti [31], skutečně užitečným následovníkem Ježíše Krista. Ani v tomto jinak pozitivním případě není možné na učedníka spěchat.

3) V případě, že učedníci narazí ve více případech na "dobrou zemi", je optimální dát přednost člověku, který přinese užitek stonásobný - tedy člověk s vysokou inteligencí a velkým rozhledem.

<i>A řekl jim: "Přichází snad světlo, aby bylo dáno pod nádobu nebo pod postel, a ne na svícen?"</i>	<i>Nikdo přece nerozsvítí světlo a nepřikryje nádobou ani je nedá pod postel, ale dá je na svícen, aby ti, kdo vcházejí, viděli světlo.</i>
<i>Kdo má uši k slyšení, slyš!"</i>	

Zdánlivě zbytečné zdůraznění, protože výzva ke kazatelské činnosti je z Ježíšových slov zcela zřejmá. Je tu však něco navíc:

- 1) Světlo musí být kvalitním světlem. Ježíšovo poselství nesmí být ve svém významu zkresleno nebo dokonce zatemněno.
- 2) Světlo musí být na vhodném místě - tedy přizpůsobeno časovým i místním potřebám toho, kdo je má "vidět". [32]

<i>Nebojte se jich tedy; neboť není nic zahaleného, co nebude jednou odhaleno, a nic skrytého, co nebude poznáno.</i>	<i>Nic není skrytého, aby to jednou nebylo zjeveno, a nic nebylo utajeno, leč aby vyšlo najevo.</i>	<i>Nic není skrytého, co jednou nebude zjeveno, a nic utajeného, co by se nepoznalo a nevyšlo najevo.</i>
---	---	---

Důležitá informace. Ježíš Kristus říká, že nejpozději na konci jeho éry budou všechna tajemství objasněna nebo objevena. V dnešní době již není čas hovořit o tajemstvích.

<i>Řekl jim také: "Dávejte pozor na to, co slyšíte! Jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám, a ještě přidá.</i>	<i>Dávejte tedy pozor, jak slyšíte:</i>
--	---

Opakovaný důraz na nutnost sledovat jeho slova s největší pozorností a rozumět jim.

<i>Kdokoli totiž má, tomu bude dáno více a bude mít hojnost, ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má.</i>	<i>Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má."</i>	<i>Neboť kdo má, tomu bude dáno, a kdo nemá, tomu bude odňato i to, co myslí, že má."</i>
---	---	---

Zde slova Ježíše Krista vzbuzují dojem, že si protiřečí. Vždyť jak ještě může mít někdo něco, co mu může být vzato, nemá-li nic?

To může platit jen v případě, že jde o dvě odlišná "vlastnictví". Ježíš Kristus říká, že ten, kdo nemá nic víc než jen průměrné znalosti, vlastnosti a hodnotné činy před Bohem, bude připraven i o toto průměrné vlastnictví. (Srovnej s verši L.17:7-10 vč. vysvětlení).

Mt.13:16	<i>Šťastné jsou však vaše oči, protože se dívají, a vaše uši, protože slyší.</i>
----------	--

Ježíš Kristus opět říká, že jeho učedníci jsou šťastní (tj. nezaslouženě úspěšní) při vnímání jeho slov, protože je chápou pouze svým srdcem a nikoli intelektem. Ježíš jim tak dává taktně najevo, že nemají být pyšní, protože v jejich chápání bylo mnohem více štěstí než rozumového úsilí.

Mt.13:17	<i>Vpravdě vám totiž říkám: Mnozí proroci a spravedliví toužili vidět věci, na které se díváte, neviděli je, a slyšet věci, které slyšíte, a neslyšeli je.</i>
----------	--

Ježíš učedníkům dále sděluje, že nejsou nijak výjimečně nadáni, aby chápali smysl jeho slov. Mají totiž štěstí i v tom, že se narodili v době, kdy je on na zemi, a mohou být očitými svědky toho, co činí. To ti předchází nemohli nezávisle na tom, jací byli.

Kromě toho Ježíš Kristus jim a jen jim osobně objasňoval některá svá učení.

Když Ježíš Kristus říká, že mnozí proroci a spravedliví *"toužili vidět věci"*, míní tím dvě myšlenky:

- 1) Dotyční proroci a spravedliví se skoro vždy domnívali, že se vše splní velice rychle a oni se splnění všech proroctví osobně dožijí. [33] Poznamenejme, že až čtvrtá generace křesťanů se dostala k moci v Římě.
- 2) Dotyční proroci a spravedliví se navíc domnívali, že se dočkají senzačních a slavných dnů, plných nadšení celého Božího lidu, a hlavně úžasných vojenských vítězství. Byli by však bývali skutečným splněním velmi zklamaní (obdobně jako většina Ježíšových současníků - lidé prostě stále touží po velké změně, vzrušení a slávě). Ježíš chtěl alespoň něco z jejich (nevědomého) dychtění přenést na své učedníky.

Smysl podobenství:

Ježíš Kristus sděluje svým následovníkům tyto myšlenky:

- a) Jeho učedníci by se měli naučit pracovat pokud možno s rozmyslem a kvalitně - pouhé zaujetí pro věc nestačí.
- b) Moudrý kazatel evangelia a učitel křesťanství se má chovat jako moudrý rolník - neplytvat zbytečně svým úsilím [34] a oslovovat především ty z lidí, kteří skýtají naději, že "ponesou ovoce" - pokud možno co nejvíce. Lidé s nepřipraveným srdcem a nedostatečnou moudrostí, lidé povrchní a zbabělí se největší pravděpodobností dobrými křesťany nestanou.
- c) Na druhé straně však Ježíš s tím vším počítá a jeho učedníci by se proto neměli příliš znepokojovat neúspěchem a odpadlictvím nevhodných lidí.
- d) Evangelium není určeno lidem ničemným a nehodným - pro ně Ježíš Kristus žádnou dobrou zprávu neměl a nemá.

Podobenství o kvasu

(= myšlenka se šíří i sama)

Mt.13:33	L.13:20-1
<i>Pronesl k nim ještě jiné podobenství:</i>	<i>A dále řekl: "K čemu přirovnám Boží království?"</i>
<i>"Nebeské království je podobné kvasu, který žena vzala a schovala ve třech velkých mírách mouky, až celé"</i>	<i>Je jako kvas, který žena vmísí do tří měřic mouky, až se všecko</i>

množství zkvasilo."

prokvasí."

Proč právě kvas?

Vykladači často uvádějí, že kvas byl symbolem něčeho zlého, a odvolávají se na jiná Ježíšova slova a také slova apoštolů.

Tak tomu však není.

Ježíš použil (dle evangelií) toto slovo ještě v souvislosti s farizeji, saduceji a Herodem:

Mt.16:6	<i>Ježíš jim řekl: "Hled'te se mít na pozoru před kvasem farizeů a saduceů!"</i>
Mt.16:11	<i>Což nerozumíte, že jsem k vám nemluvil o chlebech? Mějte se na pozoru před kvasem farizeů a saduceů!"</i>
Mk.8:15	<i>Domlouval jim: "Hled'te se varovat kvasu farizeů a kvasu Herodova!"</i>

Učedníci to pochopili tak, že hovořil o učení farizeů a saduceů:

Mt.16:12	<i>Tehdy pochopili, že jim neřekl, aby se měli na pozoru před kvasem, nýbrž před učením farizeů a saduceů.</i>
----------	--

To však nebylo správné pochopení, protože učení farizeů a saduceů nemělo tu vlastnost, že by se samočinně šířilo, a také tím, že bylo všeobecně rozšířeno, nenechávalo v Izraeli prostor pro nějaké "nedotčené těsto", v němž by se mohlo šířit. Ježíš jim proto řekl, že má na mysli jejich pokrytectví, které onu "samošířící se" vlastnost opravdu má (je velmi rychle "odkroukáváno" a napodobováno):

L.12:1	<i>Mezitím se shromáždily nespočetné zástupy, že se lidé div neušlapali. Ježíš začal mluvit nejprve ke svým učedníkům: "Mějte se na pozoru před kvasem farizeů, to jest před pokrytectvím.</i>
--------	--

Apoštol Pavel v prvním listě Korintským 5:8 hovoří také o kvasu,

1.K.5:8	<i>Proto slavme velikonoce ne se starým kvasem, s kvasem zla a špatnosti, ale s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy.</i>
---------	---

jasně však rozlišuje: Jde mu o "starý kvas, kvas zla a špatnosti". Kdyby slovo kvas bylo vždy symbolem zlého, nebylo by nutné ony přívlastky připojovat.

Skutečnost, že "žena vmísila kvas do těsta", znamená, že to udělat chtěla - že to byl zamýšlený a užitečný cíl, a výsledek odpovídal jejímu záměru.

Proto výklady v tom smyslu, že Ježíš Kristus v tomto případě přirovnával nebeské království k napadení svého sboru falešnými myšlenkami či lidmi, jsou nesprávné.

Smysl podobenství: To, že se lidé dozvědí informace, které jim dají naději, bude znamenat, že tyto informace budou šířit i sami bez výzvy; tedy nejen prostřednictvím kazatelů. To mělo dát křesťanům

naději, že i v situaci, kdy kázání bude násilím zcela znemožněno, bude se evangelium šířit dál a žádná moc ho nezastaví. [35]

Hledání učedníků

Podobenství o síti

(= ne všichni nalezení jsou dobří)

Mt.13:47	<i>A opět je nebeské království podobné vlečné síti spuštěné do moře a sbírající [ryby] všeho druhu.</i>
----------	--

Všimněme si, že Ježíš Kristus řekl: *nebeské království je podobné* - nikoli *bude podobné*. Hovoří se tedy u cílovém stavu.

Analýza: Ryby jsou malé i velké, vhodné k jídlu i nevhodné.

Malé ryby většinou sítí projdou, síť je nezachytí. Zachytí pouze dospělé a velké ryby. Síť je jakýsi filtr a provádí předvýběr.

To, že se káže Boží království, neznamena, že se všichni ti, co se stanou křesťany, stanou křesťany opravdovými. Je to vidět hned na počátku křesťanství v 1. století n.l. a platí to pro všechny církve.

Především však platí toto podobenství pro funkci nebeského království.

Mt.13:48	<i>Když se naplnila, vytáhli ji na břeh, posadili se a vybrali znamenité do nádob, ale nevhodné odhodili.</i>
----------	---

A opět potvrzení toho, že se dělení bude konat až na konci:

Mt.13:49	<i>Tak to bude v závěru systému věcí: Andělé vyjdou a oddělí ničemné od spravedlivých</i>
----------	---

Mt.13:50	<i>a uvrhnou je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípání zubů.</i>
----------	--

Smysl podobenství: Křesťané si museli uvědomit, že při vyhledávání lidí vhodných pro království (a to ať již v době evangelizace tak v době docílení království) je nutné nalezené lidi prozkoumat a z království (vlády) vyloučit lidi nevhodné. Nesmějí propadnout nadšení z velké "kořisti" a "vzít" vše co našli. [36]

Podobenství o pokladu

(= hříšné lidi může evangelium napravit)

Mt.13:44	<i>Nebeské království je podobné pokladu schovanému v poli, který nějaký člověk našel a schoval; a z radosti, kterou má, jde a prodá, co má, a koupí to pole.</i>
----------	---

Analýza: Tento člověk našel něco, co způsobilo, že se morálně napravil. Proč?

Z původního zloděje (vždyť našel a vzal poklad na cizím poli, které mu nepatřilo) se stal poctivý člověk, což plyne z toho, že aby mu pole a tím i poklad na něm podle práva patřily, koupil je za všechno, co měl. Nezapomeňme, že skutečný zloděj by nalezený poklad prostě jen ukradl.

Ježíš tím chtěl říci, že v člověku, který objeví jak vypadá Boží království, to způsobí takovou změnu, že se morálně polepší.

Smysl podobenství: Křesťané by měli kázat i mezi lidmi pochybné pověsti, protože nemálo takových lidí se na základě naděje Božího království stane poctivými.

Osobní vývoj křesťana

Podobenství o hořčičném zrně

(= víra a lehkověrnost)

Proč si Ježíš Kristus vypůjčil ke srovnání s Božím královstvím právě hořčičné zrno a ne semeno nějakého skutečného stromu? Čím se toto zrnko vyznačuje? Ježíš řekl:

Marek 4:30-34	Matouš 4:31,32	Lukáš 13:18,19 ...
<i>"K čemu přirovnáme Boží království nebo jakým podobenstvím je znázorníme?"</i>	<i>Předložil jim jiné podobenství a řekl:</i> ...	<i>"Čemu se podobá Boží království a k čemu je přirovnám?"</i>
<i>Je jako hořčičné zrno:</i>	<i>"Nebeské království je podobné hořčičnému zrně, které člověk vzal a zasadil na svém poli;</i>	<i>Je jako hořčičné zrno, které člověk zasel do své zahrady;</i>

1) Dva evangelisté citují Ježíše Krista tak, že hořčičné zrno zasadil člověk (zřejmě záměrně) na svém poli či zahradě. Ježíš Kristus tedy zřejmě neměl na mysli divokou hořčici, která je dle všech slovníků rostlinou plevelnou.

2) Hořčice není ani okrasná rostlina, ani jídlo - je to koření a i tehdy byla tak využívána. [37] Ježíš Kristus přirovnává nebeské království ke koření (srovnej Mt.5:13), tedy k něčemu, co učiní život spravedlivých lidí "chutnějším".

Nyní hovoří Ježíš Kristus o počátku:

<i>Když je zaseto do země, je menší než všechna semena na zemi;</i>	<i>to je vlastně nejdrobnější ze všech semen,</i>
---	---

3) Semeno patřilo mezi nejmenší semena rostlin užívaných (zčásti) jako pokrm a užívalo se jako symbol malosti. Je zde znovu poukázáno na malý počátek.

A nyní Ježíš poukazuje na kontrast daný růstem:

<i>ale když je zaseto, vzejde, přerůstá všechny byliny a vyhání tak velké větve, že ptáci mohou hnízdit v jejich stínu."</i>	<i>ale když vyrostle, je největší z [druhů] zeleniny a stává se stromem, takže nebeští ptáci přicházejí a uchylují se mezi jeho ratolesti."</i>	<i>vyrostlo, je z něho strom a ptáci se uhníždili v jeho větvích."</i>
--	---	--

4) Vzrostlá rostlina dosahovala údajně až 4,5 metru výšky (týká se jen divoké hořčice) a mohlo na jejích větvích usedat a dokonce hnízdit drobné ptactvo. Rozhodně však nebyla stromem, a už vůbec ne stromem velkým, který byl užíván jako symbol pevnosti a ochrany před slunečním žářem.

O čem tedy mluvil? Je jisté, že to bylo něco, o čem věděl, že vyrostle sice hodně, avšak nikoli mimořádně.

Normálně se Ježíšova slova chápou tak, že hovořil o malých počátcích a velkých koncích (srovnej Iz.60:22) a opravdu to má smysl. Problém je však v tom, že ani sebevíc vzrostlá hořčice by nemohla být srovnávána s velikostí plánovaného budoucího Božího království, které mělo obsáhnout celý svět. [38] Hořčice ani ve svém největším vzrůstu se se vzrostlým cedrem, který mohl dosáhnout výšky až 40 metrů, nedala srovnat ani v nadsázce. Tak relativně malý cíl by nemohl ani působit jako silný motiv pro následovníky Ježíše Krista.

Je ještě jedna možnost:

Ježíš si zrnko hořčice vypůjčil také při nejméně dvou dalších příležitostech a vždy přitom mluvil o víře:

Mt.17:20 ...	<i>Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: "Přeždi odtud tam", a přejde; a nic vám nebude nemožné."</i>
L.17:6	<i>Pán jim řekl: "Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: ,Vyrvi se i s kořeny a přesad' se do moře', a ona by vás poslechla."</i>

V prvním případě neměli jeho učedníci dost víry aby uzdravili člověka (a Ježíš jim to vyčetl), a ve druhém případě Ježíše žádali, aby jim víru dal.

To Ježíš Kristus přece udělat nemohl. Dokonce ani nemohl uzdravovat ty, kteří víru neměli (Mk.6:5,6), protože to byla nejen jeho ale i jejich víra, která je uzdravovala (srovnej Mk.5:34;

L.18:42). K úspěchu musely být přítomny obě víry. Mohl tedy udělat jen to, že jim ukázal, jakou budou mít moc, když si dostatečnou víru vypěstují sami, a tím je motivovat k tomu, aby se o to sami snažili.

Věděl však dobře, že jakmile budou mít dostatečnou víru - byť malou jako ono hořčičné zrnko - dojde k tomu, že jejich víra potom již poroste sama. Nevyroste sice závratně, ale spíše začne hraničit s lehkověrností, a křesťané budou v pokušení uvěřit mnoha věcem, které už tak dobré nebudou (jako ti ptáci v jejich větvích, které hořčice sama nepotřebuje).

Přes jeho varování k tomu skutečně došlo. [39]

Smysl podobenství: Podobenství sice zdůrazňuje nesmírný význam víry pro budoucí Boží království, ale také upozorňuje na nebezpečí lehkověrnosti.

Podobenství o pohoršení

(= volit menší zlo)

Ježíšova slova o pohoršení bývají předmětem sporu:

Mt.5:30,29	Mt.18:8,9	Mk.9:44-48
<i>A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do pekla.</i>	<i>Jestliže tě tvá ruka nebo noha svádí k hříchu, utni ji a odhod' pryč; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačený nebo chromý, než abys byl s oběma rukama či nohama uvržen do věčného ohně.</i>	<i>Svádí-li tě k hříchu tvá ruka, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačen, než abys šel s oběma rukama do pekla, do ohně neuhasitelného. A svádí-li tě k hříchu noha, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života chromý, než abys byl s oběma nohama uvržen do pekla.</i>
<i>Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrvi je a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla.</i>	<i>Jestliže tě tvé oko svádí k hříchu, vyrvi je a odhod' pryč; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do ohnivého pekla.</i>	<i>A jestliže tě svádí oko, vyloupni je; lépe je pro tebe, vejdeš-li do Božího království jednooký, než abys byl s oběma očima uvržen do pekla,</i>
		<i>kde jejich červ neumírá a oheň nehasne`.</i>

Tato slova, jak jsou zde vyjádřena, logicky nemohou být chápána doslovně. Samotné oko či ruka nás totiž pohoršovat nemohou (pokud ovšem nemáme duševní poruchu). Nemůže to platit ani pro to, co vidíme: Nemá totiž pravdou, že když si zničíme jedno oko, přestaneme vidět to, co nás pohoršuje - budeme mít přece ještě oko druhé. Právě tak to platí pro ostatní

smysly. Pokud bychom sváděli naši špatnou potřebu - na příklad krást - na svou pravou ruku, podváděli bychom sami sebe; vždyť můžeme přece krást i tou levou.

Často se to přenáší v tom smyslu, že by mohlo jít o mužský pohlavní úd. Jak by však potom měly postupovat ženy? (O jiných případech ani nemluvě).

Čím více o tom budeme přemýšlet, tím více uvidíme, jak absurdní by to bylo pochopení. Jak tedy k tomu máme přistoupit?

Použijme právního klíče:

Všimněme si, že to, co Ježíš Kristus doporučuje, je vlastně sebezmrzačení, a to je rozhodně také přestoupení Božího zákona; lidé by přece měli dodržovat i přirozené zákony - v to počítaje zákaz poškozování těla apod. [40] Rozhodně to, co je nám doporučeno jako "lék", je vykonání jiného - zřejmě menšího - zla. A vykonání zla je hřích.

Z toho je zřejmé, co měl Ježíš Kristus na mysli:

Smysl podobenství: Je-li možné zabránit velkému hříchu jen za cenu vykonání hříchu menšího (samozřejmě nikoli na úkor jiné osoby [41]), pak je to správné. Dnes říkáme, že stojí-li člověk před alternativami velkého a menšího zla, má volit ono menší zlo.

Toto je obecný pohled.

Někdy se Ježíšova slova vykládají speciálně - podle obrazného vyjádření:

V biblických dobách neexistovalo slovo odpovídající dnešnímu slovu *organizace*. Místo něho se užívalo buď obecně slovo *tělo* nebo mnohem častěji *tělo nějakého zvířete*. [42] Orgány tohoto těla potom označovaly určitou funkci těla. Na příklad rohy označovaly vojenskou sílu takové organizace (státu).

Někdy se podobné vyjádření užívá dodnes: Známe na příklad v našem běžném vyjadřování rčení, že je někdo jeho "pravou rukou". Je to někdo nám velmi blízký nebo potřebný, např. náměstek, tajemník, dříve královský rádce, atd. Nebo je-li jeden manželský druh slepý, je mu zpravidla ten druhý "očima".

Jestliže se však stane, že člověk, který má právě funkci naší pravé ruky, se dopouští něčeho, čím nás svádí k něčemu špatnému, je lepší se ho zbavit. A to i za cenu toho, že přijdeme o fundovaného pomocníka nebo o blízkého přítele. Bude pro nás lepší, když na jeho místě bude někdo méně informovaný či vzdělaný, než aby tam zůstával člověk, který má na nás špatný vliv.

Tento případ je však jen podmnožinou toho obecného.

Trám v oku

(= kritický duch je nebezpečný)

L.6:41	<i>Proč se tedy díváš na [stéblo] slámy, které je v oku tvého bratra, ale nepozoruješ trám, který je ve tvém vlastním oku?</i>
--------	--

Ježíš Kristus kritizuje ty křesťany, kteří často kritizují jiné.

L.6:42	<i>Jak můžeš říkat svému vlastnímu bratrovi: 'Bratře, dovol mi, abych vytáhl [stéblo] slámy, které je v tvém oku', zatímco sám nehleď na trám, který je v tvém oku? Pokrytče! Nejprve vytáhni trám ze svého vlastního oka a pak jasně uvidíš, jak vytáhnout [stéblo] slámy, které je v oku tvého bratra.</i>
--------	--

Velmi často (dokonce většinou) bývá kritikem pokrytec. Neznáme přísloví o zametání před vlastním prahem? Nebo dokonce, že *zloděj volá: Chyťte zloděje.*?

Smysl podobenství: Křesťan, který se často pohoršuje nad chováním jiných křesťanů, je většinou vážně ohrožen právě sám. Všichni často kritizující křesťané by to měli mít na paměti.

Podobenství o jídle

(= duchovní zdraví je cennější než tělesné)

Zákoníci a farizejové obvinili Ježíšovy učedníky, že si před jídlem nemyjí ruce.

Mt.15:10-11	Mk.7:14-16
<i>Pak přivolal zástup a řekl jim: "Naslouchejte a pochopte smysl:</i>	<i>Znovu tedy zavolal k sobě zástup a říkal jim: "Všichni mi naslouchejte a pochopte význam.</i>
<i>Člověka neposvrňuje to, co vstupuje do úst, ale člověka posvrňuje to, co z úst vychází."</i>	<i>Nic, co vchází z vnějšku do člověka, ho nemůže posvrtnit; ale to, co vychází z člověka, to posvrňuje člověka."</i>
	<i>Má-li kdo uši k slyšení, slyš! [KB]</i>

Můžeme zcela určitě říci, že Ježíš nehovořil o jídle jako takovém. Člověk přece může pozřít i nevhodné potraviny, které mohou způsobit nejen znečištění organismu, ale mohou také zapříčinit onemocnění nebo dokonce smrt člověka. Ježíš měl tedy na mysli znečištění duchovní respektive morální. Proto Ježíš tím říká, že se jídlem člověk nemůže dopustit přestoupení Zákona, ale naopak daleko horší je to, co udělá nebo vysloví na veřejnosti. Člověk totiž může svým chováním a tím co říká způsobit mnoho zlého. [43] Ježíš to v devatenáctém verši konkretizuje. Lží může například člověk vyvolat takový sled událostí, že se někdo jiný (v důsledku chování tohoto lháře) dopustí smilstva apod.

Za stav národa byli odpovědní kněží, kteří se měli starat o morální úroveň každého jedince. Proto je Ježíš viní z odpovědnosti za tehdejší stav Izraelského národa:

Mt.15:15-20	Mk.7:17-23
-------------	------------

<i>Petr mu odpověděl a řekl: "Objasni nám to podobenství."</i>	<i>Když vstoupil do domu, stranou od zástupu, učedníci se ho vyptávali na podobenství.</i>
<i>A tak řekl: "I vy jste ještě bez porozumění?"</i>	<i>Řekl jim tedy: "Také vy jste nevnímaví jako oni?"</i>

Ježíš své učeníky často kritizoval za nechápavost (srovnej Iz.1:3).

<i>Neuvědomujete si, že všechno, co vstupuje do úst,</i>	<i>Neuvědomujete si, že člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho vchází z vnějšku,</i>
<i>prochází do střev a vypouští se do stoky?</i>	<i>protože to nevchází do srdce, ale do střev, a vychází to do stoky?" Tím prohlásil všechna jídla za čistá.</i>

Ježíš Kristus dal jasně najevo, že nehovoří o problémech návykových drog, drog měnících osobnost nebo dokonce jedů; hovoří pouze o možnosti vejít do srdce.

<i>Ale to, co vychází z úst, vychází ze srdce, a to člověka poskvřňuje.</i>	<i>Dále řekl: "Co vychází z člověka, to člověka poskvřňuje,</i>
<i>Ze srdce například vycházejí ničemná uvažování,</i>	<i>Neboť z vnitřku, z lidského srdce, vycházejí škodlivá uvažování:</i>

Je jasné, že je zde řeč o zděděných zlých sklonech. Člověk je poskvřněn nikoli tím, že tyto sklony zdědil, ale když podle nich jedná.

<i>vraždy, cizoložství, smilstva, krádeže, falešná svědectví, rouhání.</i>	<i>smilstva, krádeže, vraždy, cizoložství, chtivost, skutky ničemnosti, klam, nevázané chování, závistivé oko, rouhání, domýšlivost, nerozumnost.</i>
<i>To jsou věci, které člověka poskvřňují; ale brát jídlo nemytými rukama člověka neposkvřňuje."</i>	<i>Všechny tyto ničemné věci vycházejí zevnitř a poskvřňují člověka."</i>

Tady Ježíš Kristus dává najevo, že dává daleko větší důraz na duchovní zdraví než na tělesné, přestože umývání rukou může člověka ochránit před infekcí (srovnej 1.Tm.4:8).

Smysl podobenství: Člověka mohou poskvřnit jeho skutky a ne zděděné sklony. Duchovní zdraví je daleko cennější než zdraví tělesné.

Příznaky dobrého křesťana

(= správné vystupování)

1) Jeho práce je užitečná a prospěšná jiným - především také křesťanům, ale v konečném účelu lidstvu samému:

L.6:43	<i>Není totiž znamenitý strom, který nese shnilé ovoce; jako není prohnílý strom, který</i>
---------------	---

	<i>nese znamenité ovoce.</i>
L.6:44	<i>Vždyť každý strom se pozná podle svého vlastního ovoce. Fíky se například nesbírají z trní ani se neodřezávají hrozny z trnitého keře.</i>

2) Jeho řeč i skutky jsou především pozitivní:

L.6:45	<i>Dobry člověk vynáší dobré z dobrého pokladu svého srdce, ale ničemný člověk vynáší ničemné ze svého ničemného [pokladu], neboť z hojnosti srdce mluví jeho ústa.</i>
L.6:46	<i>Proč mě tedy nazýváte 'Pane, Pane!', ale nečiníte to, co říkám?</i>

Smysl podobenství: Dobrý křesťan má víru v úspěch Božího díla a z jeho převážně optimistického chování je to zřejmé.

Podobenství o perle

(= stále hledat lepší poznatky)

Mt.13:45	<i>Nebeské království je dále podobné cestujícímu kupci, který hledá znamenité perly.</i>
Mt.13:46	<i>Když našel jednu perlu vysoké hodnoty, odešel a okamžitě prodal všechno, co měl, a koupil ji.</i>

Analýza: Jde o případ velice cenné perly, kterou její vlastník prodá draze někomu, kdo naopak obětuje vše, aby ji dostal.

Proč ji jeden chce prodat a druhý zase za velkou cenu koupit? Vždyť si směnili rovné za rovné.

Onen kupující musí nutně vědět, že cena vysoce kvalitní perly bude s jejím stářím stále stoupat. Cena všech dobrých a kvalitních věcí s časem vždy stoupá. [44] Ten druhý to nevěděl a proto byl ochoten tu mimořádně cennou perlu prodat.

Smysl podobenství: Křesťané by měli neustále vyhledávat aktuálně nejcennější duchovní hodnoty a jimi obohacovat své poznání, a to i za cenu toho, že by se proto museli vzdát myšlenek či nauk horších nebo překonaných (srovnej 1.Te.5:21; Fp.4:8,9; Ko.1:9,10). Právě tak měli vyhledávat vysoce morální lidi, protože ti se s časem stávají ještě lepšími.

Podobenství o boháči

(= bohatství vyvolává závist)

Ježíš využil příležitosti aby upozornil své následovníky, že majetkové záležitosti a rozdíly mohou způsobit velké problémy.

L.12:13	<i>Někdo ze zástupu ho požádal: "Mistře, domluv mému bratru, ať se rozdělí se mnou o dědictví."</i>
L.12:14	<i>Ježíš mu odpovéděl: "Člověče, kdo mne ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?"</i>

Ježíš se samozřejmě mohl zeptat dotyčného bratra, zda si oba přejí, aby je on rozsoudil, a tím k takovému kroku získat mandát. Jeho odpověď však byla jasně vyhýbavá, protože si nepřál takové spory řešit.

L.12:15	<i>A řekl jim: "Mějte se na pozoru před každou chamtivostí, neboť i když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má."</i>
L.12:16	<i>Pak jim pověděl toto podobenství: "Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo."</i>

Což nebyla zásluha onoho boháče, neboli měl štěstí; něco podobného jako výhra v loterii. Také to přece mohlo být opačně - mohlo být mimořádné sucho a neúroda.

L.12:17	<i>Uvažoval o tom a říkal si: „Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?“</i>
L.12:18	<i>Pak si řekl: „Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby“</i>

Což je určitě v pořádku, vždyť proč by měl nadbytečné množství vyhodit? Josef v Egyptě to třeba udělal také.

Mohl také přebytné obilí rozdat chudým, což neudělal.

L.12:19	<i>a řeknu si: „Ted' máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysl.“</i>
---------	--

Tady má zřejmě Ježíš na mysli to, že dotyčný boháč se rozhodl (do doby než spotřebuje přbytek) přestat sít a obdělávat pole a nechat je ležet ladem. To také není nic zlého: Podle známých zkušeností by to tomu poli velmi prospělo. [45] Z tohoto pohledu se boháč nedopustil ničeho nesprávného.

L.12:20	<i>Ale Bůh mu řekl: „Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?“</i>
---------	--

Tady je velmi zajímavé, že Ježíš Kristus neřekl jen, že dotyčného v noci zabili. To by k běžné interpretaci tohoto podobenství zcela stačilo. Ježíš uvedl, že mu tuto informaci ještě před tím sdělil Bůh.

Proč by mu Bůh něco takového sděloval? Bůh totiž nesděluje informace zbytečně. Jaké jsou tedy možnosti?

1) První smysl, který se nabízí, je, že Bůh mu sděluje, že bude usmrcen, a připomíná mu, že neustanovil svého dědice. To však v dané souvislosti jistě nepřichází v úvahu.

2) Druhou možností je, že Bůh varoval tohoto člověka před vrahy. Boháč se v tomto případě asi mohl zachránit útekem, ale majetek by mu nejspíše ukradli. Proč by to Bůh dělal? Ježíš neřekl nic o tom, že by dotyčný boháč měl před Bohem nějaké zásluhy.

L.12:21	<i>Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem."</i>
---------	---

Ježíš Kristus tady neříká, že každému bohatému se toto přihodí; jen tomu, který bohatý před Bohem není. Bohatým před Bohem by byl ten, který by ze svého bohatství přispíval na chudé. Bohatého lidumila by asi nechtěli zabít. Spíše budou chtít zabít toho, jemuž závidí.

Smysl podobenství: V bohatství nejenže není jistota, vyvolává však závist a ohrožení života. [46]

Podobenství o milosrdném Samařanu

(= vysvětlení pojmu "bližní")

Ježíš opět využil příležitosti aby vysvětlil pojem "bližní":

L.10:25	<i>Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: "Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?"</i>
---------	---

O věčném životě se v té době zjevně mluvilo často. Ježíš mu dal na tehdejší dobu obtížnou otázku:

L.10:26	<i>Ježíš mu odpověděl: "Co je psáno v zákoně? Jak to tam čteš?"</i>
---------	---

Zákoník mohl odpovědět desaterem a řadou dalších příkazů. Nicméně to řekl přesně:

L.10:27	<i>On mu řekl: "'Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí a miluj svého bližního jako sám sebe'."</i>
---------	--

L.10:28	<i>Ježíš mu řekl: "Správně jsi odpověděl. To čin a budeš živ."</i>
---------	--

Ježíš tím nepřímou řečí řekl, že dotyčný zákoník je inteligentní a ví, co má dělat. Na druhé straně tím ovšem řekl, že to tazatel nedělá, řekl-li mu, že to má činit. Dostal tedy výtku.

L.10:29	<i>Zákoník se však chtěl ospravedlnit, a proto Ježíšovi řekl: "A kdo je můj bližní?"</i>
---------	--

Otázkou chtěl zákoník dát najevo, že mu neschází vůle ale jeden poznatek. Nejspíše nečekal, jak snadné bude pro Ježíše odpovědět.

L.10:30	<i>Ježíš mu odpověděl: "Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého.</i>
L.10:31	<i>Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu.</i>
L.10:32	<i>A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho.</i>

Kněží a levité měli být vzorem celému izraelskému lidu. Ježíš Kristus tak dal opatrně najevo, že Izrael má nedobré učitele.

Jak to tito lidé asi vysvětlovali svému svědomí? Vždyť věděli, že se to může stát i jim a že je jejich morální povinností pomoci tomu zraněnému.

Patrně tím, že ho považovali (nebo spíše chtěli považovat) za mrtvého, a vyhnuli se mu proto, aby se neznečistili (srovnej Lv. 21:11; 22:4; Nu.19:11,13,16). [47] Tady vidíme, jak snadné je povýšit dikci zákona nad jeho smysl.

L.10:33	<i>Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem;</i>
---------	--

Těm předchozím soucit chyběl.

Poznámka: Samařané a Judejci se nestýkali (Jan 4:9), protože když Samařané kdysi nabídli Judejcům navráťivším se z Babylónského zajetí, že jim pomohou stavět chrám, Judejci odmítli s tím, že Samařané jsou smíšení s Asyřany a tím již nepatří k Božímu lidu (Ez.4:2,3; 2.Kr.17:24,41); od té doby je Judejci považovali za pohany. [48]

L.10:34	<i>přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral.</i>
L.10:35	<i>Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: "Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet."</i>

Ta důvěra k cizímu člověku.

Předpokládejme, že když dělníci na vinici si (dle jiného podobenství Ježíše Krista) vydělali jeden denár za den. Samařan dal tedy hostinskému dopředu výdělek dvou dnů, což není nijak málo.

L.10:36	<i>Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?"</i>
---------	--

Ježíšova otázka byla trochu obrácená - zřejmě kvůli pochopení tazatele. Vzhledem k tomu, že Zákon přikazoval milovat svého bližního, měla by otázka spíše znít: Kdo z oněch tří miloval svého bližního?, respektive kdo z oněch tří považoval zraněného člověka za svého bližního?

Poznámka: Potíž byla v tom, že zákoník se na začátku ptal, kdo je jeho bližním, a zřejmě čekal nějaké výběrové kritérium.

L.10:37	<i>Zákoník odpověděl: "Ten, který mu prokázal milosrdenství." Ježíš mu řekl: "Jdi a jednej také tak."</i>
---------	---

Poslední větou Ježíš vyzval zákoníka ke správnému chování.

Otázka přesto zůstala: Kdo je vlastně ten bližní?

Bližní je ten, kdo je natolik blízko, že můžeme osobně vnímat jeho potřeby a že jsme schopni mu v případě potřeby pomoci. Bližní má tu nevýhodu, že ho známe a víme o jeho nedostatecích a nectnostech. Můžeme mít tedy hodně důvodů jeho společnost nevyhledávat nebo dokonce se mu vyhýbat.

Je snadné milovat bratra na druhé straně zeměkoule - o tom si můžeme dělat samé libé představy a zamilovat se pak do těchto představ. To u blízkého člověka nemůžeme a proto je láska k němu cennější a můžeme ji skutečně projevit. Láska na dálku je snazší - lze ji projevit víceméně finanční pomocí nebo obdarováním. K bližnímu můžeme často projevit lásku nejlépe tím, že ho vůbec s jeho někdy velmi nepříjemnými osobními nedostatky snášíme a přes ně mu účinně pomáháme. [49] Vždyť to může být nepohledný a nepříjemný člověk, nebo také nemocný, starý a podobně.

Jak obtížné může být poskytování osobní pomoci člověku těžce nemocnému nebo přestárlému. Proto mnoho jejich potomků raději podobné služby zaplatí než aby je dělali (třeba mnohem levněji) sami.

Smysl podobenství: Ježíš upřednostňuje neformální vztahy mezi členy křesťanských komunit před vztahy formalizovanými. Přímý kontakt s členy společenství umožňuje učit se křesťanským vlastnostem.

Podobenství o soudci a vdově

(= opakovaná prosba dokazuje potřebu)

Ježíš Kristus také vysvětlil svým následovníkům funkci prosebných modliteb.

L.18:1	<i>Vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat:</i>
L.18:2	<i>"V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal.</i>

Přitom mohl být jinak spravedlivý. Existují přece lidé, kteří jsou tzv. samospravedliví.

L.18:3	<i>V tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala: „Zastaň se mne proti mému odpůrci.“</i>
L.18:4	<i>Ale on se k tomu dlouho neměl. Potom si však řekl: „I když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám,</i>
L.18:5	<i>dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. Jinak mi sem stále bude chodit, a nakonec mě umoří.“</i>

L.18:6	<i>A Pán řekl: "Všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce!"</i>
L.18:7	<i>Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá?</i>

Při prvním čtení tohoto podobenství se křesťan může zaleknout: Ježíš Kristus zde přirovnal Boha k nespravedlivému soudci a Boží prodlévání v pomoci k lidské lenosti. A navíc - Boží pohnutku pomáhat k lidské snaze zbavit se nepříjemného obtěžování. [50] Vždyť když nevysvětlil, proč Bůh s pomocí prodlévá, tak jakoby řekl, že je to podobné. Soudce se nechtěl nechat stále obtěžovat od vdovy, a jaký má mít tedy Bůh motiv k zákroku?

To chtěl Ježíš na svého Otce vrhnout tak špatné světlo? [51]

V první řadě si všimněme, že v tomto podobenství nepoužil označení *Otec* ale *Bůh*, což je velmi obecný pojem a (zejména na počátku) označoval nejčastěji anděly (obyvatele prvních nebes), [52] a my víme, že první nebesa jsou (a až do konce zřejmě budou) ve vztahu k lidstvu rozdělená (srovnej Zj. 12:7,8).

Položme si však zásadní otázku: Mohl by mít i milující Otec důvod, proč prodlévat, když od něj jeho děti žádají pomoc?

Ovšemže ano. Uveďme si příklad:

Malé dítě, které se učí teprve chodit, žádá často své rodiče, aby ho nesli na ruce, protože ho prý "bolí nožičky". Matka obvykle podlehne a dítě (ke své újmě - ovšem) vezme na ruku a nese ho - na příklad jdou-li na procházku. Otec si všimne, že když si dítě začne hrát, náhle ho nohy "přestanou bolet" a je schopno na nich běhat i mnohem déle.

Je zřejmé, že velmi záleží na jeho skutečném zájmu.

A co mládenec či dívka? Když mají číst povinnou literaturu ze školy, hned je bolí oči a hlava. Dejte jim však nějaké zájmové čtení a uvidíte, jak všechny potíže zmizí a najednou je sil i zdravý dostatek.

A jak má náš nebeský Otec poznat, že to, o čem ho žádáme, si opravdu nemůžeme zajistit sami, nebo že to je jen přechodná žádost? Jak často se třeba stane, že křesťan chvíli žadoní Otce o pomoc, pak ho to však "přestane bavit" a požádá o ni někoho z přátel, či si "vyhrne rukávy" a "pochlapí se". Již jsme si ukázali, že Bůh není a nemůže být "vševědoucí" a že nám právně zaručil, že do našeho vědomí opravdu nikdo nahlížet nesmí. Jak tedy může vědět, že to, o čem prosíme, skutečně potřebujeme a přitom sami proto nemůžeme nic udělat?

Kromě toho se přece prezentujeme jako Boží služebníci a nikoli jako čekatelé na služby od Boha. Je to od nás pokrytectví či dokonce falešné tvrzení?

Jen dlouho a opakovaně vyslovovaná prosba dokazuje, že to, oč žádáme, opravdu nutně potřebujeme, že jsme vyčerpali všechny možnosti a skutečně nám zbývá už jen pomoc od něj. [53]

Někdo řekne: Vždyť nám bylo slíbeno vše, oč požádáme. [54]

Nám?

Ježíš to přece slíbil apoštolům, ale také řekl, že napřed "musíme naplnit vše, co Bůh žádá" (např. Mt.3:15). A kdo z nás se chce srovnávat s apoštoly a učedníky prvních století a s tím, čeho se museli vzdát a co museli podstoupit oni? [55]

L.18:8a *Ujišťuji vás, že se jich brzo zastane.*

Ještě zbývá otázka, kdy se nám dostane onoho brzkého zastání? Ježíš Kristus v té souvislosti říká:

b *Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?"*

Což to není naznačení toho, že to bude až na konci? Při jeho druhém příchodu?

Vzpomeňme na osobní utrpení apoštolů a mnoha a mnoha dalších učedníků zejména v prvních čtyřech stoletích v Římské říši a mnohem déle v dalších zemích, když si začneme činit nároky na radosti, kterých se dostávalo jim. Ježíš přece řekl, že obdrží, budou-li žádat v jeho jménu. Ježíš Kristus také řekl, když ho čekalo hrůzné utrpení: "Buď vůle Tvá, Otče." a řekl v této souvislosti i jiné věci. [56]

Buďme proto velmi opatrní a střizliví, žádáme-li o něco pro sebe. Nezapomínejme na to, že obdržíme-li něco bez zásluh, bude to satan nazývat korupcí ze strany Otce. Ptejme se sami sebe: Čím jsem lepší než jiní, že pro sebe žádám něco navíc? Víím, zač obdržel můj bratr či sestra to, co jim závidím, nebo čím za to budou platit? (srovnej Jb 1:9-11; 2:5,6; Mk.10:23).

Smysl podobenství: Náš nebeský Otec nás nesleduje na každém kroku a nechte nám naše myšlenky. Jestli o něco vytrvale prosíme, je z toho patrné, že tato naše potřeba trvá a nebyla jen přechodná. Pokud jsme se marně snažili, abychom problém vyřešili, smíme doufat v jeho pomoc. Líné křesťany však Otec podporovat nebude.

Vztahy mezi křesťany

Podobnost vztahu učitel - žák

(= osobní odpovědnost)

Ježíš Kristus řekl:

L.6:40	<i>Žák není nad svého učitele, ale každý, kdo je dokonale poučen, bude jako jeho učitel.</i>
--------	--

Toto je zdánlivě banální pravda. Ježíš Kristus však banální myšlenky nikdy neříkal a jeho slova proto musí mít hlubší smysl.

Dospělý člověk má svobodnou vůli a pokud se stane žákem jiného dospělého člověka (respektive dospělých lidí - což je případ církve), je to jeho volba. Svého učitele si přece volí sám. [57] Musí si však uvědomit, že i když bude dokonale vyškolen, bude jen jako jeho učitel. Z toho plyne, že může být také vyškolen špatně - to v případě, že jeho učitel je buď sám na nesprávnné cestě, nebo je dokonce vědomě falešný.

Smysl podobenství: Křesťan si musí vždy uvědomovat svou osobní odpovědnost před Bohem a skutečnost, že nikdy nebude smět svalovat svou vinu či omyly na svého učitele - vybral si ho přece sám. [58] To, že byl nebo i je třeba pilným a dobrým žákem, ani zdaleka nestačí. [59]

Poznámka 1: Poslušnost může být dokonce na překážku - srovnej s příběhem apoštola Pavla, původně Saula z Tarsu, který byl také velmi poslušným žákem; napřed ovšem židovských náboženských autorit. Jeho poslušnost ho natolik zavedla, že nenaslouchal ani vlastnímu rozumu (jinak vysoce nadprůměrnému).

Poznámka 2: Na druhé straně je nutné si uvědomit, že *nikdo učený z nebe nespádl* a že každý z nás potřebuje učitele těch znalostí, o které máme zájem a které již byly objeveny, a také, že objevovat objevené je plýtváním času. Je ovšem důležité, co člověk udělá, zjistí-li, že učitel je špatný. Učení je třeba dokončit, protože nedostatečně vyškolený člověk zpravidla není schopen úspěšně pokračovat sám.

Podobenství o nemilosrdném služebníkovi

(= vzhledem k dokonalosti jsou rozdíly mezi křesťany ještě malé)

Podobenství o milosrdenství vyslovil Ježíš Kristus velmi srozumitelně, protože mu na dodržení jeho myšlenky u svých učedníků velmi záleží:

Mt.18:23	<i>"S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků.</i>
----------	---

Bůh zřejmě nevyžaduje skládání "účtů" Ježíšových služebníků neustále, ale jen čas od času.

Mt.18:24	<i>Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen mnoho tisíc hřiven.</i>
----------	---

Mt.18:25	<i>Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu.</i>
----------	--

Mt.18:26	<i>Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: " Měj se mnou strpení, a</i>
----------	---

	<i>všecko ti vrátím!"</i>
Mt.18:27	<i>Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.</i>

Pán se smiloval na základě prosby; bez ní by žádné odpuštění nebylo. Prosit za odpuštění je nutné.

Mt.18:28	<i>Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: "Zaplat' mi, co jsi dlužen!"</i>
Mt.18:29	<i>Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: "Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!"</i>
Mt.18:30	<i>On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh.</i>
Mt.18:31	<i>Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všecko, co se stalo.</i>

Ježíš Kristus tady zdůrazňuje funkci žaloby. [60]

Mt.18:32	<i>Tu ho pán zavolal a řekl mu: "Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil;</i>
Mt.18:33	<i>neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?"</i>
Mt.18:34	<i>A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh.</i>
Mt.18:35	<i>Tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru."</i>

Požadavkem odpustit ze srdce Ježíš zdůrazňuje, že formální odpuštění nemá smysl.

Smysl podobenství: Každý člověk je natolik vzdálen požadavku na dokonalost, [61] že rozdíly mezi křesťany jsou proti tomu stále ještě relativně malicherné. Formální odpouštění Ježíš Kristus neuznává.

Podobenství o dělnících na vinici

(= starší mohou závidět novým)

Ježíš řekl svým učedníkům o téměř neskutečném vlastníkovi, který odměňoval dělníky spíše podle jejich potřeb než podle jejich práce:

Mt.20:1	<i>"Neboť s královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout dělníky na svou vinici.</i>
---------	--

Ráno (asi kolem šesté hodiny) byl na tržišti jistě plný nebo alespoň téměř plný počet těch, kteří se o práci zajímali. Hospodář měl určitě jasnou představu, kolik dělníků na svou vinici na ten den potřebuje.

Mt.20:2 *Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici.*

Za normálních okolností platí tržní podmínky a hospodář pravděpodobně smluvil nejnižší pro dělníky ještě přijatelnou cenu a to na dvanáct hodin práce. Tento hospodář byl však (jak je vidět z dalšího) milosrdný a smluvená cena jistě nebyla ta nejnižší. Z jeho dalšího chování se dokonce zdá, že najal všechny dělníky, kteří čekali na daném místě na práci.

Mt.20:3 *Když znovu vyšel o deváté hodině, viděl, jak jiní stojí nečinně na trhu,*

Ježíš nesdělil důvod, proč hospodář vyšel znovu na trh, důvodem najímání dalších dělníků zřejmě nebyla technologická potřeba, nýbrž skutečnost, že další dělníci neměli práci.

Mt.20:4 *a řekl jim: „Jděte i vy na mou vinici, a já vám dám, co bude spravedlivé.“*

Nyní se na ceně nedohodli - hospodář řekl, že dostanou spravedlivou odměnu. Z toho by vyplývalo, že obdrží asi 75 % z částky dohodnuté s dělníky nastoupivšími ráno (tedy tři čtvrtě denáru), protože budou pracovat jen devět hodin.

Mt.20:5 *Oni šli. Vyšel opět kolem poledne i kolem třetí hodiny odpoledne a učinil právě tak.*

Platí zřejmě analogie předchozího.

Mt.20:6 *Když vyšel kolem páté hodiny odpoledne, našel tam další, jak tam stojí, a řekl jim: „Co tu stojíte celý den nečinně?“*

Tady je problém: Jestliže tam ještě nějakí dělníci stáli celý den, potom to znamená, že

- buď předtím nenajímal všechny, kteří tam stáli; v tom případě by musel buď dělat mezi nimi výběr,
- nebo ti další přišli později.

První řešení nevyhovuje, protože je v rozporu se zřejmou motivací hospodáře, a druhé proto, že hospodář by nemohl očekávat, že zbývající dělníci tam byli *celý den*; mohl by se oprávněně domnívat, že byli od rána najati někým jiným na kratší dobu a ve zbývajícím čase se pokoušeli sehnat další práci.

Nejspíše to tedy bylo tak, že tržiště bylo více, a on navštívil vždy jen jedno z nich.

Mt.20:7 *Odpověděl mu: „Nikdo nás nenajal.“ On jim řekl: „Jděte i vy na mou vinici.“*

Tito poslední tam šli nejspíš jen na jednu hodinu.

Mt.20:8	<i>Když byl večer, řekl pán vinice svému správci: „Zavolej dělníky a vyplat' jim mzdu, a to od posledních k prvním!“</i>
---------	--

To není obvyklé; zpravidla jsou zaplacení ti, kteří přišli nejdříve. Ježíš Kristus změnou pořadí naznačuje úmysl.

Mt.20:9	<i>Tak přišli ti, kteří pracovali od pěti odpoledne, a každý dostal denár.</i>
---------	--

Připomeňme, že hospodář se všemi kromě prvních nesmluvil konkrétní odměnu, slíbil však, že dostanou, co je spravedlivé. Museli mít pocit, že dostali velmi mnoho, protože jinak by měli dostat jen dvanáctinu denáru.

O dalších se nemluví, lze tedy očekávat, že to bylo analogicky - tedy že všichni dostali po denáru.

Mt.20:10	<i>Když přišli ti první, měli za to, že dostanou víc; ale i oni dostali po denáru.</i>
Mt.20:11	<i>Vzali ho a reptali proti hospodáři:</i>
Mt.20:12	<i>Tihle poslední dělali jedinou hodinu, a tys jim dal stejně jako nám, kteří jsme nesli tíhu dne a vedro!“</i>
Mt.20:13	<i>On však odpověděl jednomu z nich: „Příteli, nekřivdím ti! Nesmluvil jsi se mnou denár za den?“</i>
Mt.20:14	<i>Vezmi si, co ti patří, a jdi! Já chci tomu poslednímu dát jako tobě;</i>

Řeč je jen o posledních, velmi pravděpodobně se to však týkalo všech.

Mt.20:15	<i>nemohu si se svým majetkem udělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?“</i>
----------	--

Ježíš jasně vytýká závist.

Hospodář se chová vysloveně sociálně. Ti, které najal v pozdějších časech, přece nepracovali nikoli proto, že nechtěli, ale proto, že si je nikdo nenajal.

Poznámka: Ani ty nejvíce sociální státy se tak nechovají. Komunisté nutili všechny pracovat a vytvářeli umělou zaměstnanost. Výsledkem byla nízká pracovní morálka a tím vyvolaný "nedostatek lidí". Je jasné, že sociální chování zaměstnavatelů si zaslouží jen ti skutečně poctiví.

Mt.20:16	<i>Tak budou poslední první a první poslední .“</i>
----------	---

Závist hodnotí Ježíš Kristus velmi negativně.

Položme si však otázku: Proč hospodář začal s vyplácením u těch posledních záměrně? Musel přece vědět, že to vyvolá závist těch předchozích. To měl potřebu je jen provokovat? Vždyť

jediné, co by se jinak změnilo kdyby postupoval obvyklým způsobem by bylo to, že by nikdo nikomu nezáviděl.

Hospodář zřejmě popsanou situaci vyvolat chtěl, ale jaký k tomu mohl mít důvod?

Sám říká, že je dobrý. Zřejmě mu bylo líto těch, co nedostali práci dříve a vydělali by si tak za ten den velmi málo. Chtěl dělníky odměnit za dobrou vůli pracovat. Za snahu.

A hlavně: chtěl, aby se o něm vědělo, že je lidumil.

Ježíš zjevně chtěl přirovnat hospodáře k sobě. Chtěl ukázat, že dobře rozumí, jak bude probíhat evangelizace. Věděl, že nelze kázat všem lidem na světě najednou a že tak jako byli někteří první a jiní budou poslední a to jak místně tak časově. Věděl také, že všichni mají stejnou naději - že totiž vstoupí do Božího království. A že ti poslední budou pracovat nejkratší dobu.

Ti poslední však budou mít jednu vlastnost - budou té poslední generaci nejlépe rozumět a budou ve svém společenském vývoji nejdál. A budou proto nejvíce potřební pro zahájení prací na Božím království. Bude tedy nutné, aby se cítili velmi vděční, a aby jim ten pocit nezastaral.

Poslední proto budou prvními - a to z více než jednoho důvodu. [62]

Smysl podobenství: Ježíš nemohl říci svým učedníkům, že oni práci na Božím království teprve začínají a že až ti poslední kazatelé - kteří přijdou za několik generací - do něho jako první vstoupí. Proto jim to jen naznačil a dal najevo, že by neměli těm posledním závidět.

Podobenství o nepoctivém správci

(= pěstovat přátelství)

Ježíš se jednou vyjádřil o nespravedlivém bohatství způsobem, který je často špatně chápán. Analyzujme ho proto podrobněji:

L.16:1	<i>Svým učedníkům řekl: "Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že špatně hospodaří s jeho majetkem."</i>
--------	---

Všimněme si, že správce byl obviněn někým jiným než majitelem - jinými lidmi. Žalující ho vinili nikoli z toho, že se jednou dopustil chyby, že však špatně a rozmařile hospodařil - tedy trvale. Jeho pán se však tváří, jako kdyby šlo o jediný chybný krok:

L.16:2	<i>Zavolal ho a řekl mu: „Čeho ses to dopustil? Slož účty ze svého správcovství, protože dále nemůžeš být správcem.“</i>
--------	--

Majitel neříká, že on si nepřeje, aby dotyčný byl nadále správcem. Důvodem je zřejmě, že správce vyvolal všeobecné pohoršení, a nechtěl-li se majitel veřejně ztotožnit se správcovými chováním, musel se ho zbavit.

L.16:3	<i>Správce si řekl: „Co budu dělat, když mne můj pán zbavuje správcovství? Na práci nejsem, žebrat se stydím.“</i>
--------	--

Ani slovo o pokání, ani slovo omluvy.

Správce neumí nic jiného a tak si musí najít podobné zaměstnání. Jenže jak, když si způsobil špatnou pověst?

L.16:4	<i>Vím, co udělám, aby mne někde přijali do domu, až budu zbaven správcovství!“</i>
L.16:5	<i>Zavolal si dlužníky svého pána jednoho po druhém a řekl prvnímu: „Kolik jsi dlužen mému pánovi?“ On řekl: „Sto věder oleje.“</i>
L.16:6	<i>Řekl mu: „Tu je tvůj úpis; rychle sedni a napiš nový na padesát.“</i>
L.16:7	<i>Pak řekl druhému: „A kolik jsi dlužen ty?“ Odpověděl: „Sto měr obilí.“ Řekl mu: „Tu je tvůj úpis; napiš osmdesát.“</i>

Z popisu je zřejmé, jaké metody použil aby se vlichotil do přízně jiných pánů. Byli to ovšem pánové druhé a tedy nižší kategorie, protože si museli půjčovat. To je pochopitelné.

Nyní však říká Ježíš Kristus něco, co většinu křesťanů šokuje:

L.16:8	<i>Pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější než synové světla.</i>
--------	---

Jak je možné, že pán pochválil správce, který ho okrádal?

Ježíš o nich říká, že jsou (zřejmě všichni uvedení) *syny tohoto světa* - neboli "jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet". Všichni to byli podvodníci a zloději, a pán kryl svého správce proto, že se na okrádání druhých zřejmě podílel také a nepochybně ještě více než správce. Pán o metodách svého správce určitě musel vědět a toleroval je tak dlouho, dokud to bylo "společensky únosné"; vyhodit ho musel proto, že jinak by se musel k jeho metodám a podílu na nečestném zisku veřejně přihlásit sám. Správce tedy mohl svého pána do jisté míry vydírat a pán ho pochválil za to, že se o sebe postaral sám a svého pána přitom "nekompromitoval".

L.16:9	<i>Já vám pravím: I nespravedlivým mamonem si můžete získat přátele; až majetek pomine, budete přijati do věčných příbytků.</i>
--------	---

Smysl podobenství : Ježíš Kristus považuje přátelství mezi svými následovníky za velmi důležitou podmínku jejich budoucí existence a doporučuje ho proto usilovně získávat a pěstovat.

Budování sborů

Podobenství o hřivnách

(= schopným svěřovat více, méně schopní často závidí)

Zde je zdůrazněna dlouhá doba, během níž mají služebníci sloužit.

Mt.25:14	<i>Bude tomu, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek;</i>
----------	--

Jde o období Boží (JHVH) "noci".

Mt.25:15	<i>jednomu dal pět hřiven, druhému dvě, třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval.</i>
----------	---

Rozdělení hřiven není nespravedlností - dotyčný je rozdělil podle schopností a zodpovědnosti toho kterého služebníka.

Mt.25:16	<i>Ten, který přijal pět hřiven, ihned se s nimi dal do podnikání a vyzískal jiných pět.</i>
Mt.25:17	<i>Tak i ten, který měl dvě, získal jiné dvě.</i>

Jen zdánlivě jsou stejní (u obou přírůstek 100 %). Ve skutečnosti ten první spravoval větší majetek a to vyžaduje větší znalosti, schopnosti i kvalifikaci.

Mt.25:18	<i>Ten, který přijal jednu, šel, vykopal jámu a ukryl peníze svého pána.</i>
----------	--

Zjevný projev závisti a komplexu méněcennosti. Pravděpodobnost selhání je největší u těchto lidí.

Mt.25:19	<i>Po dlouhé době se pán těch služebníků vrátil a začal účtovat.</i>
----------	--

Ježíš Kristus opatrně upozornil své učedníky, že jeho příchod bude za dlouhou dobu.

Mt.25:20	<i>Přistoupil ten, který přijal pět hřiven, přinesl jiných pět a řekl: „Pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.“</i>
Mt.25:21	<i>Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“</i>
Mt.25:22	<i>Přistoupil ten se dvěma hřivnami a řekl: „Pane, svěřil jsi mi dvě hřivny; hle, jiné dvě jsem získal.“</i>
Mt.25:23	<i>Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“</i>

Pán sděluje, že i ty velké úkoly, kterými své služebníky pověřil, byly ještě malé proti tomu, co je bude čekat v království.

Mt.25:24	<i>Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: „Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý</i>
----------	---

	<i>člověk, sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal.</i>
Mt.25:25	<i>Bál jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.`</i>

Žádná omluva - místo toho útok na pána (srovnej s Adamem - Gn.3:12)

Mt.25:26	<i>Jeho pán mu odpověděl: „Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal.</i>
----------	--

Pán odmítl služebníkovu pseudofilosofickou argumentaci a označil ho prostě jen za lenocha.

Poznámka: I Adam byl přece shledán líným - Gn.3:19.

Mt.25:27	<i>Měl jsi tedy dát mé peníze peněžníkům, abych přišel a to, co mi patří, si vybral s úrokem.</i>
----------	---

Třetí služebník negativně reagoval kvůli tomu, že dostal jen malou šanci - mířil zřejmě vysoko a cítil se ponížen. To ho dohnalo k pocitu, že smí soudit svého pána. I dnes jsou někteří málo nadaní křesťané nakloněni vinit svého Stvořitele z nespravedlnosti. (Krásně to ukázal film Amadeus na skladateli Salierim.)

Mt.25:28	<i>Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven!</i>
----------	--

Přidáno dostal nejschopnější - pochopitelně.

Mt.25:29	<i>Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.</i>
----------	--

Ten, který neměl, neměl nic navíc. Tomu byl odňat počáteční vklad, který dostal od pána.

Mt.25:30	<i>A toho neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů."</i>
----------	---

Pláč ze sebelítosti a skřípění zubů ze vzteku. Neužitečný služebník však je jen propuštěn - nikoli ještě potrestán (na příklad vymáháním chybějících úroků apod.) či dokonce zabit.

Smysl podobenství: Nejvíce námahy při školení učedníků má být věnováno těm nejschopnějším - od nich lze očekávat největší užitek. Málo nadaní a zakomplexovaní jsou riziková.

Jiné podobenství o hřivnách

(= snaha nestačí tomu komu není dáno)

Základní logika podobenství je stejná jako u předchozího, zde jsou některé důležité informace odlišné nebo navíc:

1) Je zde uveden důvod, proč dotyčný pán odjížděl do daleké země: Měl si přivést královskou hodnost.

L.19:12	<i>Proto řekl: "Jeden muž vznešeného rodu měl odejít do daleké země, aby si odtud přinesl královskou hodnost."</i>
---------	--

To vysvětluje slova Ježíše Krista, která řekl Pontskému Pilátovi: *"Mé království není z tohoto světa"* (Jan 18:36). Svět - v originále kosmos - znamená lidstvo. Ježíš Kristus tedy říká, že své královské oprávnění dostal od svého (a nyní i našeho) Otce a nikoli od lidí.

L.19:13	<i>Zavolal si deset svých služebníků, dal jim deset hřiven a řekl jim: „Hospodařte s nimi, dokud nepřijdu.“</i>
---------	---

2) V tomto podobenství Ježíš Kristus dává všem vybraným služebníkům po jedné hřivně - tedy všichni mají stejnou šanci.

L.19:14	<i>Ale občané ho nenáviděli a poslali vzápětí poselstvo, aby vyřídilo: „Nechceme tohoto člověka za krále!“</i>
---------	--

3) Občané však nejenže nedávají novému králi svůj hlas, dokonce proti němu aktivně protestují. Toto je případ, týkající se zjevně izraelského národa.

L.19:15	<i>Když se však jako král vrátil, dal si předvolat služebníky, kterým svěril peníze, aby se přesvědčil, jak s nimi kdo hospodařil.</i>
---------	--

L.19:16	<i>Přišel první a řekl: „Pane, tvoje hřivna vynesla deset hřiven.“</i>
---------	--

L.19:17	<i>Řekl mu: „Správně, služebníku dobrý, poněvadž jsi byl věrný v docela malé věci, budeš vládnout nad deseti městy.“</i>
---------	--

L.19:18	<i>Přišel druhý a řekl: „Pane, tvoje hřivna vynesla pět hřiven.“</i>
---------	--

L.19:19	<i>Řekl mu: „Ty vládni nad pěti městy!“</i>
---------	---

4) Úspěšní služebníci jsou pověřeni vysokou státní službou.

L.19:20	<i>Přišel další a řekl: „Pane, tu je tvoje hřivna; měl jsem ji schovánu v šátku,</i>
---------	--

L.19:21	<i>neboť jsem se tě bál. Jsi přísný člověk: bereš, co jsi nedal, a sklízíš, co jsi nezasel.</i>
---------	---

L.19:22	<i>Řekne mu: „Jsi špatný služebník. Soudím tě podle tvých vlastních slov: věděl jsi, že jsem člověk přísný a беру, co jsem nedal, a sklízím, co jsem nezasel.</i>
---------	---

L.19:23	<i>Proč jsi aspoň mé peníze neuložil, a já bych si je byl teď vybral i s úrokem.“</i>
---------	---

5) V tomto případě si líný služebník nemůže stěžovat na to, že ho pán podcenil. Jde jen o pouhou lenost.

6) O neúspěšných služebnících není žádná zpráva. Nejsou odměněni, ale ani zavrženi. Zřejmě si je nový král ve svých službách ponechal, nedal jim však žádnou vysokou funkci. Byli určitě věrní, ale nedostatečně schopní.

L.19:24	<i>Své družině pak řekl: ‚Vezměte mu tu hřivnu a dejte ji tomu, kdo má deset hřiven!‘</i>
L.19:25	<i>Řekli mu: ‚Pane, už má deset.‘</i>

7) Služebníci se podivují nad chováním krále - jejich respekt tedy není založen (přínejmenším jen) na strachu; nebojí se vznést námitku.

L.19:26	<i>Pravím vám: ‚Každému, kdo má, bude dáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.‘</i>
L.19:27	<i>Ale mé nepřátele, kteří nechtěli, abych byl jejich králem, přiveďte sem a přede mnou je pobijte.‘</i>

8) Tentokrát král již trestá a nechává své odpůrce pobít.

Z deseti nejlepších služebníků byli úspěšní pouze dva (20 %) a jeden byl vzpurný (10 %). Ostatní (70 %) se projeví sice jako snaživí leč neschopní. To vše v situaci, kdy nový král je pro většinu obyvatelstva nepřijatelným.

Srovnání obou podobností:

Podobenství byla napsána dvěma pisateli a jejich podobnost svádí k domněnce, že odlišnost je věcí nepřesné lidské paměti a že jsou to jen dvě interpretace jediného podobenství vyřčeného Ježíšem Kristem.

S tím nemůžeme souhlasit.

Jakkoli tak tomu opravdu často je, zde jsou odlišnosti příliš významné, než aby byly výplodem pouhé lidské fantazie. Vše ukazuje na to, že Ježíš Kristus opravdu použil tato podobenství dvakrát a to jednou v souvislosti s koncem první smlouvy a začátkem druhé - zapsáno Lukášem - a podruhé Ježíš Kristus hovořil o situaci na konci druhé smlouvy a na počátku třetí - zapsáno Matoušem. Učinil to zřejmě záměrně, s úmyslem některé informace skrýt. Proč?

- Druhé podobenství (v Lukášově verzi) jasně hovoří o situaci v době Ježíše Krista. Pojem *Nový král*, který není obyvatelstvu po chuti, hovoří jasnou řečí (srovnej Mt.21:42; Mk.12:10; L.20:17; Mt.22:3; 23:37; L.13:34; Mk.8:31; L.9:22; 17:25; 7:30; 10:16; Jan 3:36; 7:1). Zdůrazňuje se jeho rod (Mt.1:1; L.1:27; 1:69; Ř.1:3; 9:5; 2.Tm.2:8 aj.). Úkoly rozdělují rovnostářsky. Ježíš Kristus dával velmi pozor, aby mezi jeho prvními učedníky nevznikla hierarchie a řevnivost (Mt.23:8). Až později budou mezi nimi rozdíly v postavení (Mt.20:26,27; 23:11; Mk.9:35; 10:43,44). Svě odpůrce král nechává pobít, neužitečný služebník není však zavržen ani potrestán. Je jen degradován.
- První podobenství (v Matoušově podání) hovoří o konci druhé smlouvy a nástupu další. Úkoly rozdělují pán již podle schopností služebníků, kterých už je menší počet - pouze tři. Občané duchovního národa nejsou proti němu - naopak, čekají ho. Nikde ani slovo o nějakém útoku na nepřátele. Nový Kristus (třetí smlouvy) totiž nepřichází k trestu ale k záchraně (Žd.9:28). Neužitečný služebník je zde zcela zavržen.

Ježíš Kristus zřejmě chtěl sdělit, že mezi jeho prvním a druhým příchodem je zásadní rozdíl, to však jeho učedníci neměli ještě poznat - neunesli by to.

Smysl podobenství: Ježíš upozorňuje své učedníky na to, že Boží království bude muset mít za úředníky nejen lidi věrné ale i odborně zdatné. Pouhá věrnost - jakkoli je bezpodmínečně nutná - není po pověřování úředními funkcemi dostatečným oprávněním.

Podobenství o dvou synech

(= hodnotit podle činů a ne slibů)

Ježíš hovořil o slovech a skutečích:

Mt.21:28	<i>"Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny. Přišel a řekl prvnímu: , Synu, jdi dnes pracovat na vinici!"</i>
----------	---

Zřejmě ani tehdy se synům nechtělo pracovat v horku a v žáru slunce.

Mt.21:29	<i>On odpověděl: ,Nechce se mi. ` Ale potom toho litoval a šel.</i>
----------	---

První syn proto odpověděl vzpurně. Potom litoval - Ježíš neříká proč; mohlo to být proto, že si uvědomil možnost otcova vydědění, také mohl začít litovat otce, který možná pracoval na vinici až do té doby. Ale ještě spíše si uvědomil spravedlnost otcova požadavku.

Mt.21:30	<i>Otec přišel k druhému a řekl mu totéž. Ten odpověděl: ,Ano, pane. ` Ale nešel.</i>
----------	---

Ani druhému synovi se nechtělo, slíbil však, že půjde. Ježíš nevysvětlil, proč druhý syn nešel. Mohlo to být proto, že byl líný, ale současně nechtěl slyšet otcovy stesky.

Ale spíše to bylo proto, že viděl svého bratra, jak na tu vinici přece jen šel, přestože to napřed odmítl.

Mt.21:31	<i>Kdo z těch dvou splnil vůli svého otce?" Odpověděli: "Ten první!" Ježíš jim řekl: "Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království.</i>
----------	---

Poznámka: Ježíš vůbec nerozlišuje další aspekty: Na příklad to, že první syn zřejmě na vinici odešel aniž by o tom otci řekl (proto se otec obrátil na druhého), a tím vlastně situaci zkomplikoval; nebo dále to, že obou synů na vinici nejspíš třeba nebylo - možná, že jeden byl potřebný aby pomáhal otci s dalším hospodářstvím. Druhý syn se proto vůbec nemusel zachovat vzpurně. Nicméně Ježíšovo podobenství v tomto případě do takové hloubky jít nechtělo; [63] Ježíš zřejmě jen chtěl poukázat na vztah mezi slibem a jeho splněním. [64]

Nevěstky a celníci se napřed vzhledem k Boží vůli zachovali vzpurně, ale po vyslechnutí evangelia se rozhodli svůj postoj změnit. Kněží a levité napřed začali jednat podle Zákona, ale potom upadli do byrokratismu a dali přednost vlastním interpretacím před samotným smyslem Zákona i smlouvy.

Nicméně tato Ježíšova slova neobsahovala ještě odsudek kněží a starších; dozvěděli se jen, že celníci a nevěstky vstoupí do Božího království dříve než oni.

Mt.21:32	<i>Přišel k vám Jan po cestě spravedlnosti, a vy jste mu neuvěřili. Ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, ale ani potom jste toho nelitovali a neuvěřili mu.</i>
----------	--

Jan Křtitel byl synem kněze, měl vzdělání a také autoritu vyplývající z tradice. Přesto kázal o tom, že celý národ jedná vůči Bohu hříšně, a kněží měli vědět, že má pravdu. Daleko důležitější však bylo, že kněží viděli vliv evangelia na obrácení mnoha hříšníků a nechopili se tohoto nového nápravného nástroje. Projevili tím větší zájem na setrvání ve svých úřadech a postavení než na morální a duchovní nápravě národa, za kterýžto stav byli před Bohem odpovědní.

Smysl podobenství: Ježíš dal najevo, že mu jde především o činy - o práci na nápravě izraelského národa.

Podobenství o ztracené ovci

(= bloudícím více péče)

Toto podobenství se obecně vnímá jako jediné, pouze zapsané dvěma různými způsoby. Ve skutečnosti musel Ježíš Kristus říci toto podobenství dvakrát a o dvou různých skupinách svých následovníků. Záznam u Matouše hovoří o Božích synech a dcerách a záznam u Lukáše o ostatních křesťanech.

Proč?

- V Matoušovi je řeč o maličkých - tedy maličkých duchovně a tím o Božích dětech. Dítě ještě nemůže hřešit. Lukáš naproti tomu hovoří o hříšnících.
- V Matoušovi se hovoří o andělech těchto dětí, kteří jsou neustále v blízkosti Otce, kterému na nich zvláště záleží (srovnej Jan 17:9). V Lukášovi je řeč o nebi (tedy andělech [65]) obecně.

Mt.18:10-14	L.15:1-7
<i>Do jeho blízkosti přicházeli sami celníci a hříšníci, aby ho slyšeli.</i>	

Nepochybně největší zájem o Ježíšovo kázání projevovali jednak lidé, kteří sloužili Římanům (vybírali daně a cla) a lidé považovaní za hříšníky

<i>Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: "On přijímá hříšníky a jí s nimi!"</i>
--

tedy vesměs lidé, kterými "pravověrná" židovská společnost pohrdala.

<i>Mějte se na pozoru, abyste nepohrdali ani jedním z těchto maličkých. Pravím vám, že jejich</i>	
---	--

andělé v nebi jsou neustále v blízkosti mého nebeského Otce.

Ti "maličci" se nepochybně rekrutovali i z oněch celníků a hříšníků (srovnej např. Ef.2:1-3; 5:8). Ježíš Kristus před jejich pohrdáním důrazně varuje.

	<i>Pověděl jim toto podobenství:</i>
<i>Co myslíte? Má-li někdo sto ovcí a jedna z nich zbloudí, nenechá těch devadesát devět na horách a nejde hledat tu, která zbloudila?</i>	<i>Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne?</i>

Tady je "malý" rozdíl: U Lukáše se říká, že majitel ovcí hledá tak dlouho, dokud ztracenou ovci nenalezne - neboli, že ji vlastně nakonec nalezne vždycky a je to jen otázka času.

A podaří-li se mu ji nalézt, Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena,

U Matouše je podmínka: *Podaří-li se ...*

<i>amen, pravím vám, bude se z ní radovat víc než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily.</i>	<i>a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: ‚Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.‘</i>
---	--

a je tady možnost, že přes všechnu snahu zbloudilá ovce zahyne:

<i>Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezahynul jediný z těchto maličkých.</i>	<i>Pravím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.</i>
--	--

Potvrzuje to výklad, že Matoušova verze se týká Božích dětí (čili budoucích pomazaných), protože mezi nimi mohou být i děti ďábla (srovnej s podobenstvím o plevelu). Také je z toho zřejmé, že ďábel útočí především na Boží děti.

V obou případech však na těch zbloudilých velmi záleží.

Opět platí, že pozornost andělů patří především těm zbloudilým; a to dokonce tak, že ti spravedliví jsou ponecháni zcela bez dozoru. Zdálo by se to velmi lehkomyšlné - vždyť nechráněné stádo by jistě napadli vlci a způsobili by mnohem větší škody včetně rozptýlení stáda a množství dalších zbloudilých ovcí.

Srovnání však není úplné. Duchovní stádo pokud se drží pohromadě ďáblem napadeno být nesmí. Vyplývá to mj. ze slov

1.Petra 5:8	<i>Buďte strážliví! Buďte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako ‚lev řvoucí‘ a hledá, koho by pohltil.</i>
--------------------	--

Ovce se nesmějí dát vystrašit řvaním lva a pak se jim nic nestane. Poslušné ovce to vědí a proto jim nebezpečí nehrozí.

Poznámka: Je to také vysvětlení, proč tak často bývají ovce ponechány samotné. Andělé totiž mimo jiné mají s vyhledáváním těch zbloudilých mnoho práce.

Smysl podobenství: Učedníky je třeba vyhledávat mezi všemi lidmi včetně těch, kterými společnost opovrhne. Ba ještě více: Právě mezi nimi bývá větší zájem o Boží království než u těch "normálních". Bloudícím je třeba věnovat mnohem více zájmu než těm "poslušným". Z vlastní vůle navrácený zpravidla dobře ví, proč se vrátil. Takovému člověku obvykle nehrozí, že opustí "stádo" jen ze zvědavosti.

Podobenství o marnotratném synu

(= zkušenost může napravit)

Poslušní synové nejsou vždy ti nejlepší. Proč?

L.15:11	<i>Řekl také: "Jeden člověk měl dva syny.</i>
L.15:12	<i>Ten mladší řekl otci: „Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá.“ On jim rozdělil své jmění.</i>

Otec jistě věděl o rozmařilých sklonech tohoto svého syna, a přesto mu nejen neudělil žádné kázání o potřebných vlastnostech, ale dědický podíl předal i jemu.

L.15:13	<i>Po nemnoha dnech mladší syn všechno zpeněžil, odešel do daleké země a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel.</i>
---------	--

To, co se dalo čekat, se stalo: Dotyčný lehkomyšlný syn všechno prodal a peníze v cizině utratil - určitě hýřením s přáteli, hraním hazardních her, opilstvím a pravděpodobně i s prostitutkami (viz verš 30).

Je zajímavé, že jeho otec během toho nic nepodnikl, syna nevaroval ani mu nevyhrožoval. Zdálo by se, že mu na tomto synovi vůbec nezáleží. To však je v rozporu s radostí, s jakou ho vítal při návratu.

Ze zkušenosti z jeho dřívější výchovy jistě věděl, že jakýmkoli zásahem u něho nic nepořídí.

L.15:14	<i>A když už všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on začal mít nouzi.</i>
---------	--

K jeho trestu a nápravě přispěla i další okolnost, tentokrát objektivní - neúroda.

L.15:15	<i>Šel a uchýtil se u jednoho občana té země; ten ho poslal na pole pást vepře.</i>
L.15:16	<i>A byl by si chtěl naplnit žaludek slupkami, které žrali vepři, ale ani ty nedostával.</i>
L.15:17	<i>Tu šel do sebe a řekl: „Jak mnoho nádeníků u mého otce má chleba nazbyt, a já tu hynu hladem!“</i>

Syna poučil až hlad. Nevrátil se k otci z dobré vůle, ale protože se mu to jevílo jako lepší řešení. Věděl, že se provinil.

L.15:18	<i>Vstanu, půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě.</i>
L.15:19	<i>Nejsem už hoden nazývat se tvým synem; přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků.</i>

Uznal svou vinu a předem přijal ponížené postavení.

L.15:20	<i>I vstal a šel k svému otci. Když ještě byl daleko, otec ho spatřil a hnut litoostí běžel k němu, objal ho a políbil.</i>
---------	---

Otec přijal už sám jeho návrat s nadšením.

L.15:21	<i>Syn mu řekl: ,Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.</i>
---------	--

Syn projevil pokoru, což byl jev v oné době zřejmě velmi vzácný. [66] Dnes by kdejaký mladý zhýralý synáček udělal jakékoli divadlo jen aby byl zase přijat zpět domů, a na druhé straně většina dnešních otců by byla velmi nedůvěřivá a opatrná. Rozhodně by ho nepřijala tak snadno zpět jako tehdy (bohužel většinou oprávněně).

L.15:22	<i>Ale otec rozkázal svým služebníkům: ,Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy.</i>
L.15:23	<i>Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujme a buďme veselí,</i>
L.15:24	<i>protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.</i> ` <i>A začali se veselit.</i>

Otec se rozhodl zapůsobit na synovy city, ukázat mu cenu odpuštění a touto cestou posílit jeho nápravu.

Starší syn nebyl vyrozuměn a nebyl ani k veselici pozván. Otec asi věděl proč.

L.15:25	<i>Starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec.</i>
L.15:26	<i>Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to má znamenat.</i>
L.15:27	<i>On mu odpověděl: ,Vrátil se tvůj bratr, a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že ho zase má doma živého a zdravého.</i>
L.15:28	<i>I rozhněval se a nechtěl jít dovnitř. Otec vyšel a domlouval mu.</i>
L.15:29	<i>Ale on mu odpověděl: ,Tolik let už ti sloužím a nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz; a mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se povесelil se svými přáteli.</i>
L.15:30	<i>Ale když přišel tenhle tvůj syn, který s děvkami prohýřil tvé jmění, dal jsi pro něho zabít vykrmené tele.</i>

L.15:31	<i>On mu řekl: `Synu, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé.</i>
---------	---

V tu chvíli to zřejmě zcela neplatilo, protože jinak by si vykrmené tele vzal první syn sám.

L.15:32	<i>Ale máme proč se veselit a radovat, poněvadž tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.`"</i>
---------	--

Naprostě většině vykladačů je známo, že starší syn byl závistivý, což pochopitelně vůbec není dobrá vlastnost.

Proč však tolik veselí nad návratem zhýralce? Je to spravedlivé? Zdá se, že otec přijal mladšího syna zpět jako by se vůbec nic nestalo.

Nikoli.

Musíme si uvědomit, že otec rozdělil část svého jmění hned na začátku oběma synům a k novému dělení majetku by jistě nesáhl. To ovšem znamená, že se s navraceným synem mohl dělit jen o svůj díl. Více druhému synovi už nabídnout ani nemohl.

Otec dobře věděl, že mladší syn svou marnotratnou povahu zdědil po někom ze svých předků, [67] a že nemůže klást mezi oba bratry rovnítko. Ten první se poslušnějším prostě už narodil. Druhý syn však zažil zkušenost, že být neposlušným se nevyplácí. Tato vlastní zkušenost je často cennější než vlastnosti zděděné. Ježíš Kristus dokonce hledal své následovníky především mezi lidmi společností opovrhovanými (srovnej Mk.2:17).

Smysl podobenství: Ačkoli nemůžeme doporučovat svým dětem, aby si zkusili chovat se nesprávně či dokonce rozmařile (mohlo by se totiž stát, že by už takovými zůstaly), vlastní zkušenosti jsou velmi cenné a ten, kdo se dokonce dokáže navrátit s nepředstíranou pokorou, bude pravděpodobně cennější než ten od počátku hodný.

Podobenství o boháči a Lazarovi

(= nemilosrdný bude potrestán)

Bohatým lidem (zvláště těm velmi bohatým) adresoval Ježíš Kristus ještě jedno podobenství:

L.16:19	<i>Byl jeden bohatý člověk, nádherně a vybraně se strožil a den co den skvěle hodoval.</i>
L.16:20	<i>U vrat jeho domu lehával nějaký chudák, jménem Lazar, plný vředů,</i>
L.16:21	<i>a toužil nasytit se aspoň tím, co spadlo se stolu toho boháče; dokonce přibíhali psi a olizovali jeho vředy.</i>

Zde je důležité všimnout si, že Ježíš hovoří o kontrastu mezi bohatým a chudým. Hovoří nikoli o tom, že bohatý například nedal polovinu svého bohatství onomu chudému (jak by rádi

viděli zastánci rovnostářství), ale že mu nepomohl v jeho základních životních potřebách. Navíc byl onen chudý jemu přímo na očích - byl tedy jeho bližním.

L.16:22	<i>I umřel ten chudák a andělé ho přenesli k Abrahamovi; zemřel i ten boháč a byl pohřben.</i>
---------	--

Základní spravedlnost na tomto dosavadním světě je v tom, že oba museli zemřít.

L.16:23	<i>A když v pekle pozdvihl v mukách oči, uviděl v dáli Abrahama a u něho Lazara.</i>
---------	--

Tady je problém s označením: Ježíš Kristus použil slovo "peklo" (Hádes), musel zde buď respektovat citění posluchačů či čtenářů, nebo došlo k chybě v záznamu. Proč?

L.16:24	<i>Tu zvolal: ‚Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí aspoň špičku prstu ve vodě a svlaží mé rty, neboť se trápím v tomto plameni.‘</i>
---------	--

Ježíš říká, že tam byly osoby mučeny (pozor - nikoli usmrceny), to však v žádném mytologickém Hádu nebylo. [68] Byl v něm jediné Tartaros, v němž údajně byli jeho obyvatelé při vědomí; rozhodně však tam nebyli mučeni ohněm. I Bible říká o andělech v Tartaru, že jsou tam pouze uvěznění a čekají na soud (2.Petra 2:4 - [PNS]). V "klasickém" Hádu nebyli lidé při vědomí (Kaz.9:5,10). Ježíš proto později začal užívat pojem *Gehena* nebo častěji *ohnivá Gehena* respektive *ohnivé jezero* (Mt.5:22 [PNS] a jinde). [69]

L.16:25	<i>Abraham řekl: ‚Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se tu raduje, a ty trpíš.</i>
---------	---

L.16:26	<i>A nad to vše jest mezi námi a vámi veliká propast, takže nikdo i kdyby chtěl, nemůže přejít odtud k vám ani překročit od vás k nám.‘</i>
---------	---

Ježíš tedy hovořil o místu, v němž budou trestané osoby nějakým způsobem mučeny či týrány, zcela jistě za účelem nápravy. Boží spravedlnost by nedopustila, aby existoval nekonečně dlouhý trest za konečně dlouho trvající hřích, respektive za hřích s napravitelnými následky. Boží tresty mají za cíl vždy výlučně nápravu zlého člověka. Není-li na nápravu opravdu žádná naděje, potom je trestem konečná smrt (srovnej Gn.6:5-7).

Trest Geheny má v Ježíšově informaci také již svůj první účinek:

L.16:27	<i>Řekl: ‚Prosím tě tedy, otče, pošli jej do mého rodného domu,</i>
---------	---

L.16:28	<i>neboť mám pět bratrů, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.‘</i>
---------	--

Před trestem byl boháč určitě velmi sobecký a stav jeho bratrů ho dříve nepochybně vůbec nezajímal. Nyní nemluví o sobě - to znamená, že již uznal oprávnění svého potrestání, a místo toho projevuje zájem o bratry, kteří se mu jistě podobali a kterým proto hrozí stejný trest, a v jejichž možnost nápravy také nyní věří.

L.16:29	<i>Ale Abraham mu odpověděl: „Mají Mojžíše a Proroky, ať je poslouchají!“</i>
---------	---

Dokonce se ještě přimlouvá:

L.16:30	<i>On řekl: „Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání.“</i>
L.16:31	<i>Řekl mu: „Neposlouchají-li Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.“</i>

Gehena proto nakonec povede k nápravě přinejmenším většiny trestaných. Tam, kde by i její metody se ukázaly neúčinnými, určitě nebudou aplikovány donekonečna.

Zatvrzelost nemilosrdných boháčů je tak velká, že ani zázrak vzkříšení by je nepřesvědčil, jakkoli se to může zdát obyčejnému člověku neuvěřitelné. Nicméně tento výrok podle Ježíše říká nikoli nějaká duchovní bytost, ale člověk Abraham. Je to důležité, protože duchovní bytosti by mohly být obviněny z nedostatečné znalosti lidského myšlení a citění.

Smysl podobenství: Nedostatek milosrdenství bude Ježíš Kristus posuzovat stejně jako nejhorší hříchy.

Pomazání

Podobenství o stavbě domu

(= nejdůležitější jsou základy)

Ježíš Kristus řekl o svých následovnících přirovnání, které je jen na první pohled zcela srozumitelné.

L.6:47	<i>Chci vám ukázat, komu je podobný každý, kdo ke mně přichází a slyší má slova a činí je:</i>
--------	--

Z první věty tohoto přirovnání plyne:

1. K Ježíši Kristu přichází ten, který předtím byl jinde a jeho učení neznal. Musel však k němu skutečně přijít, protože se jinak nic nedozvěděl (nebo nanejvýš neúplně a zkresleně).
2. Ten, kdo slyšel, byl ten, který nejen poslouchal ale i rozuměl.
3. Ten, kdo jeho slova činil, byl ten, kdo podle jeho učení jednal.

Až sem je to bez problému zcela jasné. Proč ho však Ježíš přirovnal ke staviteli?

L.6:48a	<i>Je podobný člověku, který stavěl dům, ...</i>
---------	--

Činit slova Ježíše Krista znamenalo stavět duchovní chrám tj. budovat nové společenství, a především hledat a organizovat ty, kteří mají vykonávat novou kněžskou službu. [70] Tito lidé mají držet pospolu tak jako musí držet pohromadě kameny chrámu. Nestačí je tedy jen nalézt a přivést k sobě.

b	<i>kopal a šel do hloubky ...</i>
...	

Ještě před stavbou je nutné hledat u každého jedince takové jeho vlastnosti, které jsou v něm pevné a tedy ne jen povrchní, ...

(Poznámka: Totéž platí o jednotlivých kamenech. A ještě něco: Skutečný chrám byl stavěn z kamenů úplně stejných; tam na jejich pořadí nezáleželo. Lidské "kameny" jsou všechny odlišné - každý je jiný a proto je nutné je k sobě sesadit tak, aby se k sobě co nejvíce hodily. Tak pečlivě je nutné vybírat a vychovávat ty, kteří mají tvořit chrám.)

c	<i>a položil základ na skálu.</i>
...	

...

a které jsou stejné jako vlastnosti Ježíše Krista (skály).

Jak odlišné je to od běžného chápání, že *"napřed je nutné mít střechu nad hlavou"*.

d	<i>Když potom nastala povodeň, na ten dům se přivalila řeka, ale nebyla dost silná, aby jím otrásla, protože byl dobře postaven.</i>
---	--

Tento dům nemá být stavěn pro pouhou střechu nad hlavou - pro pouhé zastřešení těch, kteří v něm jsou. Ti nejlepší mají být položeni na *skálu* (protože nesou největší váhu) a směrem "vzhůru" postupně klást ty slabší. Na tomto pořadí velmi záleží.

L.6:49	<i>Na druhé straně ten, kdo slyší a nečiní, je jako člověk, který vystavěl dům na zemi bez základu. Přivalila se na něj řeka a okamžitě se zřítíl a zkáza toho domu byla velká."</i>
--------	--

Jeho účelem je vydržet při velké "povodni" [71], která jistě přijde, aby vyzkoušela kvalitu různých domů.

Poznámka: I z toho je vidět, že Ježíš Kristus počítal s tím, že bude více církví a tím i více duchovních domů. Srovnej Zj.1:11,12,20).

Smysl podobenství: Následovníci Ježíše Krista mají budovat společenství Božích synů a dcer s co největším důrazem na jeho kvalitu. A to vyžaduje čas - mnoho času. Netrpělivost je jen na škodu. Množství neznamená nic. Nelitujme (většinou dočasných) ztrát těch, kteří alespoň nyní nejsou dost dobří.

Čím větší odpovědnost, tím více záleží na charakteru a také schopnostech. Není-li správný základ, není nic platné, že dům sám je třeba i špičkově dobrý a krásný. Až dojde ke krizi, padne.

Podobenství o plevelu

(= na Boží děti nevztahovat ruku)

Toto podobenství předkládá jen Matouš; je pozoruhodné, že ostatní pisatelé ho nepokládali za důležité. Pravděpodobně se domnívali, že jim něco takového nehrozí. Byla to lehkomyšlnost nebo přílišné sebevědomí?

O to více je mu proto třeba věnovat pozornost dnes.

Mt.13:24	<i>Předložil jim jiné podobenství a řekl: "Nebeské království se stalo podobné člověku, který zasel na své pole znamenité semeno."</i>
----------	--

Překlad PNS říká, že "... se stalo ... "; KB užívá přítomný čas v pravděpodobně stejném významu. [72] V tom případě Ježíš hovoří o události, která se udála už v době jeho činnosti. Zjevně nešlo o Jidáše Iškariotského, protože o jeho budoucí zradě - a tedy jeho vlastnostech - Ježíš věděl od počátku (Jan 6:64). Ježíš tedy hovořil o odpadnutí jeho následovníků, které se projeвило ke konci jeho činnosti (Jan 6:66).

Mt.13:25	<i>Zatímco lidé spali, přišel jeho nepřítel a naseł mezi pšenici plevel a odešel.</i>
----------	---

Ježíš neřekl, že to byl on kdo spal. [73] V podobenství jasně upozorňuje na to, že jednotlivec nemůže ohlídat celé "pole" a že v tomto případě "zaspali" jeho učedníci.

Mt.13:26	<i>Když vyrašilo stéblo a neslo plody, objevil se i plevel.</i>
----------	---

Během klíčení a růstu se nic nepoznalo - až teprve klasy se lišily. Špatné semeno tedy není v době růstu rozpoznáno. Potvrzuje se, že strom se pozná podle ovoce (Mt.12:33; L.6:43).

Mt.13:27	<i>Hospodářovi otroci tedy přišli a řekli mu: "Pane, nezasel jsi na své pole znamenité semeno? Kde se potom na něm vzal plevel?"</i>
----------	--

Ačkoli by se dalo čekat, že zemědělství dělníci (kteří rozeznali pšenici od plevele a museli tedy o tom něco vědět) sami přijdou na to, že škodu udělal někdo cizí, dělníci mají zato, že za plevel je zodpovědný sazeč sám. Je však pravděpodobné, že si natolik zvykli spoléhat se ve všem na Ježíše, že zapomněli uvažovat. [74]

Mt.13:28	<i>Řekl jim: "To udělal nepřítel, člověk." Řekli mu: "Chceš tedy, abychom vyšli a vybrali jej?"</i>
----------	---

Upozornění na to, že přímým škůdcem je člověk (nikoli tedy nějaká duchovní bytost) EP vynechává, je však jasné, že Ježíš slovo *člověk* zdůraznil.

Mt.13:29	<i>Řekl: 'Ne; abyste náhodou při vybírání plevelu nevykořenili s ním pšenici.'</i>
----------	--

Je zjevné, že na každém klasu pšenice velmi záleží. Dokonce tak moc, že je lépe nechat "syny toho zlého" působit - "syny světla" totiž stejně na scestí nesvedou a spíše budou působit k jejich "vybělení". [75]

Nikdo nemá právo vylučovat "pomazaného" ze společenství křesťanů. Odejít může jediné takový člověk sám. Toto právo si ponechal Ježíš Kristus a uplatní je až na konci. Důvod je ten, že existují lidé, kteří někoho pohoršují svými názory a vypadají jako škůdci; ve skutečnosti však přicházejí s něčím novým. Ale protože příliš vybočují z řady, některé spolukřesťany (zejména úředníky) provokují.

To však neznamená, že křesťan může ve společenství jednat zcela nevázaně. Pokud chce mít autoritu božího syna respektive boží dcery, měl by jednat tak, aby pokud možno nepohoršoval křesťany slabé. [76]

Mt.13:30	<i>At' obojí roste spolu až do žně; a v období žně chci povědět žencům: Nejdříve vyberte plevel a svažte jej do otýpek ke spálení, potom jděte a shromážděte pšenici do mé zásobárny.' "</i>
----------	--

Z tohoto úryvku můžeme poznat, že Hospodář dává přednost tomu, aby vyrostly všechny rostliny, byť malé a slabé, než aby jich vyrostlo málo a silné. Koresponduje to s tím, že každý z nás bude vyzkoušen, zda jsme zralí ke schválení. Nejde o to, jak vysoko vzroste ona rostlina, ale jde o to, aby vydržela.

Ježíšův výklad podobenství o semenu

Mt.13:36	<i>Potom, co propustil zástupy, vešel do domu. A jeho učedníci k němu přišli a řekli: "Vysvětli nám podobenství o plevelu na poli."</i>
----------	---

Ježíš k nim hovořil v podobenství právě proto, aby mu porozuměli jen ti, kteří mu porozumět mají.

Mt.13:37	<i>Odpověděl a řekl: "Rozséváč znamenitého semene je Syn člověka;</i>
----------	---

Mt.13:38	<i>pole je svět; znamenité semeno, to jsou synové království, ale plevel jsou synové toho ničemného.</i>
----------	--

Ježíš používá výrazu *semene* proto, že *semeno* samo o sobě není dospělá rostlina. Je to pouze zárodek, ze kterého případně vyrostne rostlina. A tento proces má také nějaké trvání. To znamená, že "rozséváč" sdělí informace, které ovšem potřebují určitou dobu na zpracování v lidském mozku a člověk je nejprve vstřebá, pochopí a potom se s nimi ztotožní. Teprve potom se může podle nich chovat. Neočekávalo se, že by se obyvatelé v 1. století n.l. okamžitě začali

chovat podle toho, co jim bylo řečeno. Navíc se ukončení procesu růstu odehrává až v "závěru systému věcí"; "žeň" - takže křesťanská dospělost - se očekává až na konci "systému věcí"- čili smlouvy.

Mt.13:39	<i>a nepřítel, který je zasel, je Ďábel. Žeň je závěr systému věcí a ženci jsou andělé.</i>
----------	---

Ježíš zde upozorňuje na to, že vinu nese Ďábel a ne lidé, i když prostředníkem je vždycky člověk. Ostatně to dokázal svou zkouškou na poušti.

Andělé zde nejsou doslovní, ale jsou to lidé zodpovědní za vedení církvi (kněžská funkce). Nejsou to tedy ani ti, kteří chodí kázat - evangelisté. Viz Zjevení - veškeré postavy andělů v této knize jsou lidé. Nebesa ve Zjevení jsou ti, kteří mají vliv na dění ve světě. Autority.

Mt.13:40	<i>Proto právě jako je plevel vybrán a spálen ohněm, tak to bude i v závěru systému věcí.</i>
----------	---

Mt.13:41	<i>Syn člověka vyšle své anděly a ti vyberou z jeho království všechno, co působí klopýtání, a ty, kteří činí bezzákonnost,</i>
----------	---

Pozoruhodný soud. Odsouzení totiž budou

- 1) ti, kteří působí pohoršení (klopýtání),
- 2) a dále ti, kteří činí bezzákonnost. [77]

Jak je možné, že mezi těmi, kteří se hlásí k Božím synům a dcerám, by mohl být někdo, kdo zcela zjevně hřeší? Proč Ježíš Kristus odkládá odstranění "plevele" až do času konce, aby nebyl omylem odstraněn i někdo pravý?

Problém je v tom, že tito synové a dcery mají za úkol hledat nové cesty a jednat průkopnický. Jejich chování může proto často působit pohoršlivě a bezzákonně. Příklad vidíme na Ježíši Kristu, který také musel takto na své okolí působit, když třeba řekl, že

- " ... Syn člověka je pánem [i] nad sobotou." (Mt.12:8; Mk.2:28; L.6:5) - to bylo považováno za jeden z nejtěžších hříchů, a působilo to značné pohoršení,
- jeho učedníci nejsou pod Zákonem (např. Ř.6:14; 7:6; Ga.5:18 apod.) - to byla "zřejmá" výzva k bezzákonnosti,
- apod.

Kdyby se nechalo na tehdejších božích služebnících (především kněžích), zda Ježíše Krista přijmou či nikoli, zcela jistě by ho byli bývali hned "vytrhli" jako "plevel" a nakonec to tak také učinili. To dokazuje jejich přístup k němu i k jeho učedníkům.

Mnoho dnešních činitelů různých církví a náboženských společností se domnívá, že dovedou syny a dcery toho zlého rozeznat od synů a dcer Božích, a nerozpakují se takové domnělé

ničemné spolukřesťany hlásící se k synovství "vylučovat ze společenství" či jinak "trestat". Jsou přesvědčeni, že jim mohou předepisovat, jak se mají chovat.

Ježíš Kristus jim však žádné takové právo nedal. Ani v dnešní době - na konci druhé smlouvy - si ponechal právo rozhodnout o všech těchto věcech. [78]

Mt.13:42	<i>a vhodí je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípání zubů.</i>
----------	--

Jde o pláč ze sebelítosti a o skřípání zubů z hněvu a ze zuřivosti.

Mt.13:43	<i>V tom čase budou spravedliví zářit jasně jako slunce v království svého Otce. Kdo má uši, ať naslouchá.</i>
----------	--

Zde je identifikace Otcových spravedlivých: Zářit jako slunce znamená, že budou schopni jasně vysvětlit především co bylo na počátku a potom co bude (Iz.41:22). Jejich poznání bude svítit mnohem jasněji než světlo "svícňů", které poskytují církve (Zj.1:20).

Smysl podobenství:

1. Lidé vždy zaspí a proto se mezi Božími syny a dcerami vždycky objeví nějaké procento synů a dcer toho zlého.
2. Boží synové a dcery mají pro celé lidstvo tak velký význam, že ani za cenu, že mezi nimi bude někdo zlý, nesmí na ně nikdo "vztáhnout ruku" do doby, kterou určí sám Kristus. Jejich oddělení si rovněž ponechal pouze ve své režii.
3. Tato doba bude až na konci druhé smlouvy a pozná se podle "jasu" spravedlivých.

Podobenství o ztraceném penízi

(= starat se o pomazané)

L.15:8	<i>Nebo má-li nějaká žena deset stříbrných mincí a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde?</i>
--------	---

Určitě nešlo o drobnou minci. [79] Ostatně Ježíš hovořil o ztrátě desetin celých hotovostí a to si již každý dovede představit jako ztrátu, nad jejímž nálezem je přiměřené mít radost.

L.15:9	<i>A když ji nalezne, svolá své přítelkyně a sousedky a řekne: „Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila.“</i>
--------	--

Dnes se ovšem k takovému nálezu sousedky nevolá; zbytečně by záviděly - že?

L.15:10	<i>Pravím vám, právě tak je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí</i>
---------	--

	<i>pokání."</i>
--	-----------------

Předtím Ježíš Kristus hovořil o desetině ztraceného majetku a nyní najednou o jediném člověku z miliard lidí na zemi?

Nikoli. Ježíš vyhledával pomazané, a těch bude nesrovnatelně méně (srovnej L.12:32; Za.9:16). Protože jich bude málo, Ježíš Kristus varoval před tím, aby jim nejen někdo ublížil ale nepostaral se o ně (Mt.18:14; 25:40,45 aj.).

Poznámka: Tato Ježíšova slova mimochodem ukazují, že se o nás starají andělé.

Smysl podobenství: Křesťané se mají starat především o své pomazané. Jen oni jsou zdrojem jejich duchovního pokroku, i když nikdy nemají v církvi žádné úřední postavení. [80]

Podobenství o zabezpečení života

(= pomoc je pro ty, kteří se namáhají pro Boží království)

“K zajištění základních životních potřeb svých učedníků Ježíš Kristus řekl:

L.12:22	<i>Svým učedníkům řekl: "Proto vám pravím: Nemějte starost o život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe.</i>
---------	--

Tohle vypadá, jako kdybychom se neměli vůbec o nic starat a mohli bychom čekat na zázračnou pomoc. [81] Mají snad křesťané zcela ignorovat své potřeby? Nebo mají pěstovat askezi? [82]

Starostí však je zde míněno znepokojování se (verš 25) a projev nedostatku víry (verš 28,29). [83]

L.12:23	<i>Život je víc než pokrm a tělo než oděv.</i>
---------	--

Ježíš hned na začátku upozorňuje, že musíme hledat priority hodnot.

L.12:24	<i>Všimněte si havranů: Nesejí, nežnou, nemají komory ani stodoly, a přece je Bůh živí. Oč větší cenu máte vy než ptáci!</i>
---------	--

Bůh se stará o křesťany podle toho, jakou mají cenu pro Boží království. To znamená, že větší pomoc i ochranu mají ti, kteří usilují o to konat Boží vůli. Ti z křesťanů, kteří mají srovnatelnou cenu s ptáky, obdrží totéž co oni. [84] Bůh se dokonce stará i o nespravedlivé

(Mt.5:45). Rozhodně však ne o lenochy (srovnej s Př.6:6,9; 10:26; 13:4; 15:19; 19:24; 20:4; 21:25; 22:13; 26:13-16). Vždyť i ptáci si musí potravu nalézt a vybírat mezi potravou pro ně nejedlou.

L.12:25 *Kdo z vás může jen o píd' prodloužit svůj život, bude-li se znepokojovat?*

To ovšem neznamená, že život nelze vůbec ničím prodloužit. Na příklad pomůže správná životospráva a opatrné jednání, především však pak pravá zbožnost (1.Tm.4:8). Znepokojování se však není k ničemu.

L.12:26 *Nedokázete-li tedy ani to nejmenší, proč si děláte starosti o to ostatní?*

Ježíš Kristus zřejmě vyzývá k logickému uvažování.

L.12:27 *Všimněte si lilií, jak rostou: Nepředou ani netkají a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn jako jedna z nich.*

Ježíš Kristus záměrně nesrovnává nesrovnatelné. Krása lilií a jiných květů oslavuje Boha Stvořitele a slouží mj. k potěše a radosti lidí; krása odění Šalomounova měla oslavit a potěšit jen jeho samého.

L.12:28 *Jestliže tedy Bůh tak obléká trávu, která dnes je na poli a zítra bude hozena do pece, čím spíše obleče vás, malověrní!*

Do pece mohou trávu hodit pouze lidé. Ježíš Kristus tedy hovoří o tom, jakou cenu má tato tráva (zřejmě po svém usušení) z pohledu lidí.

L.12:29 *A neshánějte se, co budete jíst a co pít, a netrapte se tím.*

L.12:30 *Potom všem se shánějí lidé tohoto světa. Váš otec přece ví, že to potřebujete.*

Otec na rozdíl od matky odměňuje děti podle jejich zásluh.

L.12:31 *Vy však hledejte jeho království a to ostatní vám bude přidáno.*

Přidáno bude těm, kteří hledají Boží království.

L.12:32 *Neboj se, malé stádce, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království.*

Vůdčí členové Duchovního Izraele se nemají bát toho, že je jich málo, protože jich málo opravdu bude.

L.12:33 *Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpateľný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol neničí.*

L.12:34 *Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.*

Zbavit se nadbytečného majetku není jen akt milosrdenství - nadbytečný majetek poutá mnoho pozornosti a ubírá pozornost a čas od skutečných úkolů na Božím království.

Smysl podobenství: Křesťané mohou spoléhat na pomoc svého nebeského Otce úměrně tomu jak intenzivně se osobně angažují na hledání a budování Božího království.

Informace ke konci druhé smlouvy

Podobenství o fíkovníku

(= sledovat vývoj světa)

Ježíš upozornil své učedníky, jak poznají, že se mají připravit na kroky, které budou muset udělat v závěrečném období jeho (druhé) smlouvy:

L.21:29	<i>Vypravoval jim podobenství: "Podívejte se na fíkovník nebo na jiný strom:</i>
L.21:30	<i>Když se už zelenají, sami víte, že léto je blízko.</i>

Zde je jasně řeč o jaru, a léto následuje na základě přírodních (= Božích) zákonů. Ježíš jasně hovoří o zákonitostech a nikoli zázracích. [85]

L.21:31	<i>Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, vězte, že je blízko království Boží.</i>
---------	--

Co však bylo ono "toto"? Ježíš před tím řekl:

L.21:25	<i>Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře.</i>
---------	--

Znamení na slunci, měsíci a hvězdách a další jsou skutečná nebo symbolická? Proberme obě alternativy s tím, že mohou platit i obě dvě, i když třeba nikoli současně:

1) Nesymbolická alternativa:

a. Za předpokladu, že všechny pojmy jsou skutečné, nečiní druhá část věty, týkající se úzkosti národů, žádné větší potíže, protože hladina oceánu skutečně stoupá a bouří na něm přibývá. V tomto případě by se to přímo týkalo jen národů přímořských.

b. Znamení na nebeských tělesech však již nejsou jasná. Pokud se týká hvězd, muselo by jít buď o významný počet hvězd (v jednom či několika málo případech by se to těžko dalo považovat za nějaké hromadné znamení) nebo by se za to snad dal považovat nějaký mimořádně silný meteorický roj.

c. Na slunci, to již s výkladem vznikají problémy. V poslední době (od roku 1997) se na slunci sice silně zvětšuje plocha slunečních skvrn a hodnota některých indexů [86], nejsou

však žádné důkazy o tom, že nejde o projev kombinace slunečních cyklů. Druhým zvláštním faktorem je, že průměr slunce se zmenšuje, jenže tento je pozorován již několik staletí a prokázán nejméně od dob Římanů, a jakkoli je pozoruhodným, nejeví zatím žádnou mimořádnou tendenci.

d. Ještě složitější by bylo astronomické znamení na měsíci. Před cca deseti lety prý byl zaznamenán dopad menšího asteroidu a následný nový kráter, avšak na odvrácené straně měsíce, takže to lze těžko za nějaké znamení považovat.

e. Snad by ještě mohlo v proroctví jít o těsně následující (v rozpětí 30 dnů) zatmění měsíce a slunce. Zatímco zatmění měsíce je viditelné minimálně na jedné polokouli Země, úplné zatmění slunce je vidět jen v určitém pásu širokém nejvýše 300 km, což je méně než 1 / 40 průměru Země (ani ne 2,5 %). V tom případě však nelze hovořit o jevu celosvětovém, nehledě na to, že k těsně následujícím zatměním nemůže dojít již z fyzikálního principu.

V nesymbolické alternativě může tedy jít pouze o zcela extrémní astronomické jevy, které sice nejsou nemožné (Bohu takové věci jistě možné jsou), v současné době však zcela jistě neprobíhají a o nějakém symbolickém "jaru" tedy dosud řeč být nemůže. Rozhodně však tuto alternativu nelze vyloučit v budoucnosti.

2) Symbolická alternativa: Symbolické *slunce* by znamenalo Boha Otce, který by *zakryl svou tvář* před křesťany, protože jednají nekřesťansky (například válčí mezi sebou) symbolický *měsíc* by znamenal Ježíše Krista, který by se na své církve rozhněval, a symbolické *hvězdy* by znamenaly Ježíšovy apoštoly respektive jejich následovníky, propadající hříšným sklonům a jednáním. Symbolické *národy* by znamenaly křesťanské církve, protože nekřesťany by symbolická znamení vůbec neoslovovala. *Moře* by v tom případě znamenalo pohany, kteří by začali ohrožovat celý křesťanský svět. Tato alternativa je dnešnímu stavu světa mnohem bližší - alespoň viditelně.

L.21:26	<i>Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. Neboť mocnosti nebeské se zachvějí.</i>
---------	--

Skutečnost je taková, že křesťané (i Židé) začínají trpět úzkostí z terorismu založeném na náboženském fanatismu některých islámských sekt, jejichž vliv stále roste. Představa, že tento stav v dohledné době naroste do popisované úrovně, není nepodložená. To, že představitelé církví se veřejně modlí (nebo to alespoň deklarují) za kdeco a odpověď zřejmě nedostávají, by mohla také být takovým signálem. Jde však o jasný začátek nezvratitelného procesu?

Na druhé straně první alternativa - tj. skutečná znamení na slunci, měsíci a hvězdách - by nutně popisovaný strach a úzkost musela vyvolat ještě mnohem větší. Překlady říkají, že *nebeské moci se budou pohybovat* či *otřesou se* nebo *se zachvějí*. Tato znamení by zřejmě měla předcházet mnohem větší astronomické jevy, popsané na příklad ve Zj.6:12-14, protože Ježíš Kristus zde hovoří o "jaru" za nímž teprve následuje léto. Jde tedy o vývojová stadia popisovaných znamení. Překlady jsou však buď nedostatečné, nebo pisatelé a dokonce možná i Ježíš sám prostě nedisponovali dostatečnými jazykovými možnostmi, aby mohli popsat to, co má nastat. V dnešní době a se současnými znalostmi si neumíme představit, co může znamenat vyjádření, že se viditelná nebeská a tedy vesmírná tělesa budou pohybovat. Jedinou možností, kterou bychom mohli dnes připustit, by byly tyto jevy jen zdánlivé, způsobené na

příklad zemětřesením s mimořádně velkou horizontální amplitudou.! Nicméně i tato představa je sama o sobě velmi odvážná. Vyloučit však ji nemůžeme. Spolu s valícím se mořem by takové "znamení" skutečně muselo působit hrůzostrašně.

Vysvětlitelné je snad jen pádem velkého asteroidu a to nejspíše do oceánu. Tento jev by mohl vyvolat přinejmenším většinu katastrofálních jevů popisovaných v Bibli a rozhodně není nemožný. [87]

L.21:27	<i>A tehdy uzří Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou.</i>
---------	--

Vykladači se snaží zjistit, proč Syn člověka [88] přichází "v oblaku". Někteří se domnívají že neviditelně, protože "v oblaku"; to nevyhovuje, protože Ježíš Kristus při svém odchodu napřed viděn byl a teprve potom zmizel v oblaku - opačný příchod by pak nutně musel znamenat, že z oblaku vystoupí a viděn tedy bude.

Jiní vykladači pak říkají, že přijde sám Ježíš Kristus v oblaku, jak ho viděli učedníci odcházet (Sk.1:11). Záznam o tom však neříká, že takto přijde s mocí. Kromě toho Ježíš odcházel sám a opačný příchod stejným způsobem by samozřejmě byl bez popisovaného množství andělů stejně jako odchod.

Avšak Syn přichází s mocí, a Ježíš Kristus jednou ukázal tento příchod svým učedníkům:

Mk.9:1	<i>Řekl jim také: "Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatří Boží království, přicházející v moci."</i>
Mk.9:2	<i>Po šesti dnech vzal s sebou Ježíš jen Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, kde byli sami. A byl proměněn před jejich očima.</i>
Mk.9:3	<i>Jeho šat byl zářivě bílý, jak by jej žádný bělič na zemi nedovedl vybělit.</i>
Mk.9:4	<i>Zjevil se jim Eliáš a Mojžíš a rozmlouvali s Ježíšem.</i>
Mk.9:5	<i>Petr promluvil a řekl Ježíšovi: "Mistře, je dobré, že jsme zde; udělejme tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi."</i>
Mk.9:6	<i>Nevěděl, co by řekl; tak byli zděšeni.</i>
Mk.9:7	<i>Tu přišel oblak, zastínil je a z oblaku se ozval hlas: "Toto jest můj milovaný Syn, toho poslouvejte."</i>
Mk.9:8	<i>Když se pak rychle rozhlédli, neviděli u sebe již nikoho jiného, než Ježíše samotného.</i>

V oblaku byl milovaný Syn, a oblak přece zastínil Ježíše Krista jako cheruba a dvojici Mojžíše s Eliášem.

Přijdou tedy dva svědkové (Zj.11:3,4), za nimiž bude stát sice neviditelný avšak velmi mocný cherub, [89] který byl na zemi Ježíšem Kristem. Tito dva svědkové budou mít ještě pomocníka Jana (Zj.11:1,2), který bude zkoumat všechny církve a křesťany.

L.21:28 *Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko."*

Je úžasné, že zmíněná znamení byla teprve začátkem dění - znamení sama o sobě již velmi znepokojující. Uvažme, že jde o stav, v němž národy budou prožívat úzkost a bezradnost z jevů povýtce hrozných. To ukazuje i kniha Zjevení, kde podobné úkazy jsou u šesté pečeti, a teprve potom přichází celý hrůzný děj všech strastí a bolestí. Je zjevné, že pojem "velké soužení" není jen pojmem eufemistickým. V dnešní době, kdy se pojmy popisujícími hrůzy vysloveně plýtvá [90], se "velké soužení" jeví prostě jako období trochu větších problémů - a hlavně období poměrně krátké.

Skutečnost bude zřejmě stěží srovnatelná i s takovými obdobími lidských dějin, jako byly světové války, včetně té poslední. Nemá smysl dnes kohokoli strašit událostmi, které si zřejmě lidstvo přivodí (a naneštěstí alespoň zatím zaslouží). Konstatujme, že dosud jsou takové jevy pouze a jen v matematických a jiných modelech vývoje biosféry, a že dnes se objevují jen jejich relativně slabé náznaky. Nelze odpovědně říci, že Ježíšem Kristem naznačené *jaro* již nastalo. Matematické modely však jasně říkají, že potrvá-li lidská lehkomyšlnost v zacházení s našim přírodním prostředím i nadále, naznačované události skutečně přijdou. Krajně nebezpečné zahrávání si některých lidských společenství s terorismem právě tak jako neúnosně narůstající rozdíly mezi těmi nejbohatšími a nejchudšími lidmi včetně bezuzdného vykořisťování vlastního lidu některými mezinárodními společnostmi jsou podhoubím společenských otřesů s neméně fatálními následky.

L.21:32 *Amen, pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všechno stane.*

Tato Ježíšova slova říkají, že popisované jevy budou na konci narůstat tak rychle, že celé zhroucení civilizace proběhne v jediné generaci. Je to následek toho, že lidé bez víry hledají čím dál tím více jistotu uvnitř stále nejistějšího světa v majetku a bohatství, a k jeho získání používají stále větší bezohlednost, dravost, podvody a násilí.

Marné je varování, že jim nabyté bohatství nebude k ničemu:

Ez.7:19	<i>Vyházejí své stříbro na ulice a zlato jim bude nečistotou. V den Hospodinovy prchlivosti je jejich stříbro a zlato nevysvobodí. Nenasytí se a své útroby si nenaplní, poněvadž jejich nepravost je přivede k pádu.</i>
Sf.1:18	<i>Jejich stříbro ani zlato je nedokáže v den Hospodinovy prchlivosti vysvobodit; ohněm jeho rozhorlení bude pozřena celá země. Ano, učiní náhlý konec všem obyvatelům země!</i>
L.6:24	<i>Ale běda vám bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo.</i>
L.16:13	<i>Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět, a druhého milovat, k jednomu se přidá, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku."</i>
Ef.5:5	<i>Dobře si pamatujte, že žádný smilník, prostopášník ani lakomec, jehož bohem jsou peníze, nemá podíl v království Kristovu a Božím.</i>
1.Tm.6:9	<i>Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby.</i>

1.Tm.6:10	<i>Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení.</i>
1.Tm.6:17	<i>Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, prikazuji, ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme;</i>
Ž.10:34	<i>Vždyť jste trpěli spolu s uvězněnými a s radostí jste snesli i to, že jste byli připraveni o majetek, neboť víte, že máte bohatství lepší a trvalé.</i>
Jk.1:10	<i>a bohatý ať myslí na své ponížení vždyť pomine jako květ trávy:</i>
Jk.2:5	<i>Poslyšte, moji milovaní bratři: Cožpak Bůh nevyvolil chudáky tohoto světa, aby byli bohatí ve víře a stali se dědici království, jež zaslíbil těm, kdo ho milují?</i>
Jk.5:3	<i>vaše zlato a stříbro zrezavělo, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví vaše tělo jako oheň. Nashromáždili jste si poklady pro konec dnů!</i>
Zj.18:17	<i>a v jedinou hodinu je zničeno takové bohatství!" A všichni velitelé lodí, dopravci zboží, námořníci a kdokoli se živí plavbou, neodvážejí se přiblížit</i>

Všechna tato varování slyšeli křesťané již mnohokrát a zdaleka nejen v poslední době. Důsledkem toho je, že jejich morální síla vybledla. Stále znovu a ještě platí, že zlé činy nejsou trestány ihned, a proto jejich pachatelé i ti, kteří je sledují, souvislost mezi zlým činem a trestem nevidí. Písmo tento problém pojmenovává přesně:

Kaz.8:11	<i>Poněvadž nad zločinem není hned vykonán rozsudek, tíhne srdce lidských synů k páchání zla.</i>
----------	---

A právě tak i důsledky tohoto stavu:

Kaz.9:2	<i>Všechno je u všech stejné: stejný úděl má spravedlivý i svévolný, dobrý a čistý i nečistý, obětující i neobětující; dobrý je na tom jako hříšník, přísahající jako ten, kdo se přísahat bojí.</i>
Iz.10:2	<i>nuzným odnímají možnost obhajoby, utištěné mého lidu zbavují práva; jejich kořisti jsou vdovy a sirotky olupují.</i>
Iz.59:11	<i>Hned všichni mručíme jako medvědi, hned zase lkáme jako holubice. Čekáme na právo, ale žádné tu není, na spásu, a ta se vzdálila od nás.</i>
Am.4:1	<i>Slyšte toto slovo, bášanské krávy, které jste na Samařské hoře, které utiskujete nuzné a křivdíte ubožákům. Říkáte jejich Panovníkovi: "Dávej, ať hodujeme!"</i>
Am.8:6	<i>abychom si koupili nuzáky za stříbro, ubožáka pro pár opánků, a abychom prodali obilní zadinu."</i>

Poctivý křesťan si proto často stále klade otázku stejnou jako poctivý Žid:

Ž.94:10	<i>Neumí snad trestat ten, jenž kárá pronárody, ten, jenž učí člověka, co by měl vědět?</i>
---------	---

Bible odpovídá:

Kaz.8:12	<i>Přestože hříšník páchá zlo stokrát a lhůta se mu prodlužuje, já vím, že dobře bude těm, kdo se bojí Boha, těm, kdo se bojí jeho tváře.</i>
----------	---

Am.5:11	<i>Protože hanebně vydíráte nuzáka a vymáháte na něm obilnou daň, mohli jste si vybudovat domy z kvádrů, bydlet v nich však nebudete; vysadili jste si skvělé vinice, avšak víno z nich pít nebudete.</i>
Sf.1:12	<i>V té době prohledám Jeruzalém se svítilnami, ztrestám muže, kteří jsou jako zkyslé víno nad svým kalem, kteří si v srdci říkají: "Hospodin neudělá nic dobrého ani zlého."</i>

Boží lid nebude slavným vítězem. Hrozilo by mu zpychnutí:

Sof.3:12	<i>Uprostřed tebe zanechám utištěný a nuzný lid, který se uteče k Hospodinovu jménu.</i>
----------	--

A kdy to bude?

Iz.13:9	<i>Hle, přichází den Hospodinův, nelítostný, s prchlivostí a planoucím hněvem, aby zemi změnil v spoušť a vymýtil z ní její hříchy.</i>
---------	---

Křesťané si musí uvědomit několik věcí:

1. Bůh jedná se svým lidem především jako s celkem. Chce, aby věci jednotlivců uměla řešit společnost jeho lidu sama.
2. Nechce vstupovat do vývoje této společnosti neustále nebo často. Chce zasahovat pouze ve svých "dnech". Mimo ně zasahuje jen zcela výjimečně a jen ve prospěch těch, kteří v jeho lidu působí pozitivně a nejlépe činí jeho vůli. [91]
3. Až na výjimky chce, aby svévolníci byli potrestáni důsledky svých činů. Jen tak se naučí ctít zákony dané Stvořitelem.

Př.5:22	<i>Svévolníka polapí jeho zločiny, bude spoután provazy svého hříchu.</i>
---------	---

4. Nové věci si musí lid vybudovat sám. Bůh pro to nechá pouze vytvořit podmínky a dá svému lidu požehnání. V žádném případě nechce, aby jeho lid byl lenivý (srovnej Př. 6:6,9; 10:26; 13:4; 15:19; 19:24; 20:4; 21:25; 22:13; 26:13-16; Kaz.10:18; Mt.25:26 a jiné). Nemáme se za jiné modlit, když jim můžeme pomoci sami. Jen tak můžeme projevovat lásku agapé.

5. Když Bůh činí všechny věci nové (Zj.25:5), neznamená to, že za nás udělá všechno. Potopou také učinil jen nová nebesa a novou zemi. [92]

L.21:33	<i>Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou.</i>
---------	---

Tato slova se generace Ježíšových současníků týkat nemohla. To vše teprve přijde.

L.21:34	<i>Mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a</i>
---------	---

	<i>starostmi o živobytí a aby vás onen den nepřekvapil jako past.</i>
--	---

Satanovi se podařilo otupit pozornost lidí zejména tím, že jim umožňuje dosahovat relativních úspěchů tvrdou prací a starostmi a nebo únik pomocí alkoholu a jiných drog. Také velmi negativně působí plané poplachy. Než si uvědomíme důležitost některých signálů může být pozdě (srovnej Mt.24:37,38; L.17:26,27 a j).

L.21:35	<i>Neboť přijde na všechny, kteří přebývají na zemi.</i>
---------	--

Ani tato věta nemohla mít splnění v generaci Ježíše Krista, měla-li se týkat celého lidstva.

L.21:36	<i>Bud'te bdělí a prostě v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se bude dít, a mohli stanout před Synem člověka."</i>
---------	--

Prosba o sílu se netýká síly fyzické ale duchovní.

Podobenství o fíkovníku se jasně týká konce druhé smlouvy, jak dokazují verše 33. a 35.

Smysl podobenství: Konec druhé smlouvy nastane až potom, kdy se budou projevovat všechny předpovězené jevy naprosto jednoznačně a nedvojsmyslně. Potom však nastane zákonitě, tak jako po jaru přijde léto.

Podobenství o deseti družičkách (pannách)

(= pozor na plané poplachy)

Zde je řeč o nastolení království, protože jde o svatební hostinu, při níž

Mt.25:1	<i>Tehdy bude království nebeské, jako když deset družiček vzalo lampy a vyšlo naproti ženichovi.</i>
---------	---

Použití slova *Tehdy* ukazuje na to, že podobenství navazuje na sérii o příchodu Syna člověka.

Mt.25:2	<i>Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných.</i>
---------	--

Ježíš zde nehovoří o zlých. Kromě toho poměr pošetilých (nemoudrých) a rozumných odhaduje na 1:1.

Mt.25:3	<i>Pošetilé vzaly lampy, ale nevzaly si s sebou olej.</i>
---------	---

Mt.25:4	<i>Rozumné si vzaly s lampami i olej v nádobkách.</i>
---------	---

Pošetilé se od rozumných lišily tím, že nečekaly příchod ženicha tak pozdě. [93]

Mt.25:5	<i>Když ženich nepřicházel, na všechny přišla ospalost a usnuly.</i>
---------	--

Zde Ježíš zřetelně naznačuje, že příchod Syna člověka bude později, než všichni očekávají.

Mt.25:6	<i>Uprostřed noci se rozlehl křik: „Ženich je tu, jděte mu naproti!“</i>
---------	--

Podle tohoto podobenství oznámí příchod ženicha někdo jiný.

Mt.25:7	<i>Všechny družičky procitly a dávaly do pořádku své lampy.</i>
---------	---

Mt.25:8	<i>Tu řekly ty pošetilé rozumným: „Dejte nám trochu oleje, naše lampy dohasínají!“</i>
---------	--

Družičky zřejmě nechaly lampy svítit i když spaly. Je to jako když církve nechají své řadové členy kázat stále totéž, protože nemají nic nového. Myšlenky (olej) některých zastaraly přitom mnohem rychleji.

Mt.25:9	<i>Ale rozumné odpověděly: „Nemůžeme, nedostávalo by se nám ani vám. Jděte raději ke kupcům a kupte si!“</i>
---------	--

Mt.25:10	<i>Ale zatímco šly kupovat, přišel ženich, a které byly připraveny, vešly s ním na svatbu; a dveře byly zavřeny.</i>
----------	--

Mt.25:11	<i>Potom přišly i ty ostatní družičky a prosily: „Pane, pane, otevři nám!“</i>
----------	--

Mt.25:12	<i>Ale on odpověděl: „Amen, pravím vám, neznám vás.“</i>
----------	--

Mt.25:13	<i>Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.</i>
----------	--

Pozoruhodné. Zatímco podobenství hovoří o rozdílu rozumnost - pošetilost, závěrečná slova Ježíše Krista jsou výzvou k bdělosti, v níž o množství zásob oleje vůbec není řeč. Znamená to, že kdyby byly ony pošetilé družičky své lampy vypnuly a zůstaly bdělými, olej by jim nechyběl. To je správné, protože svítit měly ženichovi a nikoli naprázdno (srovnej také Př.14:7; 16:22; 17:12; 26:4; 27:22; 29:9).

K nedostatku oleje na svícení došlo tím, že svítily zbytečně - ženich dosud nepřišel, a svítit měly přece jemu. Světlo nechaly jen proto, aby nemusely bdít.

Smysl podobenství: Světlo musí svítit v pravý čas a ne zbytečně. Toto je varování před neustálým ohlašováním příchodu Ježíše Krista (advent) a před předčasnými poplchy.

Podobenství o příchodu Pána k církvím

(= testy postojů církví)

Ježíš Kristus řekl svým učedníkům i o svém druhém příchodu:

L.12:35	<i>Bud'te připraveni a vaše lampy ať hoří.</i>
---------	--

Následovníci Ježíše Krista mají osvětlovat nové skutečnosti členům církví, v nichž jsou členy. Mají mít plán postupu v okamžiku příchodu Pána. Tyto lampy však měly svítit ostatním lidem - nebyly určeny pro Pána; zde Pán přichází až po svatbě; tajně, bez publicity (srovnej verš 39).

L.12:36	<i>Bud'te jako lidé, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, až přijde a zatlouče na dveře.</i>
---------	--

Pán může být již přítomen, napřed však musí najít další členy Duchovního Izraele (nevěstu - viz Jan 3:29; 1.K.6:15; Zj.21:2,9; 22:17) a spojit se s nimi. Potom se ohlásí církvím. Jeho následovníci v církvích mají být připraveni a jednat podle předem připraveného plánu.

L.12:37	<i>Blaze těm služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat.</i>
---------	---

Posadit ke stolu znamená přijmout za královské syny - kandidáty na členství v Duchovním Izraeli. Obsluha bude v tom, že dostanou plně individuálně podané informace o dalším postupu.

L.12:38	<i>Přijde-li po půlnoci, či dokonce při rozednění a zastihne je vzhůru, blaze jim.</i>
---------	--

Čekání tyto učedníky vyzkouší. Čím později Pán přijde, tím více budou vyzkoušeni ve své víře a nebude nutné je vystavovat dodatečným (a velmi nepříjemným) zkouškám.

L.12:39	<i>Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nedovolil by mu vloupat se do domu.</i>
---------	---

Týká se to těch církví, které se chovají ke svým již dospělým synům a dcerám stále jako k dětem a žárlivě si je střeží. Tyto dospělé si Pán (zastupující nyní Otce - srovnej Iz.9:5) tajně odvede a matka to zjistí až potom. Pán matkám ponechá ty, kteří ještě její péči potřebují - nedospělé.

L.12:40	<i>I vy bud'te připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete."</i>
---------	--

Kvůli tomu, aby matky - církve nepoznaly, kdy Pán přichází, vytvoří Otec vnější podmínky takové, kdy již přítomný (*parousía*) Pán zdánlivě zůstane zcela osamocen, a sledující církve budou mít pocit, že svou činnost skončil s neúspěchem a jde tedy o nepravého.

Smysl podobenství: Ježíš Kristus vysvětluje duchovně vyspělým členům církví (matek), jak se zachovat v době jeho druhého příchodu.

Podobenství o věrnosti a rozumnosti služebníků

(= zvítězí ten, který pozná pravý čas)

Předtím Ježíš Kristus hovořil o tom, jak bude vypadat konec. Petr se zřejmě ptal, zda apoštolové mají ony informace před ostatními utajit či nikoli. Pořád se domníval, že se toho on i ostatní apoštolové dožijí.

Mt.24:45-51	L.12:41-48
	<i>Petr mu řekl: "Pane, říkáš toto podobenství jenom nám, nebo všem?"</i>

Ježíš mu odpovídal tak, aby mohl porozumět, že jeho druhý příchod bude až za velmi dlouhou dobu, přímo to však neřekl. Petr ani ostatní apoštolové to nepochopili (srovnej Sk.1:6). Ježíš dal vědět, že ten správný služebník se pozná až nakonec.

<i>Když pán ustanovuje nad svou čeledí služebníka, aby jim včas dával pokrm, který služebník je věrný a rozumný?</i>	<i>On odpověděl: "Když pán ustanovuje nad svým služebnictvem správce, aby jim včas rozdělil pokrm, který správce je věrný a rozumný?"</i>
--	---

Ježíš Kristus v tomto případě hovoří o jednom typu služebníků - o těch, kteří se starají o stravování ostatních. Takoví služebníci mají rozdělovat jídlo podle potřeb. Služebníků je více a je tedy více i správních míst majetku dotyčného Pána. Ježíš Kristus tady naznačuje, že bude mít více církví a sborů.

Od správců se očekává, že budou rozdělovat pokrm podle práce čeledi. Tato práce bude jiná v době, kdy nelze čekat příchod Pána. Jakmile však správce pozná, že Pán je blízko, musí čeledi dát pokrm jiný; pokrm, který čeleď na příchod Pána řádně připraví a posílí. Lze přece očekávat, že příšedší pán bude mít pro správce i čeleď nové úkoly.

To znamená, že duchovní pokrm je jiný v Boží (JHVH) noci a jiný při nadcházejícím jitru.

Věrnost musí mít správce, aby vydržel spravovat Pánův majetek až do jeho příchodu.

Rozumnost musí mít správce proto, aby rozeznal *znamení časů* (Mt.16:3) a poznal, kdy už vrcholí *jaro* (Mt.24:32; Mk.13:28; L.21:30). Takový správce musí správně rozumět slovům Ježíše Krista, aby neudělal jednu ze dvou možných chyb: Neohlásil příchod Pána předčasně, nebo příchod neohlásil vůbec. Ze zkušenosti víme, že první chyba se stala častěji. [94]

Pak ještě mohou nastat další případy, ale o tom později.

Správce majetku je dnes vedoucí osobnost církve či náboženské společnosti.

<i>Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí.</i>	<i>Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí.</i>
---	---

Slova *Blaze tomu služebníku* jsou nesprávně přeložena; správný překlad je *Šťastný je ten služebník...* Tady Ježíš taktně upozorňuje, že takový služebník bude mít mnohem více štěstí než rozumnosti, a že on s tím počítá - tj. že uzná i takový úspěch.

<i>Amen, pravím vám, že ho ustanoví nade vším,</i>	<i>V pravdě pravím vám, že ho ustanoví nade</i>
--	---

<i>co mu patří.</i>	<i>vším, co mu patří.</i>
---------------------	---------------------------

Ježíš Kristus dává na srozuměnou, že církev, která bude mít takové vedení, se stane tou hlavní, a k ní budou potom všechny ostatní připojeny.

<i>Když si však špatný služebník řekne: „Můj pán nejde“,</i>	<i>Když si však onen služebník řekne: „Můj pán dlouho nejde“</i>
--	--

Toto se stane jen tehdy, když služebník oznámí příchod Pána předčasně a není ochoten svou nemoudrost přiznat (chybí mu pokora). (Nezapomeňme, že může jít o jinak věrného služebníka.) Důsledkem toho je přinejmenším přechodná ztráta autority takového služebníka u jemu podřízené čeledi i u ostatních služebníků. Pokoru tento typ správce nahrazuje divokou kritikou ostatních správců i podřízených, předváděním svého bohatství a postavení a obklopováním se přitakávači:

<i>a začne bít své spoluslužebníky, hodovat a pít s opilci,</i>	<i>a začne bít sluhy i služky, jíst a pít i opíjet se,</i>
---	--

Správce se snaží být jedním mezi slepými tím, že ostatní prohlašuje za slepé. Takový správce většinou nakonec přestane Pána očekávat (jakkoli tvrdí opak) a o čase jeho příchodu začne mluvit v mlhavých pojmech. Následkem toho ho skutečný Pánův příchod dokonale překvapí:

<i>tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší,</i>	<i>tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší,</i>
---	---

Takový správce propadne, a nic mu nepomůže, že byl věrným. Bude zuřit a lkát sám nad sebou.

<i>vyžene ho a vykáže mu úděl mezi pokrytci; tam bude pláč a skřípění zubů.</i>	<i>vyžene ho a vykáže mu úděl mezi nevěrnými.</i>
---	---

Nicméně ani toto není uvržení do pekla (Geheny). Tam přijdou správci vědomě falešní.

Zdůrazněme si ještě, že nedostatek rozumnosti bude hodnocen stejně jako nedostatek věrnosti.

Jsou ještě další důležité možnosti jednání správce:

<i>Ten služebník, který zná vůli svého pána, a přece není hotov podle jeho vůle jednat, bude velmi bít.</i>

Správce může být rozumný (inteligentní), ale nikoli dost věrný a nebude ochoten jednat podle správného poznání. Takový správce sice nebude vyhnán, ale bude přísně potrestán.

A potom je to ještě možnost, o které některé církve říkají, že "nevědomost hříchu nečiní". To je správce, který nemá dostatečné porozumění a zachová se nějak nesmyslně; nicméně uzná

svou chybu a *nebije* ani *čeled'* ani jiné *správce*. Takový správce bude potrestán úměrně poměru inteligence k lenosti myslet.

Ten, kdo ji nezná a udělá něco, zač si zaslouží bití, bude bit méně. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.

Znamená to, že Pán vezme v úvahu jeho osobní možnosti a předpoklady.

Smysl podobenství: Věrnost vůdců a správců církví nebude nic platná, nebude-li doprovázena dostatkem rozumnosti (rozumnost je od slova rozumět). [95]

Podobenství o posledním soudu

(= výběr mezi křesťany)

Toto je výběr křesťanských společenství (církví, náboženských společností apod.) na konci druhé smlouvy a počátku třetí.

Mt.25:31 *Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy;*

Trůn slávy je autorita založená na obecném uznání úspěchu. Anděly zde jsou jeho lidští následovníci uznávající jeho autoritu.

Mt.25:32 *a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů,*

Národy zde nejsou světské, protože s těmi nemá žádnou smlouvu a jejich představitelé by ho jistě nenazývali svým Pánem či Králem (verše 34, 37,40 a 44); a ani on by neměl právo je soudit. Jde o národy duchovní neboli křesťanské církve, společnosti a sbory.

Národy budou shromážděny - text v pasivním tvaru dokazuje, že shromáždění neprovede Pomazaný Král ani se národy neshromáždí samy. Zde není řečeno, kdo je shromáždí. Z knihy Zjevení však víme, že ještě před tímto aktem Pomazaný Král spolu se svými (často tajnými) následovníky provede jejich kritiku a varování (Zjevení 2. a 3. kapitola).

Pomazaný Král však provede jejich rozdělení a to rozdělení napříč církvemi podle toho, jak se postavily k těmto jeho varováním. Jejich soud je zaznamenán rovněž ve Zj.10:3,4.

Poznámka: Ještě předtím provede Bůh Otec sám rozdělení křesťanských církví, společností a sborů, avšak jiným způsobem (Ez.34:17-24).

Kozlové jsou vzpurní a působí škodu (zašlapávají " *pastvu* " a kalí " *vodu* ", tj. duchovní potravu, kterou sami dostávají od Krále a jeho bratří, čímž rozbíjí společenství a škodí *ovcím*

). [96] Sami se často pasují do postavení Kristových bratří a sester, a přitom na sobě nepozorují nedostatek Božího ducha.

Mt.25:33	<i>ovce postaví po pravici a kozly po levici.</i>
----------	---

Toto dělení samo o sobě ještě není soudem (srovnej Mt.6:3; 20:21,23; Mk.10:37,40). Naopak, navenek to vypadá, jako kdyby byli přijati všichni a šlo jen o rozdělení postavení.

Na počátku se zdá, že Král skutečně rozděluje postavení (na příklad na vladařské a kněžské):

Mt.25:34	<i>Tehdy řekne král těm po pravici: „Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.“</i>
----------	---

A k jejich velkému údivu uvádí Král zdůvodnění, které nikdo z nich nečekal:

Mt.25:35	<i>Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne,</i>
Mt.25:36	<i>byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.´</i>
Mt.25:37	<i>Tu mu ti spravedliví odpovědí: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtili jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít?“</i>

Ježíš Kristus předvídá, že ani schválené církve nebudou rozumět.

Mt.25:38	<i>Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě?</i>
Mt.25:39	<i>Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?´</i>

Všichni se domnívali, že jejich odměna je za jiné věci - především za víru (Ř.3:22).

Mt.25:40	<i>Král odpoví a řekne jim: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“</i>
----------	---

Král vysvětlil, že jemu pomohli tím, že pomohli jeho pomazaným bratřím. Protože ovce nenazval svými bratry, dal Ježíš Kristus jasně najevo, že půjde o občany Božího království. O svých bratrech dal najevo, že jich bude relativně velmi málo (Za.9:16; L.12:32).

Až teprve potom, co bude toto dělení dokončeno, dojde k překvapení:

Mt.25:41	<i>Potom řekne těm na levici: „Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!“</i>
----------	--

Místo očekávaného úřadu odsouzení. A vysvětlení soudu obdobné:

Mt.25:42	<i>Hladověl jsem, a nedali jste mi jíst, žíznul jsem, a nedali jste mi pít,</i>
Mt.25:43	<i>byl jsem na cestách, a neujali jste se mne, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.`</i>

Odsouzení jsou však přesvědčeni, že svým pomazaným pomáhali.

Mt.25:44	<i>Tehdy odpoví i oni: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznivého, pocestného, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?“</i>
----------	---

Kristus ukáže na jiné, než čekali:

Mt.25:45	<i>On jim odpoví: „Amen, pravím vám, cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili.`</i>
----------	---

Kozli totiž ustanovili svá vlastní pravidla pro výběr pomazaných, a těm opravdu pomáhali. Chyba tedy byla v tom výběru. Ty skutečně pomazané nejen přehlíželi, ale často to byli právě oni, kdo z nich učinili ty *hladové, žíznivé, pocestné, nahé, nemocné* nebo *uvězněné* tím, že je pronásledovali, a to za jejich názory, které nebyly v souladu s oficiálním učením.

Za tento svévolný postoj oznamuje Ježíš nejpřísnější trest. A naopak: Spravedlivým slíbil "věčný život". [97]

Mt.25:46	<i>A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života."</i>
----------	---

Poznámka: Pojem *Věčná muka* budí z dnešního významu slov představu o nekonečně dlouho trvajícím mučení. Překlad však není správný. Tehdy slovo *věčnost* neexistovalo. Používalo se spojení *na věky*, přičemž *věkem* se mínila generace neboli pokolení. Šlo tedy o období delší než jednu generaci.

Smysl podobenství: Křesťané se mají starat především o své pomazané. Oni jsou těmi Ježíšovými bratry a sestrami. Jejich obtěžováním či dokonce pronásledováním si některé církve vynesly nad sebou rozsudek.

[1] Překlad, který zřejmě nejvíce odpovídá smyslu - viz. dále

[2] Srovnej L.5:36-39 (také Mt.9:16,17; Mk.2:21,22).

[3] Nezaměňovat s pocitem štěstí.

[4] Ježíš musel na veřejnosti užívat většinou pojem *nebeské království*, protože název *království* měl v té době mnohem silnější politický význam než dnes. Římané měli své

impérium a formálně připouštěli existenci jen Judského království, protože si v něm vyhradili místo protektora či ochránce avšak fakticky okupanta. Hovořit o království Božím mělo u Římanů jiný význam - uctívali též své bohy a mezi ně patřil i římský císař. Pojem *Boží království* by tedy býval mohl být tehdy zejména Římány chápán jako *císařovo království* se všemi důsledky. Pojem *nebeské království* byl podstatně méně politicky provokující. Proto spojení *Boží království* užíval prakticky jen mezi svými učedníky. Z evangelií se však zdá, že si jejich pisatelé této "nuance" příliš nepovšimli.

[5] Jan 16:12.

[6] Jako všechno, u čeho neznali podstatu - viz studie Duch.

[7] Napoleon prý kdysi řekl, že na světě jsou dvě mocné síly: meč a duch, ale že duch nakonec vždy zvítězí.

[8] Srovnej Jan 16:13.

[9] To tak chápou dokonce i někteří dnešní vykladači.

[10] Třetí smlouva žádný takový postup nevyžaduje, protože "duchovní Izrael" má za úkol připravit projekt záchrany pro celé lidstvo; uskutečnit ho však může teprve potom, až o to bude světem požádán - tj. až se všechny metody nápravy včetně "metod" nepřátel Božího království prokáží jako neúčinné nebo dokonce přímo zhoubné (srovnej Mt.22:44). Záchrana musí být připravena pro případ, že se lidstvo nedokáže shodnout na jednotném a přitom účinném postupu v zabránění poškozování ekosféry a dosažení nezbytně nutné úrovně morálky většiny, lidí a ekosféra bude prokazatelně před zhroucením. Lidstvo musí Boha požádat o pomoc z vlastní vůle a vlastního přesvědčení, protože nové Boží království musí mít celosvětovou podporu. Jinak jeho cílů dosáhnout nelze. Kéž by to všichni křesťané pochopili.

[11] A nemají k tomu ani žádné oprávnění - ani od Boha Otce ani od Ježíše Krista. Jejich modlitby proto nejsou a nebudou vyslyšeny, i kdyby byly sebepokornější.

[12] Srovnej na příklad Mt.5:10; 19:12; 24:15; Mk.7:14; 13:14; Zj.17:9 apod.

[13] To se zdálo být potvrzeno Ježíšovou vzorovou modlitbou, v níž jsou slova "*Přijď tvé království.*" (Mt.6:10)

[14] Možná dokonce shodné s náplní pojmu *nirvána*.

[15] Srovnej Zj.2:27; 12:5.

[16] Překladaelé PNS si neuměli představit, že do nebeského království by bylo možné vstoupit a přitom zahynout, a proto zmínku o bráně vynechali.

[17] Srovnej Mt.19:21,22; Mk.10:21,22; L.18.22,23.

[18] Blíže viz studie o smlouvách.

[19] Viz verš 6.

[20] Kontrolováno podle meziřádkového překladu NSSJ.

[21] Nový Mesiáš třetí smlouvy se rovněž "vybírání" sám (viz Zj.5:7). Zájemců bylo a je hodně, ale každý odejde, když zjistí, čím za to bude platit.

[22] Na příklad vyzdvihování následovníků Mojžíšského zákona nad ostatní - v podstatě šlo o vzbuzování touhy být společně s nimi jakýmsi "nadčlověkem". Některé dnešní církve rovněž intenzivně pěstují pocit výjimečnosti svých členů, který od podobných myšlenek vlastně není nijak daleko.

[23] Zlí lidé nemají svobodnou a proto se nemohou rozhodnout k nápravě a polepšit se neboli stát se dobrými. Je důležité si tuto skutečnost uvědomit, protože není spravedlivé tyto lidi nenávidět - většinou se zlými již narodili a proto za to nemohou. To ovšem neznamená, že mohou žít trvale mezi námi; jejich náprava není v lidské moci a proto patří do Geheny, kde se o jejich nápravu postarají cherubové.

[24] Podobnou falešnou jistotu měli i izraelští kněží, kteří se domnívali, že když mají (Boží, JHVH) chrám (dnes chrám duchovní), jsou pod ochranou. Nechtěli slyšet, že jejich chrám může být opuštěn (srovnej Ž.11:4; Jr.7:4; Mi.1:2; Mt.23:38; Mi.3:11).

[25] A samozřejmě to vyhovovalo i v době Ježíše Krista.

[26] *"Cesta do pekla je dlážděná dobrými úmysly."* (J.W.Goethe)

[27] Srovnej Jan 6:26.

[28] Řeč je samozřejmě o nezasloužené pomoci těm, kteří naopak potřebují trest.

[29] I s ohledem na tehdejší primitivní prostředky ke zkypření půdy.

[30] Tuto nutnost si zdaleka ne všichni křesťané uvědomují.

[31] Srovnej Žd.5:13; 6:1; 1.K.2:6; 14:20; 2. Petrův 3:9 aj.

[32] Ježíš Kristus používal jazyka těch, ke kterým hovořil: Zlatníkům hovořil třeba o ryzosti, pastevcům o stádech a pastýřích, rolníkům o půdě a sklizni atd.

[33] Myslil si to dokonce i Daniel - když mu bylo oznámeno, že on se toho nedožije, byla to jeho poslední věta, kterou napsal. Musel být velmi zklamán (Dn.12:13). Totéž platilo analogicky i pro mnoho pozdějších proroků a Božích služebníků.

[34] srovnej Př.10:14,21; 13:16; 14:8,17,18,; 15:2,5,14,21; 16:22; 17:28; 18:13; 19:3; 20:3; 22:15; 24:7; 26:4,5,11; 27:3,22; 29:9 aj.

[35] V Česku je živá zkušenost z dob totality, jak se zakázané myšlenky rychle šířily i přes všechny režimové represe.

[36] Srovnej Iz.26:10.

[37] Dnes má pochopitelně širší využití - v lékařství a jinde.

[38] Symbolem velikosti a mohutnosti byl vždycky velký strom - zpravidla cedr - Izraelské království bývalo přirovnáváno k velkému stromu (srovnej Iz.6:13; Ez.17:24).

[39] Viz množství "křesťanských" zvyklostí kolem Vánoc, Velikonoc, spojování s pohanskými zvyklostmi atd.

[40] Srovnej Lv.22:22; 24:19,20; Dt.30:10; Ř.2:15; Ef.5:29 apod.

[41] Nikdo nemá právo zasahovat do svobodné vůle jiného člověka.

[42] Na příklad dvourohý beran symbolizoval spojené vojsko králů médského a perského (Dn.8.20).

[43] Srovnej Jk.3:5-8.

[44] Obdoba dobrých obrazů, poštovních známek a jiných starožitností, jejichž ceny rostou s jejich stářím.

[45] Na příklad Lv.25:4, v pozdější době třeba tzv. trávoplní systém.

[46] I dnes zloději okrádají a ohrožují především bohaté, a z nich pak nejvíce ty, kteří se svým bohatstvím chlubí.

[47] Je to podobné tomu, když se dnes vyhne chodec člověku ležícímu na zemi s tím, že ho prohlásí za opilého. Nezřídka však jde o člověka stíženého mrtvicí nebo infarktem, a dotyčný chodec - kdyby to zjistil - by byl morálně povinen přinejmenším zavolat pomoc. Což již obnáší jisté starosti a námahu.

[48] Podobné pocity k sobě navzájem mají kupodivu ještě i dnes někteří "čistokrevní" Židé s židovskými mišenci.

[49] Srovnej Mt.23:11; Mk.9:35; 10:43; L.22:26 aj.

[50] Jaká to rána pro ty křesťany, kteří se opájejí představami o tom, jak o nás Otec pečuje s mateřskou láskou. Tito křesťané zapomínají na to, že mateřskou lásku si "zasluhují" pouze děti a nikoli už třeba adolescenti. Vždyť kdejaký pubescent či adolescent by chtěl mít všechna práva dospělých ale povinnosti malých dětí. To platí i pro duchovní stáří.

[51] Překladaelé PNS neunesli takové srovnání a druhou část sedmého verše nelogicky znásilnili do tvaru: "*...i když je k nim shovívavý?*"

[52] Rozdíl mezi tím viz studii s názvem Otec.

[53] Srovnej Fp.4:6 (nejlépe PNS nebo KB); Mt.4:2-4 apod.

[54] Jan 16:24

[55] Žd.12:3,4.

[56] Na příklad L.9:23.

[57] Řeč je o dospělých. Často byl (a někdy dokonce někde ještě je i dnes) vnucován i dospělým lidem učitel panující mocí. Pokud si však dospělý zachová svou svobodnou vůli, nikdy nepřijme vnucované myšlenky za své, a na tento případ se slova Ježíše Krista nevztahují. Ovšem pozor na volbu učitele.

[58] Pokud žák není omyly či podvody svého učitele objektivně schopen rozpoznat, vinu samozřejmě nenese. Často to ale bývá jinak - srovnej 2.Tm.4:3.

[59] Platí to i pro vysokoškolská teologická vzdělání.

[60] Kde není žalobce není soudce, a kde není soudce, není spravedlnost.

[61] Mt.5:48.

[62] Srovnej 1.K.15:51,52.

[63] Anebo ano, a v tom případě by Ježíš chtěl navíc zdůraznit, že na věci nic nemění ani polehčující okolnosti.

[64] I český jazyk zná přísloví na toto téma: Sliby - chyby.

[65] Nezapomínejme, že cherubové odcházeli v té době "do odpočinku" - viz studie o duchovních bytostech.

[66] Samozřejmostí byla tehdy hrdost, byť jakkoli zaplacená.

[67] Oba synové určitě měli stejnou výchovu.

[68] Alespoň pokud je nám známo.

[69] Údajně podle údolí Gé-Hinom (patřícího synům Hinómovým), v němž byly tehdy spalovány odpadky města Jeruzaléma. Srovnej Joz.15:8; 18:16; 2.Kr.23:10; 2.Pa.28:3; 33:6; Jr.7:31,32; 19:2,6; 32:35.

[70] 1.K.3:16,17; 6:19; 2.K.6:16; Ef.2:21.

[71] Velmi pravděpodobně jde o ono *velké soužení* (Mt.24:21).

[72] EP tuto informaci nezkresluje ale zakrývá.

[73] Teoreticky by to bylo možné a v tom případě by se to skutečně týkalo Jidáše Iškariotského. Tomu však odporuje informace, že Ježíš se o výběru apoštolů radil se svým Otcem (L.6:12) což jistě nelze nazvat duchovním spaním.

[74] To byl důvod, proč od nich musel Ježíš odejít (srovnej Jan 16:7 a komentář).

[75] Srovnej Ž.51:9; Dn.11:35; Mal.3:2 apod.

[76] Srovnej 1. list Korintským 8:12.

[77] EP a KB užívají slovo *nepravost*, ale Novotného Biblický slovník uvádí, že *bezzákonnost* je skutečný význam.

[78] Srovnej 1.K.2:15; Ko.2:16.

[79] Na místě je vhodné připomenout přísloví *Čas jsou peníze*; velké prohledávání by jistě zabralo mnoho času.

[80] Nemají a nemohou mít čas na vykonávání jakékoli jiné práce než *hledání Božího království a jeho spravedlnosti* (Mt.6:33).

[81] Na příklad 1.Kr.19:5-7.

[82] Někteří tomu tak rozuměli a opravdu to tak dělali.

[83] Srovnej Mt 8:26; 16:8.

[84] To jsou ti, kteří říkají, že žijí spořádaně a nikomu nic zlého nedělají.

[85] Srovnej Mt.24:37,38; L.17:26,27 - Noé a jeho rodina nebyli zachráněni pomocí zázraků (na to by nepotřebovali archu).

[86] Zájemci najdou podrobnosti na internetové stránce www.sweb.cz/aktivita-slunce/aktivita-vyhlazena.htm

[87] S podobnými jevy se můžeme setkat v množství katastrofických filmů a vědci se na takovou možnost pomalu ale jistě připravují. Pro křesťany však by byla nejen katastrofou, ale právě oním předpovězeným znamením.

[88] Tedy jasně člověk.

[89] Viz studie o duchovních bytostech.

[90] Viz již zmiňované katastrofické ale i jiné filmy.

[91] Nemůže jinak, protože potom by jeho pomoc působila jako nespravedlnost (srovnej Jb 1:9-11; 2:5,6).

[92] Srovnej 2. Petra 3:5-7.

[93] Nepochopily správně smysl slov "*Přijdu brzy*" (Zj.3:11; srovnej Jan 16:12).

[94] Příchod Pána se také ohlašuje stereotypně každým rokem.

[95] Ve smyslu rozumět správně slovům Ježíše Krista.

[96] *Kozlové* sami sobě namlouvají, že hájí svou svobodu, a že to vše činí s dobrými úmysly. Jim patří slavná věta německého spisovatele J.W.Goethe-ho: "Cesta do pekla je dlážděná dobrými úmysly."

[97] Za předpokladu, že spravedlivými zůstanou i v Božím království a to po celou dobu. Na konci bude ještě zkouška vypuštěním satana (Zj.20:7,8).

[Zpět na seznam](#)
